

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
SRIPATUM UNIVERSITY

รายงานการวิจัย
เรื่อง

สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว
NEW MEDIA AND CHANGES TO NEWS REPORTING PROCESS

ณัฐชดา จันสุข

งานวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2556

คำนำ

การวิจัยเรื่อง “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว” นี้ เป็นการศึกษาถึงการใช้อินเทอร์เน็ตในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของสื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และศึกษาวางจรรยาบรรณระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว บทบาทหน้าที่ในการเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) และการใช้ช่องทางทางการสื่อสารของสื่อข่าว

การวิจัยเล่มนี้ สามารถนำไปเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านการข่าว และนำไปใช้ประโยชน์ในเรียนการสอนของรายวิชาการสื่อข่าวและการรายงานข่าว ผู้ที่สนใจยังสามารถนำไปปรับใช้กับกระบวนการสื่อข่าวให้ทันยุคแห่งเทคโนโลยีที่ใช้ในปัจจุบัน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยฉบับนี้คงอำนวยประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานหรือการศึกษาด้านการสื่อข่าวได้ตามสมควร หากท่านที่นำไปใช้มีข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยยินดีรับฟังความคิดเห็น และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ณัฐรัชดา จันสุข

ผู้วิจัย

กรกฎาคม 2558

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจาก ผศ.ดร. เสกสรร สายสีสวด ประธานสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้งานวิจัยฉบับนี้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ ในด้านงานข่าวของนักข่าวศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณเสาวลักษณ์ คงภักพูน บรรณาธิการข่าว ศูนย์ข่าวภาคอีสาน บริษัท เนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) คุณจักรพันธ์ นาพันธ์ ผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์สยามรัฐ หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น (ข่าวต้นชั่วโมง สำนักข่าวไทย) Spring News ทีวี่ดิจิตอลช่อง 19 INN NEWS สื่อออนไลน์ www.innnews.co.th และ LIVE TV Spring News คุณเอกพงษ์ พุทธา ผู้สื่อข่าว หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7 ไทยรัฐทีวี ทีวี่ดิจิตอลช่อง 32 และ ไทยรัฐทีวี คุณธนดล ศรีบุระ ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 คุณสายสมร วงศ์กิริติกุล บรรณาธิการ ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี คุณชูชัย วงศ์พุด ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ขอนแก่น คุณอัครารุท ดิสองเมือง หัวหน้าฝ่ายข่าว KTV (บจก.เคบีเอ็นทีวีร์ค ขอนแก่น) คุณจิราพร มั่งคั่ง นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ขอนแก่น สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น F.M.99.50 MHz. และคุณวิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์ ผู้ประกาศ นักจัดรายการ และพิธีกร นักจัดรายการของ Topteam Radio ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง F.M.100.75 MHz. ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ เล่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำงานวิจัยในครั้งนี้

ณัฐชดา จันสุข
กรกฎาคม 2558

หัวข้อวิจัย : สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว
ผู้วิจัย : ณัฐชดา จันสุข
หน่วยงาน : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
ปีที่พิมพ์ : พ.ศ. 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) การใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้าง ของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว (2) เพื่อศึกษาผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และ (3) เพื่อศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว โดยการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวจำนวน 21 สื่อจากแหล่งข่าว ทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เคเบิล สื่อวิทยุกระจายเสียง และนักจัดรายการ ของสื่อในศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ใช้เครื่องมือวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ส่วน ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร (Document synthesis note) และ (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth interview) โดยมีหัวข้อการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นผลวิจัยดังนี้ (1) กระบวนการสื่อข่าวของผู้สื่อข่าวมีกระบวนการอย่างไร (2) ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อข่าวอย่างไร (3) บรรณาธิการข่าวมีวิธีการบรรณาธิการข่าวอย่างไรและมีบทบาทในการเป็นนายทวาร ข่าวสารอย่างไร (4) ช่องทางการสื่อข่าว หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลข่าว มีวิธีการดำเนินการสื่อข่าวอย่างไร (5) ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อข่าวใช้ช่องทางใด และ (6) ข้อดี ข้อเสียของการนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวนี้อะไรบ้าง

ผลการวิจัยพบว่า (1) กระบวนการสื่อข่าวของผู้สื่อข่าวมีกระบวนการแบบเดิม เริ่มจากการค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประเมินความน่าเชื่อถือและการเข้าถึงแหล่งข่าว นำมาประเมินคุณค่าจากองค์ประกอบของข่าวและปัจจัยอื่น ๆ ตรวจสอบความถูกต้อง นำมาเขียนข่าว ตามโครงสร้างและรูปแบบการเขียนข่าว หากแต่มีการนำสื่อใหม่เข้ามาช่วยในเรื่องการถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัลที่มีคุณภาพสูง การนำ “Drone” (อากาศยานไร้คนขับ) มาใช้ในการถ่ายภาพ การส่งข่าวด้วยโซเชียล เช่น อินเทอร์เน็ต โลกโซเชียล ทวิตเตอร์ แอปพลิเคชันในมือถือสมาร์ทโฟน เป็นต้น (2) การแบ่งสายงานสื่อข่าวนั้นส่วนมากในศูนย์ข่าวภูมิภาคจะไม่มีแบ่งสายข่าว จะให้ผู้สื่อข่าว หรือสตริงเกอร์ ทำข่าวในทุกสายข่าว (3) กระบวนการบรรณาธิการข่าวยังคงมีทุกสื่อ และยังคงยึดหลัก 5W 1H ใช้กระบวนการสื่อข่าวเพื่อให้ข่าวมีข้อเท็จจริง มีมาตรฐานตามหลักการสื่อข่าว บรรณาธิการเองทำงานมากขึ้น เพราะแหล่งข่าวมากขึ้น จากการใช้โซเชียลในสังคมปัจจุบัน บรรณาธิการจึงต้องใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบมากขึ้นและยังคงเป็นผู้ที่คัดกรอง

ข่าวออกสู่สังคม ซึ่งก็คือการยังคงเป็นนายทวารข่าวสารนั่นเอง (4) ช่องทางการสื่อข่าวใช้รูปแบบสื่อใหม่ มีการนำเว็บไซต์ และสังคมออนไลน์ (Facebook, Twitter และอื่น ๆ) นำมาใช้กระบวนการสื่อข่าว (5) ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารจากที่เคยบริโภคสื่อผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ นั้นถูกเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบการใช้เครื่องรับทั้งวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่ทันสมัยขึ้น เป็นระบบที่รองรับระบบ HD หรือ High Definition และยังสามารถรับข่าวสารด้วยตัวเองผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ได้จาก Smartphone, Tablet, Pallet หรือเครื่องคอมพิวเตอร์รับส่งข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารเอง ก็เปลี่ยนจากรับทางเล่มหรือฉบับเป็นรับได้จากหน้าจอโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนในรูปแบบ E-book และ (6) ข้อดีในการใช้สื่อใหม่มาช่วยในกระบวนการสื่อข่าว คือ มีความรวดเร็วในการทำข่าว มีความทันสมัย อุปกรณ์ต่าง ๆ มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา การใช้สื่อใหม่ยังทำให้ผู้สื่อข่าวเองต้องปรับตัว พัฒนาตนเองในการใช้สื่อใหม่เทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดเวลา ส่วนข้อเสียนั้นทำให้ผู้สื่อข่าวหรือสตรีทเจอร์บางคนใช้สื่อใหม่ในทางที่ผิด ทำให้การคัดข่าว เลือกรับข่าว หรือตรวจสอบน้อยลง ทำให้จริยธรรมข่าว หรือจรรยาบรรณค่อย ๆ หายไป

คำสำคัญ : สื่อใหม่ กระบวนการสื่อข่าว

Research Title : New Media and Changes to News Reporting Process
Name of Researcher : Nutchada Junsuk
Name of Institution : School of Communication Arts. Sripatum University,
Khonkaen
Year of Publication : B. E. 2558

ABSTRACT

The aims of this research was to study : (1) The various modern media news persons are using and their changes compared to traditional ways (2) The results of these changes on the news distribution process and how the news consumers receive news and (3) The cycle of news between the news persons, news editors, media outlets and news consumers by using modern media outlets. The data was acquired by interviewing 21 news persons from newspapers, radio, television, online media, cable television and talk shows based in the Northeastern Region News Bureau.

The genre of the research was qualitative and having used interviews as data collection. The research tools for gathering data were divided into 2 parts: (1) Document synthesis of notes and (2) In-depth interviews. The topics of the data for the research were: (1) The type of process news persons use to distribute news. (2) How they divide news role when reporting news. (3) How the news editors works and their importance to the news process. (4) How news persons research news and deliver them to consumers. (5) The channels news consumers have to receive news and (6) The positive and negative points of using modern media as news delivery system.

Results from the research found that (1) Traditional news process was still being used. The process started from the research for the truth of the news, evaluation of news source reliability, correctness of new and then writing the news. There was modernity to the process by using high-definition digital cameras to record footage, remote-controlled flying camera drones to record video and distributing news through social media such as the internet, Line, Facebook and Twitter programs on smartphones. (2) Roles of regional news persons were not divided at all; thus each person must handle all the news process by themselves. (3) The editorial process still followed the 5W 1H news writing method and the

editor must work a wider scope due to more news sources from social media and they must be verified and selected before being included in the process. (4) Modern news research and delivery were using modern media such as online websites and social media (Facebook, Twitter, etc.) in the news writing process. (5) Consumers of news who were used to receiving news from traditional channels such as daily newspapers, weekly magazines, radio and television programs were now using modern channels such as HD (high-definition) radio and television, or pursued news sources themselves using the internet and social media by using smartphones, tablets, laptops or personal computers which also included Gmail and E-mail. They were using the internet to download newspapers and magazines in online forms such as E-books. (6) Lastly, the positive points of using modern news media in the process of writing and distributing news were: promptness of news writing, up-to-date news material, more reliable news recording equipment, more cost effective, require less time to process news, but news persons must also adapt to using these modern equipment. The negative points of using modern news media were: some news persons misused the media in selecting and verifying news, which led to the reduction of news worthiness or news morality.

Keywords : New Media, Reporting Process

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	คำถามการวิจัย	4
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามศัพท์	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อข่าว	8
	ตอนที่ 2 กระบวนการสื่อข่าว	23
	ตอนที่ 3 การเขียนข่าวและการสื่อข่าวทางสื่อใหม่	42
	ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
	สรุป	50
3	ระเบียบวิธีการวิจัย	51
	รูปแบบการวิจัย	51
	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	51
	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	52
	เครื่องมือการวิจัย	53
	การรวบรวมข้อมูล	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
	นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามปัญหาการวิจัย	56

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง		หน้า
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	94
	สรุปการดำเนินงานวิจัย	94
	สรุปผลการวิจัย	95
	อภิปรายผลการวิจัย	96
	ข้อเสนอแนะการวิจัย	99
	ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป	100
	บรรณานุกรม	101
	ภาคผนวก	103
	ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	104
	ภาคผนวก ข แนวปฏิบัติเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน	
	พ.ศ. ๒๕๕๓	106
	ประวัติย่อผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 เครื่องมือวิจัยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	54
2 ตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	57

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	ภาพแสดงสายงานข่าวของสื่อมวลชน	10
2	แสดงบุคลากรข่าวของหนังสือพิมพ์	10
3	แสดงบุคลากรข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์	11
4	กายภาพของข่าว	13
5	รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ	16
6	รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง	17
7	รูปแบบการเขียนข่าวแบบผสม	18
8	โครงสร้างพื้นฐานของข่าวทั่วไป	19
9	โครงสร้างการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ	20
10	โครงสร้างการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง	21
11	โครงสร้างการเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์	22
12	การเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์ซึ่งส่วนสุดท้ายมีการสรุปโดยย้อนกลับไปอิง ความนำ	23
13	โครงสร้างการเขียนข่าวซึ่งมีส่วนเชื่อมอยู่ระหว่างความนำกับตัวข่าว	40
14	โครงสร้างพื้นฐานของข่าวทั่วไป	59
15	ผังรายการเนชั่นทีวี ทิวทัศน์ตลอดช่อง 22	65
16	ผังรายการ NOW26 ทิวทัศน์ตลอดช่อง 26	66
17	ผังรายการ Spring News	69
18	ผังรายการสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7	74
19	ผังรายการไทยรัฐทีวี ทิวทัศน์ตลอดช่อง 32	75
20	แผนผังรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3	78
21	ภาพ Drone อากาศยานไร้คนขับ	81
22	ผังรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ทีวี	83
23	ภาพโครงสร้างการบริหารงานภายใน สทท.ขอนแก่น	86
24	ผังรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์	87

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อใหม่ในยุคปัจจุบัน นับเป็นความก้าวหน้าและการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วงแรกของการสื่อสารจะเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว นั่นหมายถึงสื่อมวลชนส่งสารไปยังผู้รับสารหรือประชาชนทั่วไป แต่ในปัจจุบันในยุคศตวรรษที่ 21 การสื่อสารเริ่มมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้กันอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาทิ เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต อีเมล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นเหตุให้การสื่อสารสามารถมีช่องทางการสื่อสารมากขึ้น เป็นการนำเสนอเนื้อหาของสารไม่ว่าจะเป็นข่าว ข้อมูลต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับข่าวสารในรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีสื่อใหม่ที่นำเข้ามาใช้กันอย่างแพร่หลายในยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน

ปัจจัยที่ทำให้โลกนี้กลายเป็นยุคข้อมูลข่าวสารก็เนื่องมาจาก “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology) ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนโลกให้พัฒนาไปข้างหน้าอย่างก้าวกระโดด ทำให้การเคลื่อนที่หรือถ่ายโอนข้อมูล ทำได้ง่ายและรวดเร็วเพียงแคปลายนิ้วสัมผัส และยังทำให้เกิดการสื่อสารในลักษณะ Real – Time หรือเกิดขึ้นในเวลาจริง แม้ว่าผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายจะอยู่กันคนละมุมโลกก็ตาม โลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือโลกไร้พรมแดน ก็เกิดขึ้นจากกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT-Information and Communication Technology) และผลของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่หลายอย่าง (สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาส นวลเนตร, 2550: 184-185)

เทคโนโลยีของการสื่อสารสมัยใหม่ ได้รับการออกแบบให้ผู้บริโภคมีความสะดวกรวดเร็วในการรับสาร และเข้าถึงสารได้เกือบทุกประเภท การกระจายข่าวสารสามารถครอบคลุมของเขตรัฐมีการสื่อสารที่มีระยะทางกว้างไกลได้ในเวลาเดียวกัน เช่น หนังสือพิมพ์ จะใช้ระบบการพิมพ์ผ่านสัญญาณดาวเทียม เพื่อให้ผู้อ่านที่อยู่ในต่างจังหวัดได้มีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์พร้อม ๆ กับคนกรุงเทพฯ การพิมพ์ด้วยการยิงสัญญาณผ่านดาวเทียม ได้ทำให้การแข่งขันทางธุรกิจหนังสือพิมพ์ขยายฐานกว้างออกไปสู่การตัดสินใจด้วยความเป็นหนึ่งในฐานะสินค้าของอุตสาหกรรมข่าวสารมากขึ้น หนังสือพิมพ์มิได้เป็นเพียงสินค้าทางปัญญาที่คนมาเลือกซื้อหาบริโภคอีกต่อไปแต่หนังสือพิมพ์จะต้องเป็นผู้ปรับเปลี่ยนภูมิปัญญา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะกลุ่มของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก สื่อสิ่งพิมพ์ในยุคสารสนเทศ จึงไม่ใช่เป็นเพียงเรื่องของเทคโนโลยีอย่างเดียว แต่เมื่อระบบและวิธีการรับ-ส่งสารเปลี่ยนไป ภารกิจและจรรยาบรรณของสื่อมวลชนก็ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับโลกอนาคต ซึ่งมีการพูดถึงการจัดระเบียบโลกใหม่ เพื่อป้องกันการรุกรานทางวัฒนธรรม ท่ามกลางความเป็นสังคมพหุนิยมด้วย สื่อสิ่งพิมพ์จะต้องเป็นลักษณะ

เทคโนโลยีออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้ขั้นตอนของการส่งข่าวจากผู้สื่อข่าวไปยังกองบรรณาธิการรวดเร็วยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกัน เทคโนโลยีออนไลน์ยังทำให้ผู้อ่านสามารถประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ของข่าวได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง มิใช่การประเมินจากภาพที่สื่อมวลชนสร้างขึ้นในข่าว การก้าวกระโดดอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้สื่อมวลชนต้องปรับตนเองให้สอดคล้องเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง และความต้องการของสังคมผู้บริโภคยุคใหม่ และทำให้ทิศทางของสื่อสิ่งพิมพ์ เปลี่ยนไปสู่ความลึก ความเร็ว ความกว้าง สื่อสิ่งพิมพ์จะกลายเป็นกลไกหรือองค์ประกอบสำคัญของสังคมสารสนเทศ นั้นหมายความว่า เมื่อมองสื่อสิ่งพิมพ์ ต้องมองทั้งบริบทของตัวมันเองและของสังคมด้วย เพราะฉะนั้นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ยังมีรูปแบบสื่อเก่าจะต้องปรับตัว เพื่อสื่อสารให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพราะสังคมสารสนเทศนั้น มวลชนจะเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มมวลชนในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีจะเป็นจุดเปลี่ยนตัวสำคัญ ที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์สามารถปฏิบัติการกิจของการอำนวยความสะดวกข่าวสาร (Gatekeeper) ได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น ไม่ต้องติดพันกับภูมิหลังหรืออิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเช่นที่เป็นอยู่ การทำงานข่าวโดยเน้นที่ฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์จะช่วยให้ผู้สื่อข่าวสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว จากทุกมุมโลก ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศนั่นเอง (สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาส นวลเนตร, 2550: 191-193)

อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผ่านอุปกรณ์ และ Social Media ต่าง ๆ ทำให้สื่อใหม่เจริญเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง ที่มาของการขยายตัวนั้นส่วนสำคัญมาจากการที่สื่อใหม่เป็นธุรกิจที่นำบุกเบิกในสายตาของภาคเอกชน รวมทั้งเป็นโอกาสที่ภาครัฐสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ทดแทนการสื่อสารแบบเดิม ๆ ที่เริ่มสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ได้ลดลง ส่วนที่ไปหรือผลลัพธ์ผลกระทบของสื่อใหม่ คือการเข้ามามีส่วนร่วมในพื้นที่ชีวิตประจำวันตั้งแต่ลิ้มตา พื้นที่ที่สองคือ การแทรกซึมเข้าไปในสถาบันธุรกิจและสถาบันการศึกษา การแพทย์ การทหาร การเมือง ฯลฯ ที่เราเห็นในรูปอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น E-banking, E-library เป็นต้น พื้นที่สุดท้ายคือ พื้นที่ทางวิชาการ ที่สื่อใหม่เข้ามาท้าทายต่อทฤษฎีของสื่อมวลชนแบบเดิม ๆ (กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล, 2555)

สื่อใหม่ (New Media) หมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิม เข้ากับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านทางระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลาย ที่เป็นที่ยุติและนิยมกันมากขึ้น (Burnett, R. and Dabid P.M., 2003: 40-41)

ในปัจจุบันสื่อมวลชนในประเทศไทย ได้ให้ความสนใจกับการใช้สื่อใหม่เพื่อใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารกันอย่างมากยิ่งขึ้น และพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้รวดเร็วฉับไว ทันเหตุการณ์ จะเห็นได้จากสื่อหนังสือพิมพ์ หลาย ๆ ฉบับ ได้มีการจัดตั้งกองบรรณาธิการข่าวออนไลน์ หรือแม้กระทั่งสื่อโทรทัศน์ก็มีการรายงานข่าวผ่านทางช่องทางออนไลน์กันมากยิ่งขึ้น ในหลาย ๆ สำนักข่าวใช้การรายงานข่าวโดยใช้สื่อใหม่ผ่านทางเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ แต่อย่างไรก็ตามยังไม่ได้มีการนำสื่อใหม่ไปใช้อย่างจริงจัง ซึ่งสื่อใหม่อาจจะมีทั้งผลดีและผลเสีย ทั้งนี้อาจมองได้ในหลายด้าน เช่น เมื่อมีการนำ

สื่อใหม่มาใช้ในการนำเสนอข่าวสารทำให้เข้าถึงผู้รับได้อย่างรวดเร็ว นั่นหมายถึงความผิดพลาดก็อาจจะมีมากขึ้นเพราะไม่มีการวิเคราะห์หรือหาความจริงก่อนที่จะนำเสนอข่าวสารออกไป เป็นต้น

สื่อเป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้รับสื่อ ดังนั้น สื่อใหม่จึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักสื่อสารมวลชนต้องนำเสนอ เพราะในปัจจุบันประชาชนหรือผู้รับสื่อใช้การสื่อสารในโลกสังคมออนไลน์กันอย่างแพร่หลาย สื่อใหม่จึงเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้นกับนักสื่อสารมวลชนเป็นอย่างมาก จึงต้องสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือของสารที่จะนำเสนอผ่านสื่อใหม่ให้กับสังคมเป็นอย่างมาก นักข่าวหรือนักสื่อสารต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่ต้องนำเสนอ และอีกทั้งยังต้องเข้าใจและสามารถนำเสนอผ่านสื่อใหม่ต่าง ๆ ในสังคมออนไลน์ในปัจจุบันได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว จึงต้องพัฒนาศักยภาพเพิ่มทักษะความรู้ให้รอบด้านยิ่งขึ้นเพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในสมัยใหม่นี้อย่างก้าวหน้า มีความถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

“สื่อกระแสหลัก” จะต้องปรับตัวกันขนาดใหญ่เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงในวงการสื่อสารมวลชนที่คำว่า journalism หรือ “สื่อสารข่าวสารและข้อมูล” นั้น จะไม่จำกัดอยู่เฉพาะคนที่มืออาชีพผูกติดกับหนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์เท่านั้น นายแพทย์ที่เขียน blog ตัวเองในอินเทอร์เน็ตย่อมสามารถเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวทางการแพทย์ที่ตัวเองชำนาญ หรือเขียนเล่าประสบการณ์การทำงานของตัวเองในเรื่องที่สังคมสนใจใคร่รู้ได้ดีกว่า “นักข่าวสายการแพทย์” ซึ่งเดิมก็มีน้อย และไม่แน่ว่าสื่อความหมายไปถึงคนอ่านทั่วไปได้ดีเท่าคนเป็นหมอ ที่สามารถเขียนภาษาให้ชาวบ้านอ่านได้ง่ายด้วยซ้ำไป เมื่อเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง ณ จุดใด คนที่อยู่ในเหตุการณ์สามารถถ่ายรูป, ส่งข่าว และเล่าเรื่องผ่านอินเทอร์เน็ตได้รวดเร็ว และมีสีสันมากกว่านักข่าวที่อาจจะไปถึงที่เกิดเหตุช้ากว่า และอาจจะไม่ได้ใกล้ชิดหรือรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้ที่อยู่ในจุดเกิดเหตุ... จึงกลายเป็น “ผู้เล่าข่าวลำดับสอง” เพราะผู้อยู่ ณ จุดเกิดเรื่องนั้นได้ผันตัวเองเป็น “citizen reporter” หรือ “นักข่าวพลเมือง” ได้ทันทีแล้ว วันนี้เครื่องมือเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เสริมการทำงานของคนทั่วไปในการสื่อสารกันเองระหว่างสมาชิกของสังคมนั้น ก้าวหน้าขึ้นตลอดเวลา และราคาก็ขยับลงตามตลาดที่ขยายตัวกว้างขึ้น และการวิจัยที่ทำให้สามารถทำงานได้คล่องตัวกว่าแต่ก่อนตลอดเวลา ซึ่งแปลว่าปรากฏการณ์ของ citizen journalism จะเด่นชัดขึ้นทุกที... และจะเข้ามากลายเป็นส่วนสำคัญของคำว่า “สื่อสารมวลชน” หรือ mass media มากขึ้นทุกวันเช่นกัน (สุทธิชัย หยุ่น, 2550: 11-13)

บทบาทของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวสารในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องมีการนำ “สื่อใหม่” เข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนกระแสหลักทั้งนักข่าวหนังสือพิมพ์ นักข่าววิทยุกระจายเสียง และนักข่าววิทยุโทรทัศน์ ล้วนแต่ต้องรายงานข่าวอย่างฉับไวจากพื้นที่ และความต้องการรับข่าวสารที่รวดเร็วชัดเจนถูกต้องของประชาชนผู้รับสื่อต่าง ๆ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการศึกษารูปแบบการใช้งานสื่อใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Google, Hotmail, Yahoo, Facebook, Twitter มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว ทางผู้วิจัยจึงทำการศึกษา “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว” เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการสื่อข่าว โดยสามารถใช้สื่อใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าวให้เหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ความรู้ในการ

พัฒนาการเรียนการสอนด้านการสื่อสารให้มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาด้านการสื่อสารและสังคมต่อไปในอนาคต

คำถามการวิจัย

1. ในยุคปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารในการใช้สื่อใหม่มาใช้กับการสื่อสาร มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสารอย่างไร ให้สามารถนำเสนอข่าวสารในสื่อใหม่ได้อย่างรวดเร็วมีความน่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ
2. สื่อใหม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อสารในกระบวนการสื่อสารอย่างไรในปัจจุบัน
3. สื่อใหม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อสาร บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อสาร และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อสารอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้าง ของผู้สื่อสารกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร
2. เพื่อศึกษาผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อสารในกระบวนการสื่อสาร เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร
3. เพื่อศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อสาร บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อสาร และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อสาร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบาย (explanatory) ว่าการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อสารกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อสารในกระบวนการสื่อสาร เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อสาร บรรณาธิการ

ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว บทบาทหน้าที่ในการเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) และการใช้ช่องทางทางการสื่อสารของผู้สื่อข่าว ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลจากศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสำนักข่าวต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้สื่อข่าวจำนวน 21 แหล่งข่าว จากศูนย์ข่าว ทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เคเบิล สื่อวิทยุกระจายเสียง และนักจัดรายการ ของสื่อในศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. สื่อหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 แหล่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับภาคอีสาน, หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน
2. สื่อวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 9 แหล่ง ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7, ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี, สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ขอนแก่น, ไทยรัฐทีวี ดิจิตอล ช่อง 32, เนชั่นทีวี ดิจิตอล ช่อง 22, สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น, Spring News ดิจิตอล ช่อง 19 และ NOW26 ดิจิตอล ช่อง 26
3. สื่อออนไลน์ จำนวน 4 แหล่ง ได้แก่ INN News, เนชั่นทันข่าว Breaking News, LIVE TV/Spring News และไทยรัฐทีวี
4. สื่อเคเบิล จำนวน 1 แหล่ง คือ KTV
5. สื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 1 แหล่ง ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น (สวท.ขอนแก่น F.M.99.5 MHz)
6. นักจัดรายการ จำนวน 1 คน นายวิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์ (ดีเจปองแป้ง) จัดรายการคลื่นวิทยุกระจายเสียง Topteam Radio F.M.100.75 MHz.

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ สื่อใหม่ที่เกิดขึ้นในกระบวนการสื่อข่าว

ตัวแปรตาม คือ กระบวนการสื่อข่าวที่เปลี่ยนแปลงจากการใช้สื่อใหม่ในการสื่อข่าว ได้แก่ รูปแบบกระบวนการสื่อข่าว ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว

ขอบเขตด้านระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล

จำนวน 1ปี (พฤษภาคม 2557 ถึง เมษายน 2558) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษากระบวนการสื่อข่าว

ระยะที่ 2 สัมภาษณ์ วิเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ระยะที่ 3 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

นิยามศัพท์

1. **สื่อใหม่ (New Media)** หมายถึง สื่อที่ผู้สื่อข่าวนำมาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ของศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ในภาคอีสานเท่านั้น
2. **กระบวนการสื่อข่าว** หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อรายงานข่าว โดยใช้สื่อในการทำข่าวเพื่อนำไปออกสื่อหลัก ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์ เริ่มตั้งแต่การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูล การประเมินคุณค่าข่าว การตรวจสอบความถูกต้อง การเลือกช่องทางในการเผยแพร่ข่าว การพัฒนารูปแบบเนื้อหาในการนำเสนอข่าวผ่านสื่อต่าง ๆ การใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว ซึ่งเป็นศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ในภาคอีสานเท่านั้น
3. **ผู้สื่อข่าว** หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นข่าว แล้วนำมาเผยแพร่ในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ของศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ในภาคอีสานเท่านั้น
4. **กองบรรณาธิการ** หมายถึง ทีมงานของสำนักข่าวหรือศูนย์ข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียง และสำนักงานหนังสือพิมพ์ ประกอบด้วย บรรณาธิการข่าว กองบรรณาธิการ Rewriter ของศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ในภาคอีสานเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

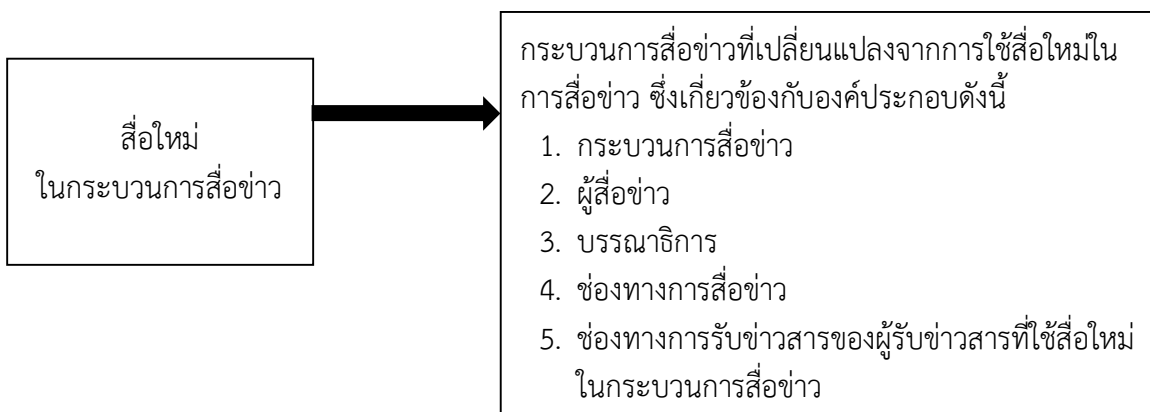
1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบการใช้สื่อใหม่ของผู้สื่อข่าวกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว
2. ทำให้ทราบถึงผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าว ในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร
3. ทำให้ทราบวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว
4. สามารถนำผลจากการศึกษาเป็นประโยชน์ในการเพิ่มเติมความรู้ ประกอบการสอนในสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ออกแบบโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบาย (explanatory) ว่าสื่อใหม่มีบทบาทในกระบวนการสื่อข่าวอย่างไร ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสำนักข่าวต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษาจาก 21 แหล่งข่าว จากศูนย์ข่าวทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เคเบิล สื่อวิทยุกระจายเสียง และนักจัดรายการ โดยมีกรอบคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว (2) เพื่อศึกษาผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของสื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และ (3) เพื่อศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว โดยแบ่งผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อข่าว
- ตอนที่ 2 กระบวนการสื่อข่าว
- ตอนที่ 3 การใช้สื่อใหม่ในการสื่อข่าว
- ตอนที่ 4 ทฤษฎีที่รองรับการวิจัย
- ตอนที่ 5 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อข่าว

หัวใจสำคัญของสื่อมวลชนหลายประเภท คือ การสื่อข่าวและการเขียนข่าว โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ วารสาร ตลอดจนวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์หรือสื่อใหม่ต่าง ๆ ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต ซึ่งในยุคปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ ๆ หรือสื่อใหม่เข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวกันอย่างแพร่หลาย

การทำความเข้าใจความหมายของการข่าว ควรทำความเข้าใจเชิงเปรียบเทียบ เช่น เปรียบเทียบกับคำว่า “การต่างประเทศ” ซึ่งหมายถึงภารกิจของประเทศใด ๆ ประเทศหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศอื่นเพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นไปโดยราบรื่น และเกิดผลดีประการต่าง ๆ การที่จะดำเนินภารกิจที่รับผิดชอบไปได้ต้องมีองค์ประกอบหลายประการ เช่น จัดตั้งเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่ช่วยให้องค์กรปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร

“การข่าว” ก็เช่นกัน มีความหมายมากกว่า “ข่าว” ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการข่าว เมื่อเปรียบเทียบกับ “การต่างประเทศ” ข้างต้น การข่าวย่อมจะหมายถึง ภารกิจที่เกี่ยวกับข่าวอันประกอบด้วยองค์การบริหารข่าว เจ้าหน้าที่ข่าว หรือบุคลากรข่าว หน้าที่รับผิดชอบ กฎระเบียบ หรือข้อกำหนดในการบริหารข่าวเพื่อให้ “การข่าว” ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์

เริ่มตั้งแต่การเสาะแสวงหาข่าว การผลิต การนำเสนอไปสู่ผู้บริโภคข่าว อันเป็นขั้นตอนสุดท้ายของภารกิจข่าว ส่วนคำว่า “ข่าว” นั้นเป็นผลผลิตของกระบวนการข่าวเปรียบเสมือน “ข้าว” เป็นผลผลิตของกระบวนการทำนาของชาวนาที่เริ่มแต่ไถ หว่าน ตกกกล้า ดำ เกี้ยว นวด ได้เป็นข้าวเปลือกผ่านการสีเป็นข้าวสารหุงต้มเพื่อบริโภคหรือส่งจำหน่ายเป็นสินค้าต่อไป

ปัจจุบันการนำเสนอข่าวสารมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ทันต่อการนำเสนอและในการแข่งขันกัน ซึ่งเรียกกันว่า ข่าวสารในยุคออนไลน์ทางโซเชี่ยลเน็ตเวิร์ก (Social Network) อาทิ หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Newspaper) หนังสือพิมพ์ดิจิทัล (Digital Newspaper) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ (On-line Newspaper) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคข่าวในยุคปัจจุบัน

การทำความเข้าใจเรื่อง “การข่าว” จึงจะต้องพิจารณาหัวข้อต่อไปนี้

- 1) องค์กรที่รับผิดชอบการข่าว
- 2) บุคลากรข่าว
- 3) บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรข่าว
- 4) กฎระเบียบและจรรยาบรรณของบุคลากรข่าว

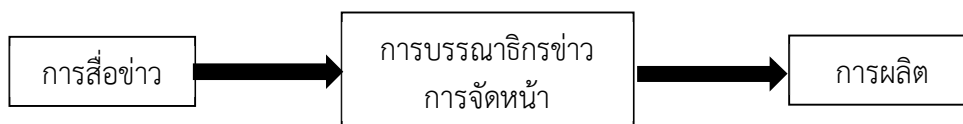
1) องค์กรที่รับผิดชอบการข่าว

การแบ่งส่วนงานในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จะจัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการข่าวเรียกชื่อว่า กองบรรณาธิการ (Editorial Department) เนื่องจากงานข่าวมีหลายขั้นตอนภายในกองบรรณาธิการมีบรรณาธิการใหญ่ (Editor-in-Chief) รับผิดชอบงานกองบรรณาธิการทั้งหมด บรรณาธิการใหญ่จะกระจายงานให้บรรณาธิการข่าว (News Editor) รับผิดชอบด้านการสื่อข่าว (News Gathering and News Writing) โดยมีผู้สื่อข่าว (Reporter) ร่วมทีมงานจำนวนไม่น้อยตามขนาดของสื่อมวลชนนั้น ๆ

เพื่อประกันว่างานข่าวถูกต้องสมบูรณ์ ภายในกองบรรณาธิการจะแบ่งงานสื่อข่าวกับงานบรรณาธิการข่าว (News Editing) ออกจากกัน โดยให้งานบรรณาธิการข่าวขึ้นอยู่กับบรรณาธิการผู้ตรวจแก้ต้นฉบับ (Chief of the Desk) ซึ่งมีความสำคัญระดับเดียวกับบรรณาธิการข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้ร่วมงานคือผู้ช่วยบรรณาธิการตรวจแก้ต้นฉบับ (Sub-editor) จำนวนไม่น้อยแล้วแต่ขนาดของสื่อมวลชนนั้น ๆ

สำหรับหนังสือพิมพ์ การนำเสนอต้องอาศัยศิลปะด้านการจัดหน้า (Page Make-up) จึงจะสามารถเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านเพิ่มความน่าอ่านได้ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ หรือหนังสือพิมพ์ชั้นนำจะมอบงานด้านการจัดหน้าให้อยู่ในความดูแลของบรรณาธิการจัดหน้า (Make-up Editor) จากนั้นจึงส่งให้ฝ่ายผลิต (Production Department) ดำเนินการผลิตต่อไป

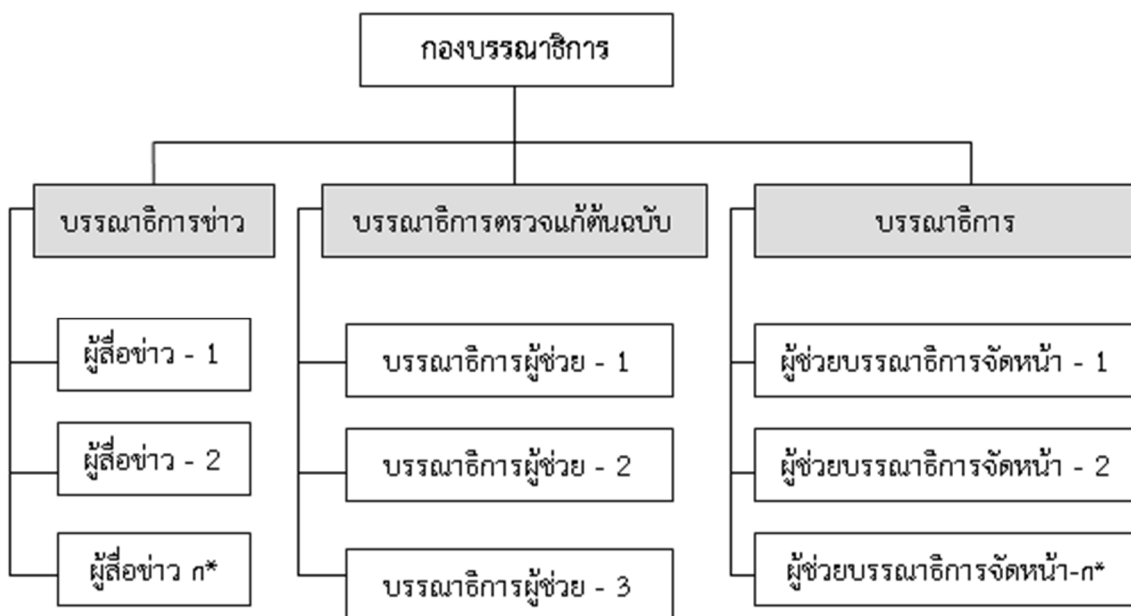
สายงานด้านการข่าวของสื่อมวลชน เป็นดังนี้

ภาพประกอบ 1 ภาพแสดงสายงานข่าวของสื่อมวลชน

2) บุคลากรข่าว

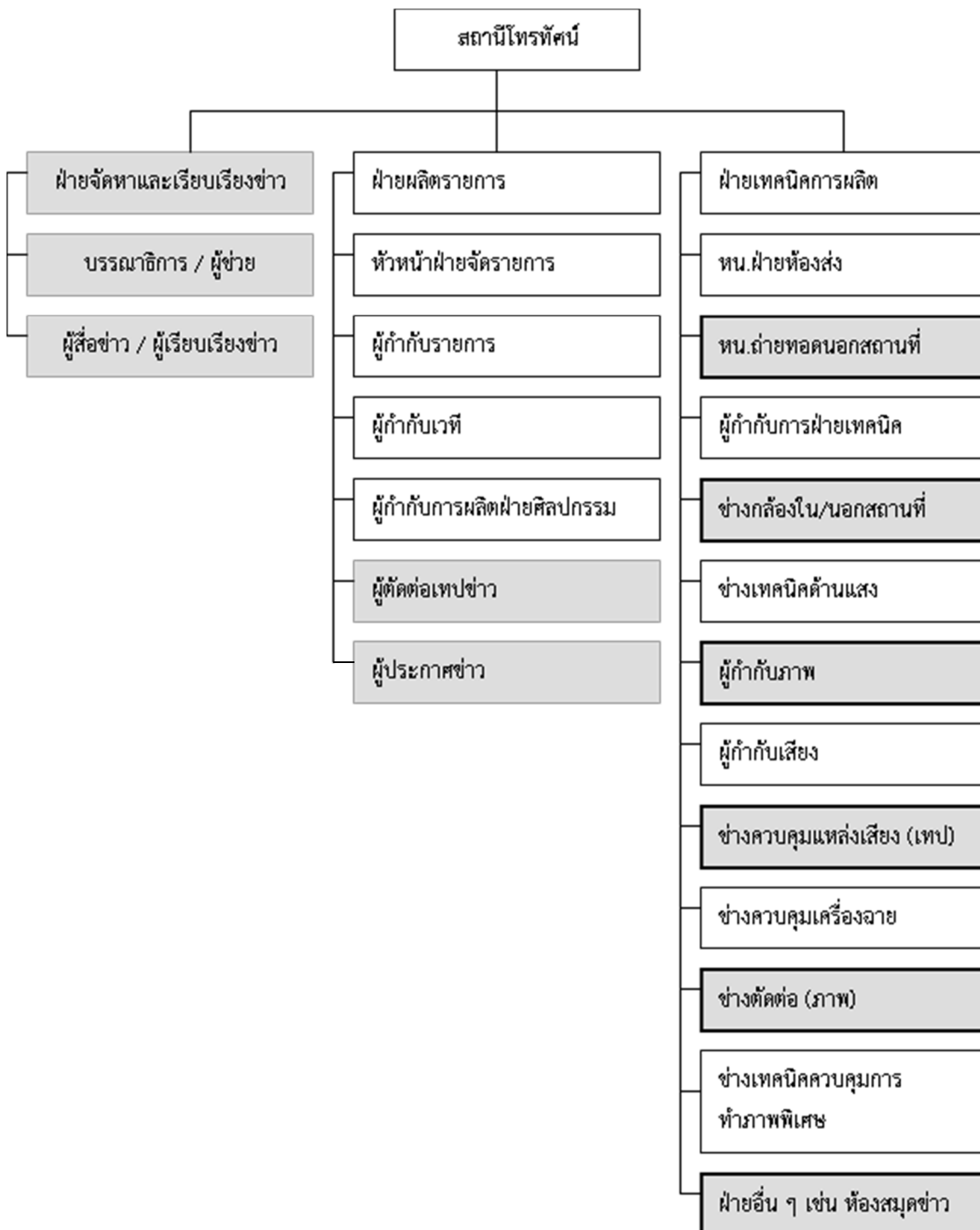
2.1) บุคลากรข่าวหนังสือพิมพ์ หมายถึง พนักงานที่ทำงานอยู่ในกองบรรณาธิการ จากการแบ่งส่วนงานในกองบรรณาธิการคร่าว ๆ ตามข้อ 1. อาจจำแนกบุคลากรข่าวที่รับผิดชอบในหน่วยงานต่าง ๆ ของกองบรรณาธิการตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงบุคลากรข่าวของหนังสือพิมพ์

n^* คือ จำนวนผู้สื่อข่าว บรรณาธิการผู้ช่วย และบรรณาธิการจัดหน้า ที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบรรณาธิการซึ่งจะมากน้อยแล้วแต่ขนาดขององค์กรหนังสือพิมพ์

2.2) บุคลากรข่าววิทยุโทรทัศน์ บุคลากรข่าวในกิจการสถานีวิทยุโทรทัศน์ มีความสลับซับซ้อนไม่แพ้กิจการสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ จึงขอนำมาไว้เป็นตัวอย่างเพื่อการเปรียบเทียบกับระหว่างสื่อสองชนิดที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการข่าวปัจจุบัน

ภาพประกอบ 3 แสดงบุคลากรข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์

บุคลากรข่าวของสถานวิทยุโทรทัศน์ประสานงานอย่างใกล้ชิดในลักษณะทำงานเป็นทีมกับบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ คือ ฝ่ายผลิต ฝ่ายรายการ และฝ่ายเทคนิค เพื่อให้ภาพและเสียงสอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง จากแผนภูมิสี่เหลี่ยมที่มีพื้นที่เทากรอบบาง () คือ บุคลากรที่เกี่ยวกับข่าวโดยตรง ส่วนที่เป็นพื้นที่เทากรอบดำเข้ม () มีบุคลากรด้านการข่าวร่วมอยู่ด้วย

3) บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรข่าว

กองบรรณาธิการของสื่อมวลชน มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการเสาะแสวงหารวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ ตามเกณฑ์วิชาชีพกำหนดเพื่อนำเสนอหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ประชาชนในสังคมที่มีสื่อมวลชนนั้น ๆ “รับใช้” หรือให้บริการอยู่อย่างครบถ้วน โดยมีเกณฑ์ในการวัดว่าต้องช่วยให้ประชาชนในสังคมทราบความเคลื่อนไหวสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเพียงพอที่จะช่วยให้ประชาชนได้ความรู้ ความเข้าใจเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ จนทำให้แสดงบทบาทในการตัดสินใจในการเลือกสรรสิ่งดีงามให้แก่ตนเอง เช่น เลือกซื้อสินค้าและบริการได้ถูกต้อง หรือเป็นประโยชน์แก่สังคมประชาธิปไตย เช่น ตัดสินใจในการเลือกตัวแทนตามระบอบสังคมประชาธิปไตย นับตั้งแต่การเลือกตัวแทนในระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติและระดับนานาชาติ

สื่อมวลชนได้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านการข่าว ด้วยการแบ่งงานอย่างเป็นสัดส่วน งานด้านการเสาะแสวงหาข่าวเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว งานด้านการเรียบเรียง ตรวจสอบเพื่อความถูกต้องด้านภาษา ด้านข้อเท็จจริง และด้านน้ำหนักความสำคัญของข่าวเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการผู้ตรวจแก้ต้นฉบับ และผู้ช่วยบรรณาธิการ

หน้าที่ความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งของบุคลากรข่าว คือ การให้ความบันเทิงนอกเหนือไปจากหน้าที่ดังกล่าวแล้ว การให้ความบันเทิงกระทำได้ด้วยการเสนอข้อเขียนที่เรียกว่าสารคดี (Feature) เหตุที่สารคดีเป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ของบุคลากรข่าวเป็นเพราะว่าสารคดีทำหน้าที่คล้ายคลึงกับข่าวมาก กล่าวคือสารคดีเขียนขึ้นจากข้อเท็จจริงเช่นเดียวกับข่าว เพียงแต่ว่าข้อเท็จจริงที่นำมาเขียนสารคดี อาจจะไม่สดใหม่เท่าข้อเท็จจริงที่นำมาเขียนข่าว ข้อเท็จจริงที่นำไปประกอบในการเขียนสารคดีเป็นข้อเท็จจริงที่ลงในรายละเอียด เพราะผู้เขียนสารคดีมีระยะเวลาในการเตรียมข้อมูลมากกว่า มีเนื้อที่ (Space) ในการนำเสนอที่มากกว่า เขียนได้ยาวกว่าข่าว และสามารถเขียนในลีลาที่ให้ความบันเทิงแก่ผู้บริโภคได้ด้วยในขณะเดียวกัน

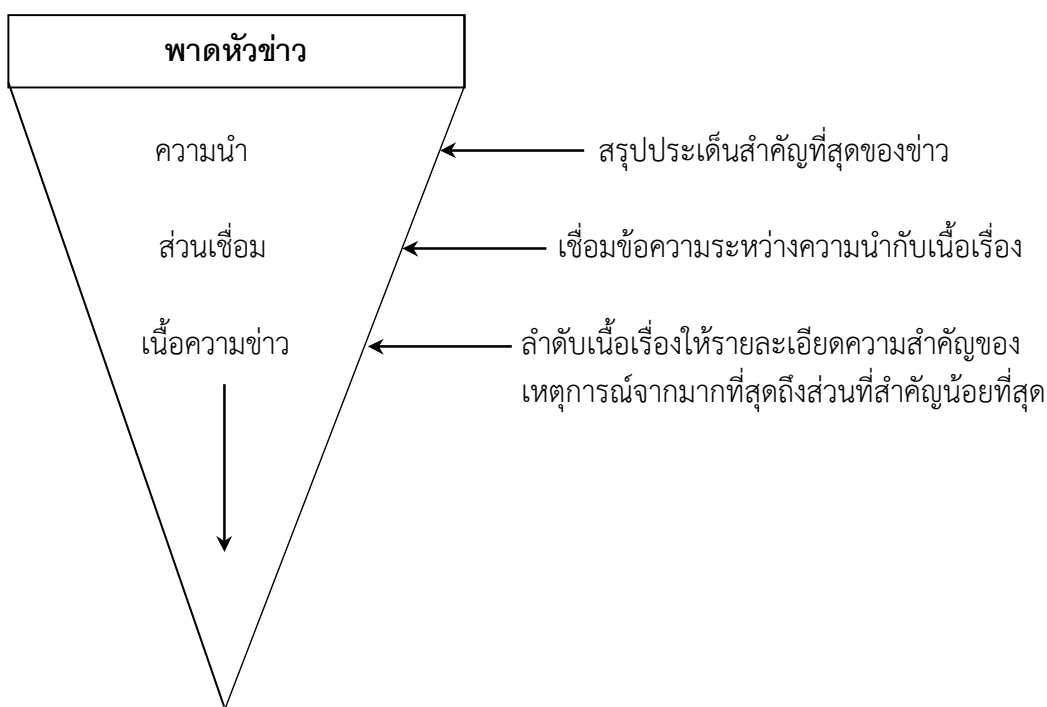
4) กฎระเบียบและจรรยาบรรณของบุคลากรข่าว

การข่าวมีขอบเขตกว้างขวาง การข่าวมีผลกระทบต่อสังคมอย่างมากเกี่ยวโยงถึงส่วนได้ส่วนเสียของผู้คนจำนวนมาก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการข่าวหรือบุคลากรข่าวจะต้องมีหน้าที่ และความรับผิดชอบควบคู่กันไป โดยหลักการแล้วบุคลากรข่าวจะต้องได้รับเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เหตุที่มีความคิดเช่นนี้ก็เพราะบทบาทของสื่อมวลชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้รับการนำไปผูกติดไว้กับสิทธิในการรับรู้ (right to know) ของประชาชน ซึ่งเป็นสิทธิขั้นมูลฐานถือได้ว่าเป็นสิทธิมนุษยชนประการหนึ่ง โดยถือว่าเสรีภาพของสื่อมวลชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมสิทธิในการรับรู้ของประชาชน อย่างไรก็ตามไม่ว่าสื่อมวลชนผู้มีบทบาทสำคัญในการข่าวจะมีสิทธิเสรีภาพโดยไม่มีขอบเขต สื่อมวลชนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของบ้านเมืองแต่กฎหมายบางเรื่องเว้นโทษให้สำหรับสื่อมวลชน ทั้งนี้เพื่อให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ส่งเสริมสิทธิในการรับรู้ของประชาชนได้

อย่างเต็มที่ เช่น กฎหมายเรื่องหมิ่นประมาท เรื่องละเมิด เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรข่าวจะต้องมีจรรยาบรรณในการทำงาน

1. กายภาพของข่าว

กายภาพของข่าว ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน คือ พาดหัวข่าว (headline) ความนำ (lead) ส่วนเชื่อม (neck or bridge) ส่วนเนื้อความข่าว หรือเนื้อเรื่อง (body) ไม่ว่าข่าวจะเป็นรูปแบบพีระมิดหัวกลับ พีระมิดหัวตั้ง หรือแบบผสม จะต้องมีส่วนประกอบของโครงสร้างข่าวเหมือนกันเสมอ

ภาพประกอบ 4 กายภาพของข่าว

แม้ข่าวจะมีส่วนประกอบดังที่ได้กล่าวมา แต่ในการทำงานของผู้สื่อข่าวจะเน้นการเขียนข่าวในส่วนของความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อความข่าว ส่วนพาดหัวข่าวจะเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการข่าว

1) พาดหัวข่าว

พาดหัวข่าว หรือหัวข่าว คือ ข้อความ หรือตัวหนังสือขนาดใหญ่กว่าธรรมดา ซึ่งใช้นำข่าวโดยมีลักษณะสรุปเรื่อง และสาระสำคัญของข่าวนั้น ๆ พาดหัวข่าวเปรียบเสมือนตัวโหว่ตัวอย่างสินค้าที่จะต้องมียลึงอย่างใดอย่างหนึ่งในอันที่จะดึงดูดคนอ่าน คนฟัง หรือคนดู ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น และติดตามข่าวต่อไป และเป็นแหล่งแรกที่บอกว่าแต่ละวัน หรือแต่ละช่วงเวลามีข่าว

อะไรที่น่าสนใจบ้างในหนังสือพิมพ์วันนั้น หรือถ้าเป็นข่าววิทยุ หรือโทรทัศน์ก็จะเป็นข้อความแนะนำให้ผู้ฟังผู้ชมรับทราบว่ามีหัวข้อข่าวอะไรบ้างที่น่าสนใจในช่วงนั้น **พาดหัวข่าวมีหน้าที่สำคัญ** ดังนี้

1.1) ดึงดูดความสนใจ เป็นหน้าที่ลำดับแรกของหัวข่าวที่จะต้องสร้างความสนใจให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟัง ผู้ชม โดยเสนอประเด็นสำคัญของข่าวที่น่าสนใจ เมื่อหัวข่าวสะดุดตาสะดุดใจแล้วย่อมมีแนวโน้มทำให้ผู้รับข่าวสารเกิดความอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวเพิ่มเติม อาจกล่าวได้ว่าการสร้างความสนใจนี้เป็นส่วนหนึ่งที่เชื่อเชิญให้ผู้อ่านซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นให้ได้

1.2) ประหยัดเวลาผู้รับข่าวสาร ข่าวที่ปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ปัจจุบันมีอยู่มากมาย บางครั้งผู้อ่านก็เบื่อหน่ายที่จะอ่านข่าว หรือรับฟังรับชมข่าวทุกข่าว พาดหัวข่าวจึงช่วยประหยัดเวลาผู้อ่านได้มาก เมื่อผู้รับข่าวสารต้องการทราบสาระสำคัญทั่วไปก็จะได้รับจากหัวข่าวทันที และถ้าสนใจรายละเอียดก็จะติดตามต่อไปได้

1.3) บอกลำดับความสำคัญของข่าว พาดหัวข่าวจะบอกลำดับความสำคัญของข่าว โดยเฉพาะข่าวหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการจะบอกความสำคัญของข่าวด้วยการใช้ขนาดตัวพิมพ์ที่แตกต่างกันจำนวนคอลัมน์ที่ไม่เท่ากัน ข่าวที่บรรณาธิการพิจารณาว่ามีความสำคัญและความน่าสนใจมากมักจะมีพาดหัวข่าวที่เป็นตัวอักษรขนาดใหญ่กว่าข่าวที่มีความสำคัญ และความน่าสนใจน้อยกว่า ส่วนข่าววิทยุ และโทรทัศน์ก็จะลำดับข่าวสำคัญไว้ตอนต้นของรายการข่าว

1.4) ช่วยสร้างบุคลิกและเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ รูปแบบตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจึงไม่เหมือนกัน แต่มีความสม่ำเสมอในหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ สิ่งเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์ที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความคุ้นเคย หรือเป็นลักษณะเฉพาะที่ทำให้ผู้อ่านสามารถระบุได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ชื่ออะไรเพียงดูจากการพาดหัวข่าว และการจัดตกแต่งหน้าหนังสือพิมพ์

2) ความนำ

ความนำข่าว หรือวรรณนำ หรือโปรย เป็นข้อความสรุปสาระสำคัญของประเด็นข่าว อยู่ในย่อหน้าแรกถัดจากพาดหัวข่าว บรรจุประเด็น หรือเรื่องราว หรือข้อมูลที่สำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบเรื่องราวของข่าวนั้น ๆ ได้อย่างกระชับ และรวดเร็วที่สุด ความนำจึงต้องให้ทั้งสาระสำคัญอย่างกระชับ

จุดประสงค์สำคัญในการเขียนความนำข่าว คือ

- สรุปประเด็น หรือสาระสำคัญของข่าวให้ผู้อ่านทราบได้อย่างกระชับ และชัดเจนที่สุด
- ประหยัดเวลาผู้อ่าน เพื่อทราบเนื้อหาสำคัญของข่าวได้ในเวลาอันสั้น

ความนำข่าวเป็นส่วนที่มีความสำคัญมากเพราะบรรจุเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญที่สุดของเหตุการณ์ให้ผู้อ่านทราบอย่างรวดเร็ว ความนำจึงเป็นการตอบคำถามที่คนอยากรู้มากที่สุด คือใคร (who) ทำอะไร (what) เมื่อใด (when) ที่ใด (where) ทำไม (why) และอย่างไร (how) หรือที่เรียกว่าหลัก 5W+1H

3) ส่วนเชื่อม

ส่วนเชื่อม คือ ข้อความที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความนำข่าวกับเนื้อความข่าว จะเป็นส่วนที่อยู่เป็นลำดับต่อจากความนำ ส่วนเชื่อมนี้อาจมีความยาวเพียงไม่กี่คำ หรือยาวเป็นย่อหน้าขึ้นอยู่กับความจำเป็นของเนื้อหา และดุลยพินิจของผู้เขียนข่าวว่าจะเชื่อมโยงข้อความอย่างไร โดยทั่วไปส่วนเชื่อมจะนำมาใช้เพื่อ

3.1) ขยายให้รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ที่มีความสำคัญแต่มีรายละเอียด ยืดยาว ซึ่งหากเขียนไว้ในความนำข่าวอาจจะทำให้ยืดเยื้อเกินไป เช่น ตำแหน่งหน้าที่ของบุคคล สถานที่ วันเวลา หรือแหล่งข่าว เป็นต้น

3.2) ต่อเนื่องข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญรองลงมาจากที่ปรากฏในความนำ

3.3) บอกที่มาของข่าว หรือแหล่งข่าว

3.4) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อขยายความ W ตัวใดตัวหนึ่ง จากสิ่งที่ปรากฏในความนำ ข่าว อาทิ เหตุผลของเรื่องราว วันเวลาที่เกิดเหตุ

3.5) ให้ข้อมูลเบื้องหลัง หรือภูมิหลังของเหตุการณ์ หรือบุคคลที่ตกเป็นข่าว ซึ่งเป็น ความเดิมที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว หรือที่เคยนำเสนอเป็นข่าวไปแล้วเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าส่วนเชื่อมจะช่วยในการสร้างความต่อเนื่องแก่ผู้อ่านให้สามารถดำเนินความคิด เกี่ยวกับข่าวไปในทางเดียวไม่เกิดความสับสน อย่างไรก็ตามส่วนเชื่อมเป็นองค์ประกอบที่อาจไม่ จำเป็นต้องมีก็ได้ ในกรณีที่ประเด็นข่าวไม่ยืดเยื้อซับซ้อน หรือต้องอธิบายรายละเอียด เช่น ข่าวสั้น หรือสรุปข่าวเราอาจไม่จำเป็นต้องใช้ส่วนเชื่อมในการเขียนข่าวลักษณะนี้

4) เนื้อความข่าว

เนื้อความข่าว หรือเนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่เล่ารายละเอียดของเหตุการณ์ หรือ สถานการณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว และลำดับความสำคัญ ของเหตุการณ์ทั้งหมด เนื้อความข่าวต้องอธิบายข้อเท็จจริงที่บอกไว้ในความนำทั้งหมดให้ชัดเจน กล่าวคือ ขยายความคำถาม และคำตอบของ 5W+1H ที่กล่าวไว้ในความนำเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ข่าวทั้งหมด แนวทางการเขียนเนื้อความข่าวมี 2 ลักษณะ คือ

4.1) เขียนตามลำดับความสำคัญ (significant details)

4.2) เขียนตามลำดับเวลา หรือเหตุการณ์ (chronological details)

ในการเลือกใช้วิธีการเขียนแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้เขียนว่าต้องการให้ผู้อ่านทราบอะไรก่อน หรืออะไรหลัง รวมทั้งขึ้นอยู่กับคุณค่าของข่าวแต่ละข่าวด้วย โดยปกติการเขียนข่าวมักนิยมเขียน โดยลำดับความสำคัญมากกว่าตามลำดับเวลาเพราะผู้อ่านส่วนใหญ่มักไม่มีเวลาอ่านรายละเอียด ปลีกย่อยตามลำดับมากนัก อีกทั้งการเขียนลำดับตามความสำคัญของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ก็ จะสอดคล้องกับรูปแบบข่าวพีระมิดหัวกลับด้วย

2. รูปแบบข่าว

หลังจากที่ผู้สื่อข่าวได้รวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร และจากการสัมภาษณ์แล้ว จะต้องนำ ข้อมูลเหล่านั้นมาเรียบเรียง และเขียนเป็นข่าวเพื่อรายงานให้สาธารณชนทราบโดยผ่านสื่อต่าง ๆ รูปแบบการเขียนข่าวที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ หรือข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอเพื่อกระตุ้นความสนใจผู้ ผ่านมีหลายรูปแบบ ได้แก่

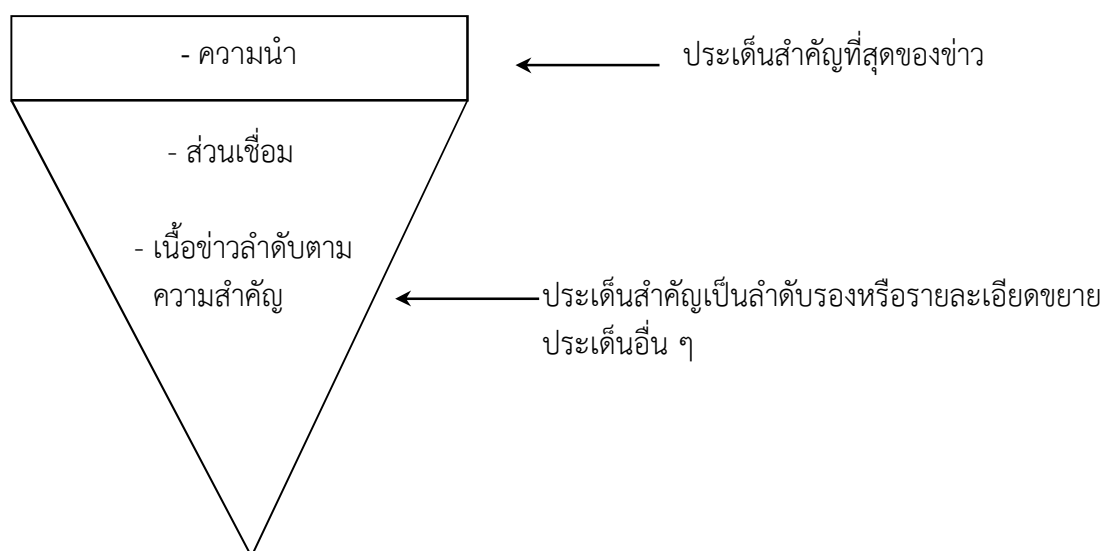
1) แบบพีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid)

2) แบบพีระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid)

3) แบบผสม (Combination)

1) **แบบพีระมิดหัวกลับ (Inverted Pyramid)** เป็นรูปแบบการเขียนข่าวที่ใช้มากที่สุด โดยเฉพาะในการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์เพราะเหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข่าว คือ ต้องการให้ข่าวสารเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของประชาชนมากที่สุด ดังนั้นประเด็นที่สำคัญที่สุด (climax) จะต้องนำมาเรียงก่อน อะไรที่สำคัญเป็นลำดับรอง หรือรายละเอียดให้เขียนเป็นลำดับรองลงไป หรืออาจไม่กล่าวถึงก็ได้แล้วแต่กรณี

การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับจะเริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญที่สุดของเรื่องที่รายงานข่าวก่อน และตามด้วยประเด็นที่สำคัญเป็นลำดับรองลงมา แต่ในกรณีที่เนื้อหาข่าวมีข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาที่อาจตัดข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาที่มีความสำคัญน้อยลงไปได้

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ

การเขียนแบบพีระมิดหัวกลับเป็นที่นิยมใช้ในการเขียนข่าวทั่วไป ด้วยเหตุผลดังนี้

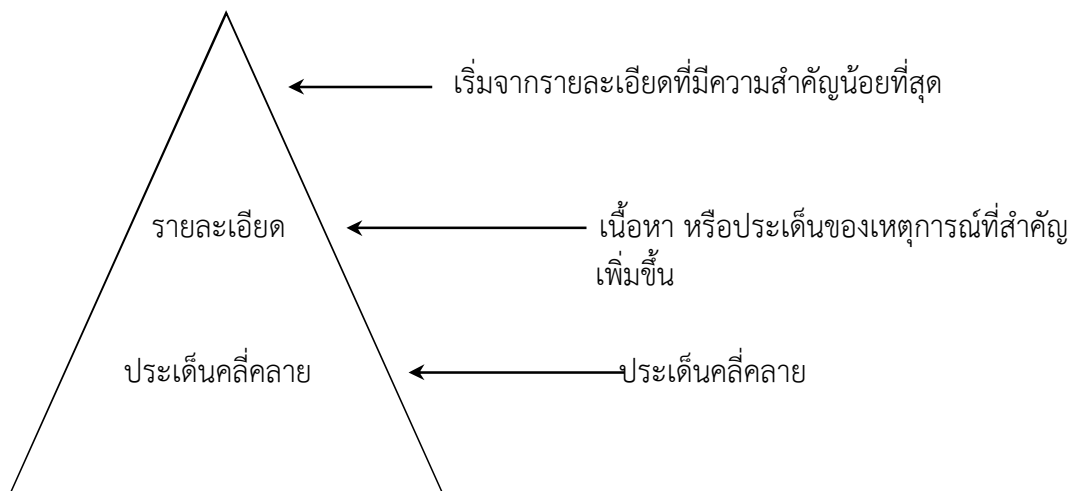
1.1) **ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน** เป็นการดึงดูดความสนใจของคนอ่าน ให้ติดตามอ่านรายละเอียดของข่าวนั้นต่อไป ถ้าใจความสำคัญของเหตุการณ์ หรือข่าวไปอยู่ตอนท้ายข่าว โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นข่าวยาวอาจทำให้ผู้อ่านเลิกสนใจ

1.2) **ให้ความสะดวกในการเขียนพาดหัวข่าว** การเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับทำให้บรรณาธิการ หรือหัวหน้าข่าว ซึ่งทำหน้าที่พาดหัวข่าวทำงานง่ายขึ้น แม้ปกติจะต้องอ่านข่าวจนจบ แต่ก็สามารถตัดสินใจเขียนพาดหัวได้เพียงจับประเด็นสำคัญของข่าวใน 2-3 ย่อหน้าแรก ๆ

1.3) **เอื้อต่อการบรรณาธิการ** โดยเฉพาะในขั้นตอนการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ การเขียนข่าวรูปแบบนี้จะทำให้การตัดทอนเนื้อหาข่าวทำได้ง่าย โดยตัดส่วนท้ายข่าวที่มีความสำคัญน้อยที่สุดออกไปเพื่อให้ข่าวพอดีกับพื้นที่ที่มีจำกัดโดยไม่เสียสาระสำคัญของข่าว และไม่ต้องเสียเวลาเขียนใหม่ทั้งหมด

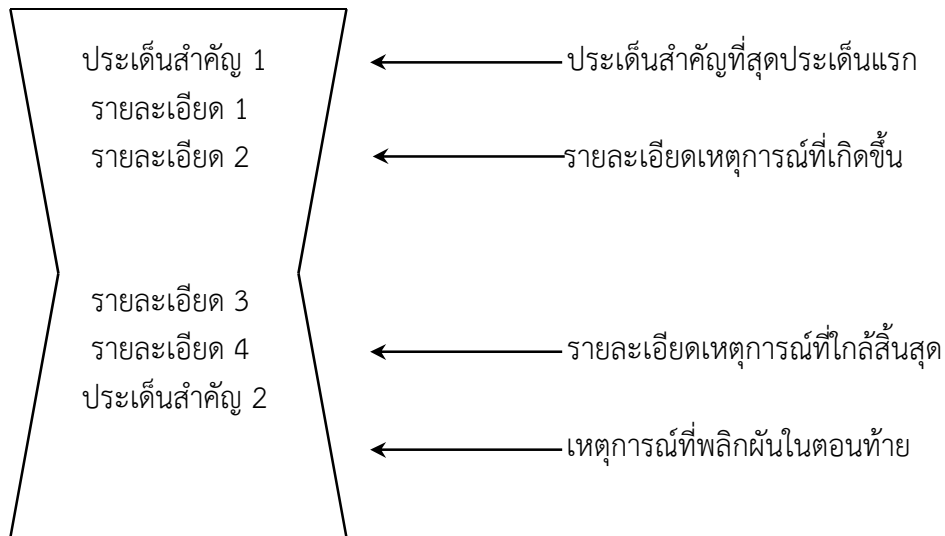
2) **แบบพีระมิดหัวตั้ง (Upright Pyramid)** แบบพีระมิดหัวตั้งเป็นรูปแบบที่ไม่ใช้ในการเขียนข่าวที่นำเสนอข้อเท็จจริงโดยตรงแต่มักใช้ในการบอกเล่าข่าว เช่น เกร็ดข่าว หรือเรื่องเล่าที่มุ่งเร้าอารมณ์ หรือให้ความบันเทิงกับผู้รับสาร การเขียนรูปแบบนี้จะตรงข้ามกับแบบพีระมิดหัวกลับ คือ เป็นรูปแบบที่กำหนดให้มีจุดคลี่คลายอยู่ในย่อหน้าสุดท้ายของข่าว หรือตอนจบข่าวคล้ายกับรูปแบบการเล่านิทาน เรื่องสั้น หรือนวนิยายที่นำเสนอปัญหา หรือเหตุของเรื่องที่ชวนสงสัย หรือฉงนสนเท่ห์เพื่อต้องการให้ผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้ฟังติดตามเรื่องตั้งแต่เริ่มต้น และคลี่คลายประเด็นต่าง ๆ ในตอนจบ ซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาในการติดตามเรื่องราวทั้งหมดจนจบจึงจะเข้าใจ หรือได้อรรถรส

รูปแบบพีระมิดหัวตั้งนี้เริ่มต้นเรื่องจากข้อเท็จจริงในส่วนนำเรื่องในตอนต้นของข่าวซึ่งไม่ใช่ประเด็นสำคัญมากนักแล้วจึงค่อย ๆ เพิ่มประเด็นสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงประเด็นสำคัญที่สุดซึ่งเป็นการคลี่คลายปมคำถามหรือปัญหาให้ผู้อ่านทราบในตอนจบ

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง

3) **แบบผสม (Combination)** แบบผสมเป็นรูปแบบการเขียนข่าวที่ใช้กับเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อน หรือมีภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงเป็นระยะ ซึ่งอาจมีสถานการณ์เข้มข้นในตอนต้น จากนั้นมีท่าทีว่าเหตุการณ์กำลังจะสิ้นสุด แต่ก็อาจเกิดกระแสทำให้เหตุการณ์พลิกผันเข้มข้นขึ้นมากอีกก็ได้ ข่าวรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ผสมผสานระหว่างแบบพีระมิดหัวกลับกับพีระมิดหัวตั้ง โดยส่วนต้นของข่าวจะมีประเด็นสำคัญของเหตุการณ์แรกแล้วตามด้วยเนื้อหาข่าวซึ่งขยายประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวไว้ในตอนต้นทั้งหมดแล้ว ต่อมาจึงเริ่มเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอีกอย่างต่อเนื่อง และทวีความเข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงที่สุด ซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญในตอนท้ายของเหตุการณ์

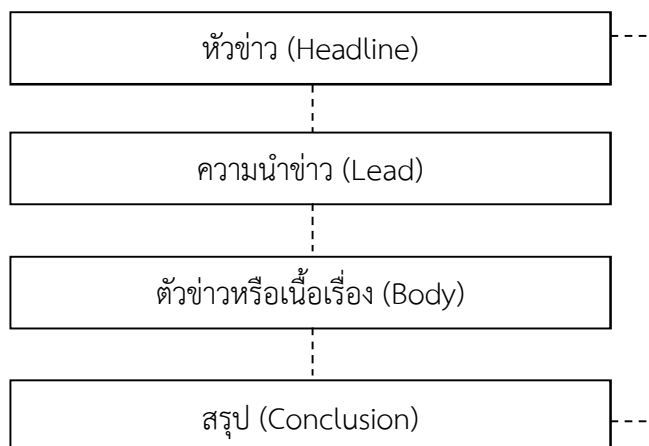
ภาพประกอบ 7 รูปแบบการเขียนข่าวแบบผสม

3. โครงสร้าง และรูปแบบของการเขียนข่าว

การเขียนเรื่องทุกประเภท ผู้เขียนมักจะเขียนตามรูปแบบการเขียนเรื่องประเภทนั้น ๆ ไม่ว่าจะเรื่องที่จะเป็นนวนิยาย ความเรียง บทละคร โคลง กลอน หรือข่าว เมื่อผู้เขียนต้องการถ่ายทอดเนื้อหา อารมณ์หรือความคิดใด ๆ ก็ถ่ายทอดออกไปภายในรูปแบบของการเขียนประเภทที่ตนถนัดเสมอ การเขียนข่าวก็เช่นเดียวกันส่วนมากจะอาศัยรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งยอมรับกันว่าสามารถจะให้ประโยชน์ต่อการถ่ายทอดข่าวสารไปยังผู้รับได้ดีที่สุด แม้ว่าปกติการเขียนข่าวจะดำเนินไปภายในกรอบ และกฎเกณฑ์ก็ตาม แต่การเขียนข่าวยังต้องอาศัยการจินตนาการ อารมณ์ขัน การรับรู้ตลอดจนรสนิยมที่ดีด้วยเหมือนกัน นอกจากนี้การเขียนข่าวในปัจจุบันมีลักษณะยืดหยุ่นในการเขียนเพื่อให้สอดคล้องกับนวัตกรรมของสิ่งต่าง ๆ มากกว่าอดีต รวมทั้งผู้สื่อข่าวต้องลงมือเขียนข่าวด้วยตนเองจริง ๆ มิใช่ทำหน้าที่เพียงการรายงานข่าวแล้วให้ผู้อื่นเขียนข่าวให้ เมื่อผู้เขียนข่าวมีความเข้าใจ และสามารถเขียนข่าวตามรูปแบบพื้นฐานได้อย่างถูกต้องแล้ว โอกาสที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการของตนเอง เพื่อให้เกิดความชำนาญทางการเขียนข่าวตามรูปแบบ โครงสร้างพื้นฐานย่อมจะทำได้ง่าย

3.1) โครงสร้างพื้นฐานของการเขียนข่าว

ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่นำมาเรียบเรียงเพื่อเขียนเป็นข่าวมิได้หลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไปข่าวแต่ละรูปแบบจะมีโครงสร้างอันประกอบด้วย หัวข่าว (headline) ที่พาดแจ้งเรื่อง ส่วนเริ่มของเนื้อหาข่าว หรือเรียกว่าความนำข่าว (lead) ส่วนตัวข่าว หรือเนื้อเรื่อง (body) ซึ่งเป็นส่วนของข่าวที่จะขยายอธิบายข้อเท็จจริงลงไป ในรายละเอียดอันเป็นข้อเท็จจริงลงไป ในรายละเอียดอันเป็นข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากที่เขียนไว้ในความนำข่าว และส่วนจบ หรือท้ายข่าว ซึ่งอาจมีการเขียนสรุป (conclusion) ส่วนมากมักจะเป็นการเขียนข่าวเชิงสารคดี (feature)

ภาพประกอบ 8 โครงสร้างพื้นฐานของข่าวทั่วไป

หัวข้อเป็นส่วนแรก ๆ ของข่าวที่จะเรียกความสนใจในแต่ละข่าว โดยเขียนสรุปเนื้อหาข่าว เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินความสำคัญของข่าวนั้นได้ด้วยเพียงแต่มองผ่าน ๆ ไปเท่านั้น ปกติ การเขียนหัวข้อจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือผู้ทำการบรรณาธิกรณ (edit)

ความนำข่าวนั้นเป็นส่วนที่เขียนขึ้นเพื่อเรียกความสนใจจากผู้อ่าน และเสนอข้อมูลน่าสนใจ รองจากหัวข้อ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงลำดับเวลาที่เกิดขึ้นของข้อเท็จจริง ความนำข่าวอาจเขียนได้ หลายชนิด แต่ชนิดที่เขียนกันมาก และเป็นแบบพื้นฐานของการเขียนข่าวส่วนมาก ได้แก่ ความนำ ข่าวแบบสรุป ซึ่งเขียนสรุปย่อสาระสำคัญจากข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของข่าว อาจเป็น เพียงตัวใดตัวหนึ่ง หรือหลายตัวประกอบกัน องค์ประกอบข่าวที่กล่าวถึงนี้คือ **ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) เพราะเหตุใดหรือทำไม (why) และอย่างไร (how)** ที่ เรียกว่า 5W+1H

ในส่วนของข่าว หรือเนื้อข่าวนั้น คือ ส่วนที่เขียนเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงในความนำอย่างละเอียด เนื้อหาข่าวอาจมีขนาดสั้น หรือมีความยาวมากเป็นข่าวหลายวรรคตอน ข่าวสั้นซึ่งมีความยาวเพียงวรรคเดียวนั้นความนำกับเนื้อข่าวจะเป็นอันเดียวกัน และอยู่ภายในวรรคเดียวกัน

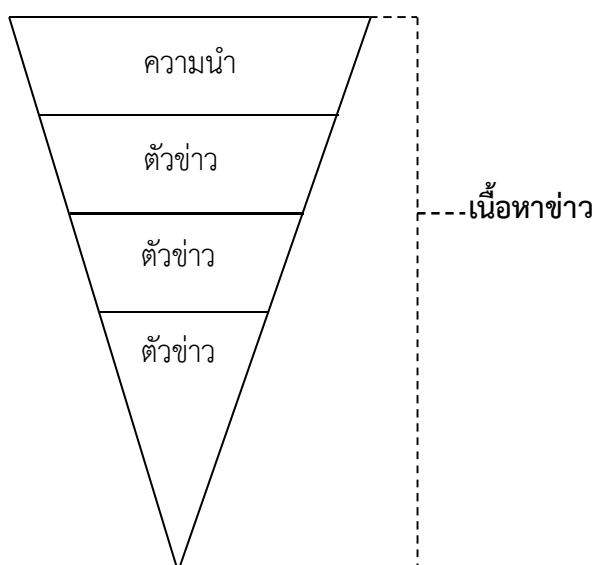
ส่วนท้ายของข่าวนั้นอาจจะมีการเขียนสรุปไว้ก็ได้ ข่าวบางข่าวเพียงแต่เขียนสรุปไว้ก็ได้ ข่าวบางข่าวเพียงแต่เขียนแสดงความเป็นมาของข้อเท็จจริงล้วน ๆ แต่บางข่าวกลับหาข้อสรุปซึ่ง อาจจะเป็นจุดใดจุดหนึ่งของข่าว หรือเขียนย้ำข้อเท็จจริงเด่น ๆ ที่ได้เสนอไปแล้วในความนำ และตัวข่าวอีกครั้งก็ได้

โครงสร้างการเขียนข่าวมีวิธีการเขียนเพื่อเสนอเนื้อหาข่าวภายในโครงสร้างพื้นฐาน สามารถทำได้ 3 รูปแบบ คือ แบบพีระมิดหัวกลับ (inverted pyramid) แบบพีระมิดหัวตั้ง (upright pyramid) และแบบลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (chronological account) ทั้งนี้เนื้อหาที่เขียนแต่ละรูปแบบจะต้องมีความกะทัดรัด และครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด

3.2) รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ

รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ เป็นรูปแบบของการเขียนที่ไม่มีส่วนสรุป แต่เป็นการนำข้อเท็จจริง หรือข้อมูลสำคัญที่สุดมาเขียนไว้ก่อน เพราะผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังได้รู้ส่วนที่มีความสำคัญก่อนแล้วจึงเขียนข้อเท็จจริง และรายละเอียดอื่น ๆ ลดหลั่นกันลงไป ตามลำดับความสำคัญมากสู่น้อยเพื่อการดึงดูดผู้อ่าน หรือผู้ฟังให้ทราบ และติดตามข่าวนั้น

การที่เรียกว่า รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับนั้น เพราะว่าผู้เขียนข่าวนำฐานของพีระมิด หรือจุดสำคัญของเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยการกลับหัวขึ้นไปไว้ในเนื้อหาส่วนบนสุดเพื่อนำมาเขียนก่อน ส่วนที่นำมาเขียนนี้คือ ความนำข่าวนั้นเอง ซึ่งตามลักษณะโครงสร้างพีระมิดหัวกลับ เป็นดังนี้

ภาพประกอบ 9 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ

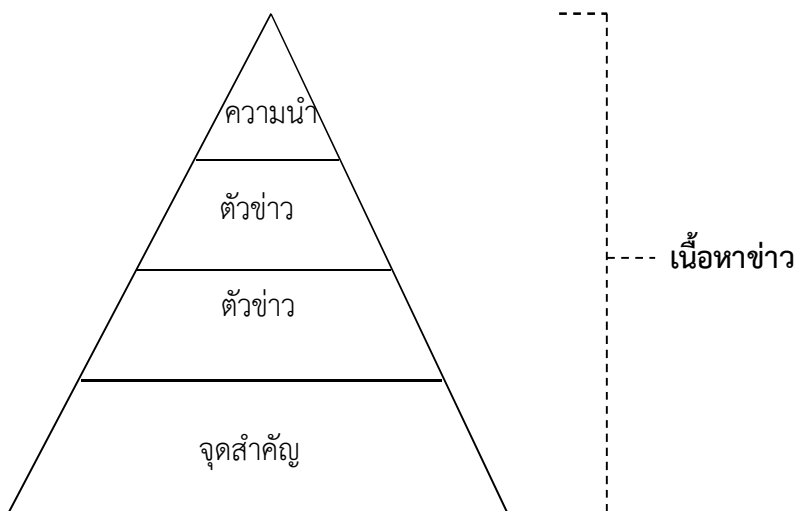
ข่าวเหตุการณ์ประเด็นเดียว หรือข่าวที่มีข้อเท็จจริงเพียงสั้น ๆ ส่วนมากใช้รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับนั้นคือ เนื้อหาข่าวจะประกอบด้วยความนำข่าว และรายละเอียดตัวข่าวอื่น ๆ ซึ่งเขียนลงไปตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เขียนข้อเท็จจริงสำคัญที่สุดต่อจากความนำ โดยทันที และนำข้อเท็จจริงที่สำคัญน้อยที่สุดมาเขียนไว้ตอนจบ

ด้วยเหตุผลด้านผู้อ่านเกี่ยวกับเวลา และความเบื่อหน่าย และเหตุผลด้านธุรกิจของเจ้าของผู้บริหาร ที่เห็นว่าเวลา และเนื้อที่เป็นของมีค่าของสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาก่อให้เกิดรายได้ อย่างมหาศาล รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับจึงเป็นรูปแบบที่บรรดาผู้เขียนข่าวสื่อมวลชนใช้เป็นแบบอย่างพื้นฐานสำหรับการเขียนข่าวติดต่อกันมานานนับศตวรรษ ทั้งนี้เพราะเป็นแบบที่ให้ข้อดีหลายประการ เช่น ผู้อ่านสามารถจะได้สาระสำคัญของข่าวอย่างสังเขปทันที และยังจับ หรือเรียกความสนใจของผู้อ่านในชั้นแรก นอกจากนั้นยังให้ประโยชน์ด้านการบรรณาธิกร และการจัดหน้าหนังสือพิมพ์อีกด้วย

การเขียนตามรูปแบบพีระมิดหัวกลับก็ยังมีข้อเสียบางประการ เช่น เป็นแบบที่มีความยืดหยุ่นน้อยใช้ได้อย่างดีกับข่าวบางประเภทเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นรูปแบบการเขียนที่ไม่อาจให้ความครบถ้วนสมบูรณ์ในเนื้อหาข่าวนัก การเสนอเนื้อหาแต่เพียงหยาบ ๆ เพราะความจำเป็นด้านการพิมพ์ หรือด้านเทคนิคอื่น ๆ จึงอาจทำให้ผู้อ่าน หรือผู้ฟังเข้าใจว่าเป็นข่าวบิดเบือนได้ง่าย

3.3) รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง

รูปแบบการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง เป็นการเขียนข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญน้อยไว้ในวรรคแรก หรือยอดพีระมิด หลังจากนั้นจะค่อย ๆ เขียนข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในวรรคต่อ ๆ ไปจนถึงวรรคสุดท้าย หรือฐานพีระมิดจะเป็นช่วงของการเสนอข้อเท็จจริงที่มีความสำคัญที่สุด การเขียนข่าวตามรูปแบบนี้เมื่อเริ่มจากการเขียนวรรคแรกอันเป็นวรรคต้นของเรื่อง แล้วค่อย ๆ เผยข้อเท็จจริงตามลำดับความสำคัญในวรรคหลัง ๆ เท่ากับเป็นการกระตุ้นความสนใจและสร้างความอยากรู้อยากเห็นให้แก่ผู้อ่านไว้ก่อนในเบื้องต้นเพื่อจะได้ติดตามอ่านจุดจบของเรื่องต่อไปในวรรคสุดท้าย ด้วยเหตุนี้รูปแบบพีระมิดหัวตั้งจึงเป็นแบบที่สามารถจะประวิงความสนใจ (suspended interest) ของผู้อ่านไว้ก่อนเพื่อให้ติดตามอ่านตั้งแต่วรรคต้นจนถึงวรรคสุดท้าย อันเป็นวรรคเปิดเผยข้อเท็จจริงอย่างละเอียด ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านหายข้องใจ

ภาพประกอบ 10 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวตั้ง

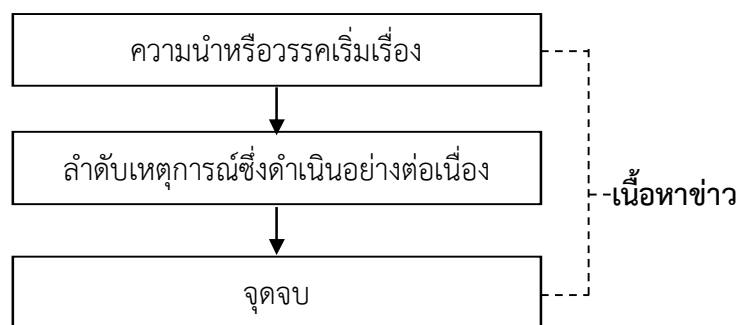
รูปแบบพีระมิดหัวตั้งเป็นแบบที่ใช้กันมากในการเขียนข่าวสั้น ๆ ซึ่งมีเนื้อหาชวนขบขัน ข่าวประเภทนี้เมื่อนำไปจัดหน้าปะปนกับข่าวอื่น ๆ แล้วจะช่วยให้ข่าวในหน้านั้นมีชีวิตชีวา และกระปรี้กระเปร่าขึ้น

วิธีการเขียนข่าวแบบห่วงเหนียว หรือประวิงความสนใจผู้อ่านต้องอาศัยทั้งอารมณ์ร่วมจินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียนอย่างมากเพราะในการเขียนข่าวประเภทนี้ ผู้เขียนจะต้องพยายามรักษาเนื้อหาสำคัญ หรือส่วนที่ดีที่สุดของข่าวไว้ตอนท้ายข่าวพร้อม ๆ กับชวนให้ผู้อ่านติดตามอ่านด้วยการประวิงความสนใจของผู้อ่านเป็นช่วง ๆ จนกว่าจะจบ เปรียบเสมือนการเล่าเรื่อง

ตกลงจบสิ้น หากผู้เล่าเปิดเผยจุดสำคัญของเรื่องเสียตั้งแต่เริ่มเล่าแล้วผู้ฟังอาจจะไม่อยากจะฟังต่อไปจนจบ ความรู้สึกขบขันก็คืออารมณ์ร่วมของผู้อ่านผู้ฟังที่ดี ควรให้มีโอกาสแสดงออกเมื่อถึงเวลา นั่นคือตอนท้าย ๆ ของเรื่องเหมาะสมกว่า

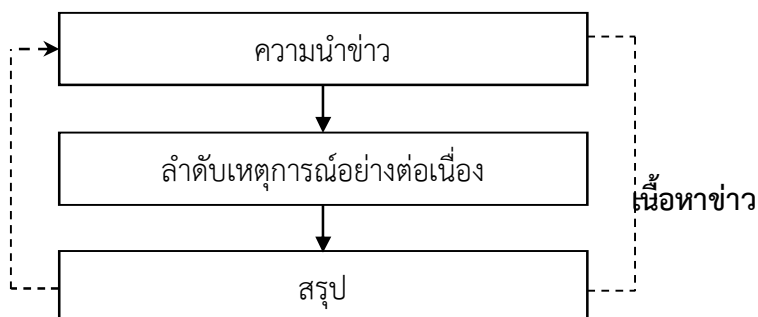
3.4) รูปแบบการเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์

วิธีการเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์ เป็นรูปแบบสำหรับใช้รายงานเรื่องราวของข่าว ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ เช่น การแข่งขันฟุตบอลระหว่างทีมต่าง ๆ หลายวันติดต่อกัน หรือเหตุการณ์อันเกี่ยวพันกัน โดยเหตุการณ์นั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยทั่วไปเนื้อหาของรูปแบบการเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์จะแบ่งเค้าโครงการเขียนออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ความนำซึ่งเป็นส่วนแรก อาจเป็นการสรุปแบบธรรมดา หรือสรุปเพียงส่วนเดียวอย่างไม่สมบูรณ์แต่เป็นการย้ำพรายลักษณะของข้อเท็จจริง โดยยังไม่มีเปิดเผยผลลัพธ์สุดท้ายของเรื่อง ส่วนที่สองตัวข่าวนั้นจะเป็นการเสนอเหตุการณ์ข้อเท็จจริงตามลำดับที่เกิดขึ้น และไม่ว่าการเขียนรายงานข่าวจะมีขนาดสั้น หรือยาวโดยสังเขป หรืออย่างละเอียดจะต้องมีลักษณะของการลำดับเหตุการณ์เสมอ

ภาพประกอบ 11 โครงสร้างการเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์

สำหรับส่วนสุดท้ายของเนื้อหา อาจเป็นได้ทั้งตอน หรือฉากสุดท้ายของเหตุการณ์ ซึ่งดำเนินอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นการเขียนข้อเท็จจริงบางอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรง หรือเป็นการเขียนสรุป (conclusion) ซึ่งมักจะย้อนกลับไปอิงข้อความเดิมในความนำ (ties-back) แต่ไม่ว่าส่วนสุดท้าย หรือจุดจบข่าวจะเป็นรูปแบบใดก็ยังคงเป็นส่วนสำคัญ และเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นอยู่ หากตัดออก (ด้วยเหตุผลด้านการบรรณาธิการหรือการจัดหน้า) เสียแล้วผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจความหมายสำคัญของเรื่องก็ได้

ภาพประกอบ 12 การเขียนข่าวแบบลำดับเหตุการณ์ซึ่งส่วนสุดท้ายมีการสรุปโดยย้อนกลับไปอิงความน่า

ตอนที่ 2 กระบวนการสื่อข่าว

กระบวนการสื่อข่าว คือ การปฏิบัติงานด้านวารสารศาสตร์ ซึ่งมีกระบวนการในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การค้นหาและแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. การประเมินความน่าเชื่อถือและการเข้าถึงแหล่งข่าว เป็นการนำข้อมูลที่หามาได้และนำมาประเมินคุณค่า จากองค์ประกอบของข่าว และปัจจัยอื่น ๆ
3. การตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อป้องกันข่าวไม่ให้คลาดเคลื่อน
4. การเขียนข่าว หลังจากได้รวบรวมข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ แล้ว นำมาแยกประเด็นที่จะเขียนข่าว โดยอาศัยโครงสร้างและรูปแบบการเขียนข่าว

1. การค้นหาและแสวงหาข้อมูล

1.1 แหล่งข่าว และแนวทางการค้นหาของผู้สื่อข่าว

แหล่งข่าวซึ่งเป็นที่มาของเหตุการณ์ หรือต้นตอของข่าวสารที่นารายงานต่อผู้อ่าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1.1 แหล่งข่าวในประเทศ

โดยทั่วไปหนังสือพิมพ์จะได้ข่าวจากแหล่งข่าวภายในประเทศ จากแหล่งข่าวซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือองค์กร ดังต่อไปนี้

1) **จากผู้สื่อข่าว (Reporters)** หมายถึง ผู้สื่อข่าวประจำ ผู้สื่อข่าวพิเศษ และผู้สื่อข่าวต่างจังหวัด ซึ่งบรรณาธิการมอบหมายให้ออกไปรวบรวมข่าว และส่งข่าวเข้าสำนักพิมพ์ เป็นระยะ บางครั้งบรรณาธิการจะมอบหมายให้ไปติดตามเหตุการณ์พิเศษ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ห่างไกลจากเมืองหลวง ซึ่งผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดจะสามารถให้รายละเอียดได้เป็นอย่างดี

2) **จากสำนักแกลงข่าว (Information Agencies)** ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำหน้าที่แกลงข่าวเกี่ยวกับกิจการของรัฐบาลให้แก่สื่อมวลชนเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีหน่วยราชการอื่น ๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงต่างประเทศ ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารในหลาย ๆ ด้านให้ประชาชนได้ทราบ นอกจากนี้ยังรวมถึงสำนักแกลงข่าวของต่างประเทศ เช่น สำนักแกลงข่าวสารอเมริกันซึ่งทำหน้าที่แกลงข่าวของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

3) **จากสำนักข่าว** ได้แก่ สำนักข่าวไทย ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลข่าวสารในหลายด้านแก่สื่อมวลชน

4) **จากแหล่งข่าวพิเศษ** เป็นแหล่งข่าวที่ไม่มีการวางแผน หรือคาดการณ์มาก่อน มักจะเป็นเหตุการณ์พิเศษที่ไม่คาดคิดมาก่อน ซึ่งผู้สื่อข่าวจะต้องไปรวบรวมข่าว และหาข้อเท็จจริงตามวาระ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ข่าวเกี่ยวกับอุบัติเหตุ ไฟไหม้ ระเบิด เป็นต้น

5) **จากองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ** ซึ่งองค์กรเหล่านี้ จะรวมถึงหน่วยงานของทั้งภาครัฐบาล เอกชน และรัฐวิสาหกิจ ที่มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์ซึ่งจัดทำหน้าที่ติดต่อกับสื่อมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ในการเผยแพร่เอกสารประชาสัมพันธ์ และเอกสารเผยแพร่

6) **จากบุคคลทั่วไป** ซึ่งข่าวหลายข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ บางครั้งจะไดมาจากบุคคลทั่วไปที่รู้เห็นเหตุการณ์ และได้โทรศัพท์แจ้งข่าวมายังหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์จะจัดการส่งผู้สื่อข่าวออกไปรวบรวมหาข้อเท็จจริงต่อไป

7) **จากสโมสรหรือองค์กรสังคมต่าง ๆ** ได้แก่ สโมสรที่องค์กรที่ตั้งขึ้น เพื่อการกุศล สังคมสงเคราะห์ ศาสนา การศึกษา ตลอดจนองค์กรของหน่วยงานเอกชนที่ต้องการให้หนังสือพิมพ์เผยแพร่ข่าวสาร และกิจกรรมขององค์กร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข่าวในรูปแบบของการประชาสัมพันธ์

8) **จากแหล่งข่าวอื่น ๆ** นอกเหนือจากแหล่งข่าวข้างต้นแล้ว แหล่งข่าวอื่น ๆ ที่หนังสือพิมพ์สามารถหาข้อมูล หรือรวบรวมข้อเท็จจริงในหลาย ๆ ด้าน เช่น จากนิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ และสื่อประเภทอื่น เช่น วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

1.1.2 แหล่งข่าวต่างประเทศ

หนังสือพิมพ์จะอาศัยแหล่งข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศ โดยเป็นสมาชิกของสำนักข่าวสำคัญ ๆ เช่น สำนักข่าว เอพี AP (Associated Press) ยูพีไอ UPI (United Press International) ของประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักข่าวยอยเตอร์ (Reuter) ของสหราชอาณาจักร เอ-

เอฟพี AFP (Agencies France Press) ของฝรั่งเศส และสำนักข่าว ทาสส์ (Tass) ของสหภาพโซเวียต

สำนักข่าวทั้ง 5 แห่ง เป็นแหล่งข่าวสำคัญของหนังสือพิมพ์ไทยในการรายงานข่าว และความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ทั่วโลก

แหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ ย่อมผันแปรไปตามขนาดของชุมชนที่หนังสือพิมพ์นั้นตั้งอยู่ หรือตามขนาดของพื้นที่หนังสือพิมพ์นั้นพยายามจะเข้าครอบคลุม และเผยแพร่ เมื่อข่าวได้ถูกแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการเมือง ศาล ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ เป็นต้น แหล่งข่าวก็จะแตกต่างกันไปตามประเภทของข่าว ทั้งนี้รวมถึงสถานที่บุคคลที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ หรือเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น รัฐบาล กระทรวง ทบวง กรม ศาลากลางจังหวัด ศาล สถานีตำรวจ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงงานอุตสาหกรรม บริษัท ห้างร้าน สโมสร กลุ่มศิลปิน และคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น

ผู้สื่อข่าวที่ทำข่าวประเภทเจาะลึก จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และขอบข่ายของการเปิดเผยข้อมูล และบันทึกของทางราชการ ผู้สื่อข่าวจะต้องรู้ว่าทั้งตัวเอง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมเอกสารนั้น ๆ ต่างมีของเขตของสิทธิ และหน้าที่ เช่น การเปิดเผยข้อมูลภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ เอกสารบางอย่างเป็นความลับที่ไม่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ เอกสารดังกล่าวนี้ ได้แก่ คำบันทึกทางการแพทย์ และบันทึกที่เกี่ยวกับคดีอาชญากรรมเยาวชน เป็นต้น

ดังนั้นผู้สื่อข่าวสารณกิจที่ดี จึงจำเป็นต้องมีความคุ้นเคยกับกฎหมายโดยทั่ว ๆ ไป และจะต้องสามารถตีความ หรือแปลความหมายของการพิจารณา หรือสั่งการของศาลได้ ในบางครั้งผู้สื่อข่าวอาจจะประสบปัญหาที่ว่าถูกปฏิเสธไม่ให้มีส่วนรับรู้ในเอกสารบางอย่าง ซึ่งถือว่าเป็นความลับ ผู้สื่อข่าวก็จะสามารถถามไถ่ถึงสาเหตุของการถูกปฏิเสธนั้นได้จากเจ้าหน้าที่กองเอกสารเหล่านั้น เพื่อจะได้มีความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายที่กำหนดไว้ และจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องโดยไม่ทำการกระทำใด ๆ ที่ไปละเมิดกฎหมาย

1.2 ข่าวเอกสารแจก

1.2.1 ความหมาย และความสำคัญของข่าวเอกสารแจก

ข่าวเอกสารแจก หรือ “ข่าวแจก” เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำโดยหน่วยงานประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารขององค์กรทั้งในวงการราชการ เอกชน และรัฐวิสาหกิจที่มีความต้องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนี้เพื่อการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสารในองค์กรของตนต่อสาธารณชนโดยผ่านทางสื่อมวลชนทุกประเภทรวมทั้งหนังสือพิมพ์

ดังนั้นข่าวเอกสารแจกดังกล่าวนี้ จึงมีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อหนังสือพิมพ์อย่างมาก ในฐานะเป็นแหล่งข่าวสำคัญแหล่งหนึ่ง ที่จะให้ข้อมูลข่าวสารความคืบหน้า และปัญหาที่เกิดขึ้นในแวดวงหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ

จากการสำรวจความคิดเห็นของบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นิตยสารประเภทต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา ได้พบว่าจำนวน 1 ใน 3 ของบรรณาธิการเหล่านั้นเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับจากหน่วยงานประชาสัมพันธ์ขององค์กรมีคุณค่า และสามารถนำไปเขียนเป็นข่าว หรือบทความได้

ทันที หรือสามารถนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากข่าวเอกสารแจกแหล่งนั้นมาเตรียมสำหรับเป็นเนื้อหาของบทความต่อไป และผลของการสำรวจครั้งนี้ยังได้พบว่ามีบรรณาธิการอีกส่วนหนึ่ง (ประมาณร้อยละ 26) ยอมรับว่าต้องการข่าวสารที่มาจากเอกสารที่แจกนี้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผลจากการสำรวจครั้งนี้สามารถเป็นข้อยืนยันได้อย่างดีว่า ข่าวเอกสารแจกมีบทบาท และมีความสำคัญต่อการเป็นแหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ได้อย่างดียิ่ง

1.2.2 ลักษณะและประเภทของข่าวเอกสารแจก

ข่าวสารที่องค์กร หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์องค์กรจะทำการเผยแพร่มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ข่าวสารที่ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า และข่าวสารที่มีการวางแผนล่วงหน้า

ลักษณะของข่าวสารที่ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ได้แก่ ข่าวสารที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน หรือไม่ได้มีการเตรียมแผนงาน หรือเหตุการณ์มาก่อน เช่น การสไตรค์ อุบัติเหตุ ไฟไหม้ เกิดการระเบิด น้ำท่วม เป็นต้น หนังสือพิมพ์จะทำหน้าที่กระจายข่าวโดยการส่งนักข่าว และช่างภาพมายังแหล่งข่าวเพื่อเขียนข่าว และถ่ายภาพ

ส่วนข่าวเอกสารแจกนั้น เป็นลักษณะของการให้ข่าวสารที่มีการเตรียม หรือมีการวางแผนการจัดทำมาก่อนล่วงหน้าขององค์กร หรือหน่วยงานประชาสัมพันธ์องค์กรที่เตรียมไว้ให้กับสื่อมวลชน หรือหนังสือพิมพ์เพื่อนำไปเผยแพร่ เนื้อหาส่วนใหญ่มักจะประกอบด้วยข้อเท็จจริงอย่างครบครันที่องค์กรต้องการให้กับสาธารณชนรับรู้ และเข้าใจ

ขนาดของข่าวเอกสารแจก โดยทั่วไปจะมีขนาดมาตรฐาน คือ กระดาษขนาด A4 ซึ่งเป็นขนาดของเอกสารแจก โดยปกติจะมีความยาวประมาณ 300-500 คำ ข่าวเอกสารแจกที่มีลักษณะสั้นกะทัดรัด อ่านแล้วสามารถจับใจความได้ในเวลารวดเร็ว ซึ่งมักจะได้รับการพิจารณาจากบรรณาธิการหรือผู้รับข่าวได้มากกว่าเนื่องจากเป็นข้อความที่สามารถจับใจความได้ในชั่วพริบตา

ข่าวแจกมักจะมีภาพประกอบข่าวเอกสารแจกด้วยเสมอ ซึ่งภาพประกอบข่าวเอกสารแจกนี้ต้องเป็นภาพที่ชัดเจน และมีคำอธิบายประกอบภาพอย่างละเอียดชัดเจนเพียงพอที่หนังสือพิมพ์จะนำไปลงเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง ส่วนรูปแบบการเขียนข่าวในข่าวเอกสารแจก จะมีลักษณะ และหลักการเขียนเช่นเดียวกับการเขียนข่าวทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อ พรรคนำ และเนื้อหา รายละเอียดของเรื่อง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าข่าวเอกสารแจกเหล่านี้จะมีประโยชน์ และมีความสำคัญในฐานะเป็นแหล่งข่าวที่สำคัญแหล่งหนึ่งของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์จะต้องไม่ยึดถือข่าวเอกสารแจกว่าเป็นแหล่งข่าวที่สมบูรณ์ หรือถูกต้องเสมอไป หนังสือพิมพ์ควรจะมียึดถือเป็นแต่เพียงแหล่งที่ให้ข้อมูลที่นักข่าวจะต้องทำการสืบเสาะค้นหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ได้รายละเอียด และความถูกต้องสมบูรณ์เพื่อประโยชน์ต่อผู้อ่าน และสังคมโดยรวม

1.3 การประชุมแถลงข่าว

การประชุมแถลงข่าวเป็นการประชุมกลุ่มผู้สื่อข่าว ซึ่งจัดโดยแหล่งข่าวที่มาจากหน่วยงานในองค์กรของทั้งภาครัฐบาล เอกชน และรัฐวิสาหกิจที่ต้องการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริง และเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวได้ซักถามในปัญหาต่าง ๆ การจัดการประชุมแถลงข่าวเป็นลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง โดยผู้ที่แหล่งข่าวจะเป็นผู้ที่กำหนด และกำเนิดการประชุม และเปิดการ

ประชุมโดยการให้ข้อมูลแถลงข้อเท็จจริง และรายละเอียดแก่ผู้สื่อข่าว ซึ่งในการชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงนี้จะได้ทำได้โดยการพูด หรือประกาศในที่ประชุมทราบ พร้อมทั้งมีเอกสารซึ่งเป็นข้อเขียนแจกประกอบการประชุม และหลังจากนั้นจะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวได้ซักถามปัญหา หรือข้อเท็จจริง ซึ่งเกี่ยวข้องกับหัวข้อ หรือเรื่องราวที่มาจากการแถลงข่าว หรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง

การประชุมแถลงข่าว แหล่งข่าว หรือต้นข่าว จะให้ข้อมูลที่เหมือนกัน และให้ในเวลาเดียวกันแก่ผู้สื่อข่าวทุกคนที่มาจากหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ฉบับ หรือจากสื่อมวลชนประเภทอื่น จึงเป็นการให้ข้อมูลที่เสมอภาคกัน และเป็นการประหยัดเวลาของแหล่งข่าว จากลักษณะการให้ข้อมูลของแหล่งข่าวประเภทนี้ ผู้สื่อข่าวจะต้องพยายามหาโอกาสถามคำถามส่วนตัวกับแหล่งข่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ผิดแผกแตกต่างไปจากข้อมูลที่ได้มาจากการถามตอบจากที่ประชุม นั้น ซึ่งผู้สื่อข่าวทุกคนจะได้รับเหมือน ๆ กัน การพยายามหาโอกาสในการเข้าถึงตัวแหล่งข่าว และถามปัญหาส่วนตัวที่ผู้สื่อข่าวผู้อื่นไม่มีโอกาสได้ทราบคำตอบ จะเป็นการหาข่าวที่มีข้อมูลเพียงพอรอบคอบกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านมีความเชื่อถือศรัทธา และให้ความสนับสนุนหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผู้สื่อข่าวจะต้องพึงระลึกเสมอว่าการประชุมแถลงข่าวนั้นเป็นการประชุมที่จัดขึ้นในลักษณะของการเป็นการประชาสัมพันธ์ หรือโฆษณาเสียส่วนใหญ่ ผู้สื่อข่าวจึงจำเป็นต้องเลือกหัวข้อ หรือประเด็นที่สำคัญ และที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมาเสนอต่อสาธารณชน

2. การประเมินความน่าเชื่อถือและการเข้าถึงแหล่งข่าว

2.1 วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว

วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวทำได้ด้วยการใช้มาตรวัดต่าง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้มาตรวัดเพียงอย่างเดียวอาจจะยังไม่เป็นการเพียงพอ ผู้สื่อข่าวต้องใช้เวลาสังเกตสักระยะหนึ่งประกอบด้วย จึงจะทำให้สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวได้ถูกต้องมาตรวัดต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

- 1) แหล่งข่าวกล้าเปิดเผยตัวเอง
- 2) แหล่งข่าวมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร
- 3) แหล่งข่าวเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง
- 4) แหล่งข่าวมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ
- 5) แหล่งข่าวเป็นองค์กรที่ถูกต้องตามกฎหมาย
- 6) แหล่งข่าวไม่มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่สุจริต
- 7) แหล่งข่าวที่ผู้สื่อข่าวประสบเข้าโดยบังเอิญ

2.2 วิธีเข้าถึงแหล่งข่าว

แหล่งข่าวที่ผู้สื่อข่าวได้อาศัยเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เขียนข่าว บางแห่งเข้าถึง หรือเข้าหาเพื่อขอทราบข้อเท็จจริงกระทำได้โดยสะดวก บางแห่งเข้าพบเพื่อขอทราบข้อเท็จจริง เช่น ขอพบเพื่อขอสัมภาษณ์ยากลำบากมาก แหล่งข่าวที่เข้าพบยากมีเหตุผลที่ไม่พบผู้สื่อข่าวต่าง ๆ กัน บางแหล่งข่าวมีเรื่องที่ไม่ต้องการเปิดเผย บางแหล่งข่าวเคยมีประสบการณ์ในรูปแบบที่ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจหรือเชื่อใจผู้สื่อข่าว บางแห่งผิดหวังในตัวผู้สื่อข่าวที่ไม่รักษาคำพูดนำข้อเท็จจริงที่ได้ไปพร้อมข้อตกลงว่าจะไม่เผยแพร่โดยอ้างแหล่งข่าวที่ให้ คือ ได้ข้อเท็จจริงไปในลักษณะ “ออฟเดอะเรคคอร์ด (off-the-record)” แต่ผู้สื่อข่าวกลับนำออกเผยแพร่ แหล่งข่าวจึงไม่ไว้วางใจเชื่อถือผู้สื่อข่าวอีกต่อไป

วิธีเข้าถึงแหล่งข่าว สามารถแยกพิจารณาได้เป็น 2 กรณี คือ

1) วิธีการเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างเป็นทางการ วิธีการนี้พอประมวลได้ดังนี้

ใช้ความเป็นผู้สื่อข่าว ข้อนี้หมายความว่า ผู้สื่อข่าวต้องแสดงตัวว่าเป็นผู้สื่อข่าวแจ้งความประสงค์ให้ชัดเจนว่าต้องการอะไร วิธีนี้ใช้กันอยู่ทั่วไป และช่วยให้เข้าถึงแหล่งข่าวได้สะดวก หากเป็นผู้สื่อข่าวที่คุ้นเคยกับแหล่งข่าวอยู่ก่อนแล้ว ใบหน้าจะทำหน้าที่แจ้งความประสงค์โดยอัตโนมัติอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นผู้สื่อข่าวหน้าใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จักของแหล่งข่าวจำเป็นต้องแนะนำตนเอง

แหล่งข่าวไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ หรือภาคเอกชน โดยทั่วไปจะยินดีต้อนรับผู้สื่อข่าวอยู่แล้ว โดยเฉพาะถ้าไปที่หน่วยงานประชาสัมพันธ์ หรือฝ่ายต้อนรับที่ตรงนั้นอาจจะไม่ใช่จุดประสงค์แท้จริงของผู้สื่อข่าว อย่างไรก็ตามถ้าได้ว่าเป็นบันไดที่จะก้าวเข้าหาแหล่งข่าวลึก ๆ ที่ต้องการ

การเปิดเผยตัวเอง อาจใช้ไม่ได้ผลกับแหล่งข่าวที่ไม่ต้อนรับผู้สื่อข่าว ซึ่งมีทั้งที่มีเหตุปัจจัย เช่น ประสบกับเรื่องร้าย ๆ เพราะผู้สื่อข่าวเป็นเหตุ หรือมีเรื่องที่ต้องการจะปกปิด หรือไม่ยอมเปิดเผย กรณีเช่นนี้ผู้สื่อข่าวยิ่งอยากจะทราบ บางคนอาจจะไม่ชอบที่จะพบกับผู้สื่อข่าวโดยไม่มีสาเหตุ อาจจะเป็นเพราะได้ทราบกิตติศัพท์เรื่องยุ่งยากที่เกิดกับคนอื่น การจะเข้าถึงแหล่งข่าวลักษณะนี้ อยากรอจะต้องปรึกษาผู้รู้ และศึกษาเรื่องการเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างไม่เป็นทางการ อาจจะพบหนทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ผล

2) วิธีการเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างไม่เป็นทางการ

การเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างไม่เป็นทางการได้รับความนิยมมากในวงการข่าวไม่ว่าทั้งไทย และต่างประเทศ แต่ในบางกรณีถูกมองว่าผู้สื่อข่าววางตัวไม่เหมาะสม ผู้สื่อข่าวได้รับผลประโยชน์ตอบแทน และทำตัวเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าว โดยเฉพาะแหล่งข่าวการเมือง และแหล่งข่าวเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจใหญ่ ๆ ดังนั้นการปฏิบัติตัวของผู้สื่อข่าวในการเข้าถึงแหล่งข่าวต้องทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อไม่ให้ถูกมองในด้านลบ

ผู้สื่อข่าวมีวิธีเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างไม่เป็นทางการด้วยวิธีต่าง ๆ หลากหลาย จากประสบการณ์ และการสอบถามจากผู้สื่อข่าวบางคนพบว่า การเข้าถึงแหล่งข่าวอย่างไม่เป็นทางการของผู้สื่อข่าวใช้วิธีอาศัยกิจกรรม อาศัยบุคคลที่สาม และอาศัยสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

- อาศัยกิจกรรมต่าง ๆ
- อาศัยช่วงเวลางานอดิเรก

- อาศัยบุคคลที่สาม
- อาศัยกิจกรรมกีฬา
- อาศัยกิจกรรมอื่น ๆ

3. การตรวจสอบความถูกต้อง

การตรวจสอบความถูกต้องของข่าว เป็นการตรวจสอบคุณภาพของข่าว (quality of news) เป็นองค์ประกอบหรือเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่าข่าวชิ้นนั้น ๆ มีความถูกต้อง มีคุณค่าหรือคุณประโยชน์มากน้อยเพียงใด คุณภาพของข่าวประกอบด้วยปัจจัย 5 ประการ ดังนี้

3.1 ความถูกต้อง (accuracy) เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการรายงานข่าว ข่าวที่มีคุณภาพจะต้องเสนอข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในทุก ๆ ด้าน เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลในข่าว ได้แก่ ชื่อ สกุล ยศ ตำแหน่ง อาชีพ อายุ สถานที่ทำงาน ที่อยู่ ฯลฯ ข้อมูลเกี่ยวกับเวลาเกิดเหตุการณ์ สถานที่เกิดเหตุการณ์ สาเหตุของเหตุการณ์ รายละเอียดของเหตุการณ์ ฯลฯ ทุกสิ่งที่น่าเสนอจะต้องมีความถูกต้อง หรือให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด

3.2 ความเป็นกลางและเป็นธรรม (objectivity and fairness) หมายถึงความบริสุทธิ์ใจในตัวผู้สื่อข่าวที่จะต้องเสนอข่าวด้วยความเที่ยงตรง ยุติธรรม ไม่มีอคติหรือลำเอียง ไม่มีผลประโยชน์แอบแฝงกับข่าวนั้น ๆ ต้องรายงานข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา โดยเฉพาะกรณีที่เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นความขัดแย้งของบุคคลหรือฝ่ายต่าง ๆ จะต้องนำเสนอข้อมูลของทุกฝ่าย หรือนำเสนอข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบ เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีโอกาสได้ให้ข้อมูลหรือออกมาชี้แจง ส่วนความจริงจะเป็นเช่นไร ผู้อ่านจะเป็นผู้ตัดสินใจเอง ซึ่ง สุทธิชัย หยุ่น (2549, หน้า 98) ได้แสดงทัศนะเรื่องความเป็นกลางของสื่อว่า “สื่อเป็น “กลาง” ในความหมายของการเสนอข้อมูลรอบด้าน และให้โอกาสทุกฝ่ายได้เสนอจุดยืนของตนเองเพื่อให้สังคมตัดสินว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่อใคร”

3.3 ความกะทัดรัดและชัดเจน (concise and clear) ข่าวที่มีคุณภาพไม่จำเป็นจะต้องเป็นข่าวที่มีความยาว มีเนื้อหาและรายละเอียดจำนวนมากเสมอไป เพราะโดยธรรมชาติของมนุษย์จะชอบอ่านข้อเขียนที่มีความสั้น กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ไม่สลับซับซ้อน ลักษณะของข่าวที่มีความกะทัดรัดและชัดเจนหมายความว่ารวมทั้งการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เข้าใจง่าย ใช้ประโยคสั้นกระชับ กรณีที่ข่าวมีความสลับซับซ้อนมาก จะต้องเขียนในลักษณะอธิบายความหรือตีความให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ศัพท์เทคนิค คำเฉพาะ อักษรย่อหรือคำย่อต่าง ๆ ที่ไม่คุ้นเคย จะต้องอธิบายความหมาย หรือเขียนคำเต็มก่อนแล้ววงเล็บคำย่อต่อท้าย เช่น คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) หรือเขียนคำที่ถูกต้องเป็นภาษาไทยก่อน แล้ววงเล็บภาษาอังกฤษต่อท้าย เช่น สมาคมการค้าเสรีแห่งยุโรป (European Free Trade Association : EFTA)

3.4 ความใหม่สด (fresh) ข่าวที่มีคุณภาพจะต้องเป็นข่าวที่มีความใหม่สด หมายถึงผู้อ่านต้องได้รับทราบข่าวนั้นอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ ซึ่งหนังสือพิมพ์อาจจะเสียเปรียบในเรื่องของความใหม่สดเมื่อเทียบกับสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรืออินเทอร์เน็ต เพราะ

หนังสือพิมพ์ต้องผ่านกระบวนการผลิตหลายขั้นตอน และจะต้องใช้เวลาในการขนส่งให้ไปถึงมือผู้อ่าน ดังนั้น เราจะพบเห็นเป็นประจำว่าข้อเท็จจริงของข่าวที่ปรากฏบนหน้าหนังสือพิมพ์จะมีความคลาดเคลื่อนไปบ้าง เพราะหนังสือพิมพ์ปิดต้นฉบับก่อนที่จะได้รับทราบข้อมูลล่าสุด หรือความจริงเพิ่งจะถูกเปิดเผยในเวลาต่อมา แต่หนังสือพิมพ์ปิดต้นฉบับไปแล้ว

3.5 มีการระบุแหล่งข่าว (news source) เป็นลักษณะสำคัญของการเขียนข่าวซึ่งจะต้องมีแหล่งข้อมูลหรือหลักฐานที่มาของข่าวปรากฏอย่างชัดเจน ดังนั้น ข่าวที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือจึงต้องสามารถระบุแหล่งข่าวหรือหลักฐานแหล่งที่มาของข้อมูลได้ เช่น การระบุชื่อ - นามสกุลของแหล่งข่าวที่เป็นตัวบุคคล การอ้างที่มาของข่าว เช่น สำนักข่าวต่าง ๆ การอ้างเอกสารข้อมูล รวมทั้งการอ้างแหล่งข่าวปิดที่ไม่สามารถระบุชื่อจริง - นามสกุลจริงได้

4. หลักการเขียนข่าว

หลักการเขียนข่าว โดยทั่วไปมีหลักดังนี้

4.1 การเขียนความนำข่าว

ความนำข่าว เป็นส่วนสำคัญส่วนแรกสุดของเนื้อหาข่าวแต่ละข่าว ซึ่งผู้อ่านจะเห็นก่อนเนื้อหาส่วนอื่นเพราะเนื้อหา และความหมายของส่วนนี้จะเชิญชวน หรือชี้ว่าเนื้อหาต่อจากนั้นมีความน่าสนใจหรือไม่ ความนำข่าวจึงเปรียบเสมือนประตูเข้าไปสู่ข่าวแต่ละข่าวนั้นเอง การเขียนความนำจึงเป็นเรื่องสำคัญของการเขียนข่าว หากผู้เขียนข่าวได้ศึกษา และสามารถเข้าใจแง่มุมต่าง ๆ ของตัวข่าวแล้วย่อมจะช่วยให้ความนำที่เขียนนั้นทำหน้าที่ของมันได้ดีขึ้นด้วย

1) ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของความนำข่าว

โดยทั่วไป ไม่ว่าความนำข่าวจะมีเนื้อหาอย่างไร หรือมีข้อความขนาดความยาวเพียงใด หรือแม้แต่จะพิมพ์ด้วยตัวอักษรที่สะกดคล้ายตาผู้พบเห็นมากน้อยเพียงใดก็ตาม ความสำคัญของความนำข่าวถือว่าเป็นหัวใจของข่าวทุกข่าว และเป็นปัญหาที่ผู้เขียนข่าวจะต้องเผชิญเป็นอันดับแรกเลยทีเดียว

ความนำ คือ หน่วยของเนื้อหาส่วนแรกของตัวข่าวซึ่งผู้อ่านจะเห็นก่อนส่วนอื่น และเป็นส่วนที่มีสาระความหมาย ซึ่งสามารถกระตุ้นความรู้สึกอยากรู้ อยากเห็น ดึงดูดความสนใจ และสร้างอารมณ์คล้อยตามเนื้อหาข่าวตั้งแต่ต้นจนจบ ความนำจึงอาจมีขนาดสั้นกะทัดรัดเพียงประโยคเดียวหรือหลายบรรทัด (หลายย่อหน้า) ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อเท็จจริง และความซับซ้อนของเนื้อหาข่าว ดังนั้นไม่ว่าความนำจะมีคุณลักษณะอย่างไรหากพิจารณาจากแง่ของการเขียนเพื่อให้ความหมายแก่ผู้อ่านแล้วความนำจะมีวัตถุประสงค์หลายประการ คือ

1.1) **เน้นคุณค่า และสรุปสาระสำคัญของข่าว** ด้วยการตอบคำถาม ซึ่งผู้อ่านข่าวมักจะคาดหวังจากข่าวที่อื่นว่าในข่าวนี้ **ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร (หรือมีวิธีใด)** อันเป็นวัตถุประสงค์หลักของการเขียนความนำทั่วไป

1.2) **เชื่อมโยงข่าวเก่าที่เสนอไปแล้ว** เพื่อให้ทราบความคืบหน้าของข้อเท็จจริงเรื่องเดียวกันที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ข่าวบางข่าวเป็นเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน และมักจะมีข้อเท็จจริงซับซ้อน ข่าวประเภทนี้ผู้อ่านบางคนอาจไม่ได้ติดตามอ่านตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อช่วยให้ข่าวชัดเจน และผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่กำลังดำเนินอยู่ขณะนั้น การเขียนภูมิหลังข่าวในความนำจะช่วยให้ข่าวเดียวกันซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละวันมีเอกภาพ

1.3) **สะท้อนสี่สัณระดับน้ำหนักความสำคัญของข้อเท็จจริงของข่าว** ในที่นี้ความนำจึงเป็นสื่อนำความรู้สึกของผู้อ่านเข้าไปสู่เนื้อหาข่าวทั้งหมดที่เหลือ

1.4) **กระตุ้นความสนใจและความอยากรู้อยากเห็น** ทำให้ผู้อ่านตั้งใจอ่านเนื้อหาที่เหลือไปจนจบ

2) ส่วนประกอบของความนำข่าว

โดยหลักการเนื้อหาข่าวทุกข่าวจะต้องสามารถตอบคำถามของผู้อ่านที่ว่า **ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร** หรือเขียนเป็นสูตร 5W+1H ได้ครบถ้วน และจะต้องตอบคำถามเหล่านี้ได้อย่างเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ หนังสือพิมพ์ยุคต้น ๆ จึงนิยมสรุปเพื่อตอบคำถามดังกล่าวทุกคำถามไว้ในความนำทำให้ความนำมีขนาดค่อนข้างยาว ในขณะที่เดียวกันกับที่ผู้อ่านก็อาจจะไม่ค่อยเข้าใจสาระความหมายได้อย่างแจ่มชัดเสมอไป การเขียนประโยคสั้น ๆ สามารถให้ความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้มากกว่า ความนำที่เขียนกันในปัจจุบันจึงนิยมเขียนให้มีขนาดสั้นกะทัดรัดโดยเลือกเฉพาะคำตอบซึ่งคิดว่าสำคัญมาเขียนในความนำ แม้จะเขียนความนำขนาดยาวบ้างก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นด้านข้อเท็จจริงของข่าวเท่านั้น ความนำจึงมีความยืดหยุ่นมากกว่าเดิม ดังนั้นความนำข่าวจึงอาจประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้ทั้งหมดหรือเพียงบางอย่างเฉพาะที่สำคัญก็ได้ กล่าวคือ

2.1) **ข้อเท็จจริงที่สำคัญของข่าว** ส่วนใหญ่ของความนำจะประกอบด้วยข้อเท็จจริง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามีค่าสำคัญ และน่าสนใจที่สุดของเนื้อหาข่าว อันเป็นสาระของข่าวซึ่งสามารถสนองความอยากรู้อยากเห็นของผู้อ่าน ผู้ฟังที่สนใจข่าวนั้น ได้แก่ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ **ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และอย่างไร** นั้นเอง แต่ในทางปฏิบัติการวินิจฉัย และตัดสินว่าข้อเท็จจริงส่วนมากย่อมเกี่ยวกับบุคคล และกิจกรรมของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม นอกจากจะมีมาตรการทั่วไปสำหรับประกอบการพิจารณาว่าความสำคัญของข้อเท็จจริงของแต่ละอย่างเพื่อเขียนลงในความนำข่าวแล้วก็ตาม ความสำคัญของข้อเท็จจริงยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกมากในขณะนั้นด้วย

2.2) **แหล่งที่มาของข้อเท็จจริง (Source)** โดยปกติข่าวสาร และข้อเท็จจริงทุกชนิด จะต้องมิต้นกำเนิดจากที่ใดที่หนึ่งเสมอ และการระบุแหล่งที่มาของข้อเท็จจริง ตลอดจนการระบุคุณสมบัติ และหรือให้ลักษณะของแหล่งข้อเท็จจริง เช่น ฐานะตำแหน่ง หรืออำนาจหน้าที่ของแหล่งข่าวสารในความนำข่าวสารในความนำข่าวจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจในข่าวให้แก่ผู้อ่านมากยิ่งขึ้น แหล่งที่มาของข้อเท็จจริงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของความ

นำข่าว ความนำข่าวจึงระบุที่มาของข้อเท็จจริงนั้นเอาไว้ด้วย โดยอาจเขียนไว้ตอนต้นประโยคแรกของความนำ หรือเริ่มต้นวรรคต่อจากความนำข่าวก็ได้

2.3) สถานที่ออกข่าว (Identification Line) ส่วนประกอบอีกอย่างหนึ่งของความนำข่าว คือ แหล่งออกข่าวหรือข่าวนั้นปรากฏต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรก โดยไม่จำเป็นว่าเหตุการณ์ที่นำมารายงานเป็นข่าวว่าจะเกิดขึ้น ณ ที่ใด และในการเขียนอาจระบุวันที่ และเดือนลงไปด้วยก็ได้ นอกจากนี้การเขียนข่าวบางแห่งสถานที่ออกข่าวยังหมายถึงแหล่งกำเนิดของข่าวด้วย อย่างไรก็ตาม ความนำข่าวทุกข่าวไม่จำเป็นต้องระบุสถานที่ออกข่าวครั้งแรกเสมอไป ในทางปฏิบัติจะเขียนลงไปก็ต่อเมื่อเหตุการณ์ (หรือข่าว) ซึ่งเกิดขึ้นนอกเมือง หรือบริเวณใกล้เคียงกับที่หนังสือพิมพ์ตั้งอยู่เพื่อบอกให้ผู้อ่านได้รู้ว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน

4.2 ประเภทของการเขียนความนำข่าว

เมื่อพิจารณาจากความหมายของเนื้อหาในความนำข่าว สรีลาการใช้ภาษาเขียนทั้งแง่ของความคิดเชิงสร้างสรรค์ และหลักภาษาไทย โดยทั่วไปความนำข่าวอาจแบ่งได้เป็นหลายประเภทที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1) **ความนำข่าวแบบสรุปข้อเท็จจริง** ความนำแบบนี้เป็นการเขียนสรุปข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่สำคัญของข่าวไว้ในวรรคเดียวกันทั้งหมด ความนำแบบสรุปส่วนมากจะให้ความหมายของข่าวอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แม้ผู้อ่านจะไม่อ่านรายละเอียดในวรรคต่อจากนั้นก็ยังสามารถจะรู้หัวใจหรือความหมายสำคัญที่สุดของข่าวได้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง เฉพาะความนำเพียงอย่างเดียวก็นับเป็นข่าวหยาบ ๆ ได้ข่าวหนึ่ง โดยไม่ต้องพึ่งรายละเอียดอื่น ๆ อีกก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ประเด็นเดียว นั่นก็คือ ความนำข่าวแบบสรุปข้อเท็จจริงอย่างสั้น ๆ และจะสามารถตอบคำถาม 5W+1H ได้ทั้งหมดว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้นมีใครเกี่ยวข้องบ้างเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ไหน เรื่องเกิดขึ้นเมื่อไร เพราะเหตุใดและเกิดขึ้นอย่างไร จะเห็นว่าการตอบคำถามดังกล่าวนอกจากจะทำหน้าที่เป็นความนำข่าวแล้วยังอาจจะทำหน้าที่เป็นกรอบของเนื้อหาอย่างละเอียดในวรรคต่อ ๆ ไปได้อีกด้วย

ดังนั้นความนำข่าวแบบสรุป จึงอาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทย่อย ๆ ตามลักษณะการเน้นความสำคัญของข้อเท็จจริงแต่ละตัว กล่าวคือ

1.1) **ความนำแบบเน้น “เรื่อง” (The What Lead)** จุดประสงค์หลักของข่าวคือการถ่ายทอดสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้ว หรือกำลังจะเกิดขึ้น ดังนั้นเรื่องราว หรือเหตุการณ์มีความเด่นมากกว่าบุคคล (ที่เกี่ยวข้องในข่าว) แล้วการเขียนความนำจะเน้นเหตุการณ์ หรือนำเหตุการณ์มาเขียนก่อน

1.2) **ความนำแบบเน้น “ใคร” (The Who Lead)** “ใคร” ในที่นี้หมายถึงความทั้งบุคคลสถานที่ และสิ่งของด้วยเป็นที่รู้จักกันทั่วไปแล้วความนำก็จะเริ่มต้นด้วย “ใคร” ก่อนตามปกติ ชื่อบุคคล (สถานที่หรือสิ่งของ) ที่มีชื่อเสียงมีความสำคัญ หรือเด่นมากก็สามารถดึงดูดความสนใจได้อยู่แล้ว จึงมักจะนำมาเริ่มในความนำข่าวต่าง ๆ เสมอ

1.3) **ความนำแบบเน้น “สถานที่” (The Where Lead)** บางครั้งสถานที่ของข่าวก็มีความสำคัญ หรือน่าสนใจ ความนำประเภทนี้จึงเน้นที่สถานที่อย่างเด่นชัดมากกว่า

องค์ประกอบอื่น ๆ โดยทั่วไปการเขียนความนำมักอ้างข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่อยู่เสมอเพื่อบอกสถานที่ที่ชื่อนั้นเกิด แต่ส่วนมากจะระบุไว้ตอนท้ายความนำเนื่องจากไม่เน้นเป็นพิเศษ

1.4) *ความนำแบบเน้น “เวลา” (The When Lead)* องค์ประกอบเกี่ยวกับเวลามีความสำคัญ และจะระบุไว้ในความนำข่าวทุกข่าวเพียงแต่มีได้ให้การเน้นเท่านั้น อย่างไรก็ตามบางกรณีหาก “เวลา” เป็นองค์ประกอบสำคัญของข่าวความนำก็ควรเริ่มต้นด้วยการระบุ “เวลา” ก่อนองค์ประกอบอื่น ๆ

1.5) *ความนำแบบเน้น “เหตุผล” (The Why Lead)* ข้อเท็จจริงประเภทของข่าวบางครั้งก็สามารถค้นหาสาเหตุมาอธิบายได้

1.6) *ความนำแบบเน้น “วิธีการ” (The How Lead)* ข้อเท็จจริงประเภทหนึ่งซึ่งผู้เขียนไม่ค่อยสนใจ และให้ความสำคัญ มักจะนำไปเขียนไว้ในเนื้อหาตัวข่าววรรคหลัง ๆ มากกว่าจะเขียนในความนำคือ “การอธิบาย” เหตุการณ์และข้อเท็จจริงอันเป็นข่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่สามารถสรุปการอธิบายเหตุการณ์ให้ได้ข้อความสั้นที่สุดอย่างง่าย ๆ นั่นเอง บางครั้งก็ละเว้นไม่นำมาเขียนด้วยซ้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวสั้น ๆ และบางครั้งคำอธิบายก็จะละเว้นให้ผู้อ่านเข้าใจกันเองโดยไม่จำเป็นต้องเขียนอธิบายออกมาตรง ๆ

2) *ความนำข่าวแบบอื่น ๆ* ความนำแบบสรุป เป็นประเภทของความนำซึ่งส่วนมากเขียนขึ้นตามลำดับความสำคัญของเนื้อหาข้อเท็จจริงเท่าที่ผู้เขียนจะวินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงใดสำคัญมากน้อยกว่ากันเพียงใด แต่เนื้อหาข้อเท็จจริงของข่าวบางข่าวยังสามารถจะเขียนความนำเป็นแบบอื่นได้อีกเหมือนกัน เพื่อให้ความนำมีความหลากหลาย และน่าสนใจยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามความนำแบบพิเศษส่วนใหญ่แสดงออกในรูปแบบของการใช้ภาษาและไวยากรณ์ และใช้ได้กับข่าวทุกชนิดเช่นเดียวกับความนำแบบสรุป ความนำแบบพิเศษที่พบบันมากมีหลายแบบ คือ

2.1) *ความนำแบบอัญพจน์ (The Quotation Lead)* ซึ่งได้แก่ คำพูด วลี อนุประโยคที่สำคัญ หรือมีความหมายน่าสนใจของข้อเท็จจริงมาเขียนเปิดวรรค เพื่อเน้นความหมายของส่วนนั้นเป็นพิเศษ

2.2) *ความนำแบบคำถาม (The Question Lead)* แทนที่จะนำด้วยรูปของการบอกเล่าธรรมดา บางครั้งความนำข่าวอาจเปลี่ยนไปเป็นรูปคำถาม ความนำประเภทนี้สามารถจะให้ความหมายของข่าวสั้น ๆ แก่ผู้อ่านอย่างรวดเร็ว และเป็นการแนะนำคำตอบกำลังตามหลังจากนั้น

2.3) *ความนำแบบพรรณนา (The Descriptive Lead)* เป็นความนำที่บรรยายข้อเท็จจริงของข่าวไว้ทั้งหมดโดยมิได้เน้นข้อเท็จจริงใดเป็นพิเศษ ความนำประเภทนี้จะพบเห็นอย่างแพร่หลาย

3) *หลักและวิธีการเขียนความนำข่าว*

โดยทั่วไปแม้ความนำข่าวจะมีวัตถุประสงค์ มีองค์ประกอบตลอดจนรูปแบบการเขียนเป็นแบบต่าง ๆ แต่การเขียนความนำก็มีลักษณะที่สามารถจะยึดหยุ่นได้มากมายเช่นเดียวกับการเขียนองค์ประกอบส่วนอื่น ๆ ของข่าวทั้งแง่ของรูปแบบการใช้ภาษา การให้สาระความหมายหรือแม้แต่ความสั้นยาวของความนำล้วนแต่ยึดหยุ่นได้ทั้งสิ้น ผู้เริ่มเขียนข่าวใหม่ ๆ จึงมีมักประสบความยุ่งยากต่อการเขียนความนำ แนวทางสำหรับการเขียนความนำที่มีมาตรฐานดี มีดังต่อไปนี้

3.1) วิเคราะห์ และสรุปข้อเท็จจริง เนื่องจากความน่าจะเป็นส่วนของข่าวที่เสนอข้อมูลข้อเท็จจริงได้ในปริมาณจำกัดเฉพาะข้อเท็จจริงที่สามารถจะดึงความสนใจ และกระตุ้นผู้อ่านให้อ่านเนื้อหาข่าวต่อไปแต่คุณภาพ และข้อเท็จจริงของข่าวแต่ละข่าวมักจะมีอยู่มากมาย ดังนั้นจึงต้องทำการวิเคราะห์เพื่อนำเฉพาะข้อเท็จจริงสำคัญ และเหมาะสมที่จะเขียนในความนำก่อนตามลำดับ เพื่อให้สามารถตอบคำถาม 6 ประการ (5W+1H) ซึ่งคาดว่าผู้อ่านต้องการรู้ หรือจะต้องระบุผลลัพธ์ หรือข้อเท็จจริงคืบหน้า หรือผลสรุป ในกรณีที่ข่าวกำลังดำเนินอยู่ และยังไม่ทราบผลสรุป เช่น ข่าวกีฬา ซึ่งแข่งขันติดต่อกันหลายรอบ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการสูญเสียของภัยพิบัติซึ่งได้เกิดขึ้นก่อนแล้ว

3.2) เน้นสาระสำคัญของข่าว ปกติข่าวทุกข่าวย่อมประกอบด้วยข้อเท็จจริงที่มีความเด่นและน่าสนใจที่สุดด้วยการเปิดความนำด้วยสาระสำคัญที่สุดของข่าว ทั้งนี้อาจเป็นการตอบข้อหนึ่งข้อใดในคำถาม 6 ประการตามปกติ หรือเสนอข้อเท็จจริงคืบหน้าล่าสุดของข่าวบางข่าวที่มีการรายงานแล้ว การเน้นสาระสำคัญของข้อเท็จจริงอาจพิจารณาโดยอาศัยมาตรการบางอย่างประกอบ คือ

3.2.1) *ผู้อ่าน* ข่าวส่วนใหญ่เขียนขึ้นเพื่อสนองความต้องการข่าวสารและความอยากรู้อยากเห็นของมวลชน ซึ่งล้วนมีคุณสมบัติท้าวส่วนตัว จิตใจ ตลอดจนสถานภาพทางสังคมแตกต่างกัน ความสนใจในข่าวสารย่อมจะแตกต่างกันด้วย การลำดับความสำคัญของข้อเท็จจริงในความนำจึงต้องเน้นข้อเท็จจริงที่สามารถจะสนองความสนใจของผู้อ่านส่วนใหญ่ในขณะนั้นให้มากที่สุด

3.2.2) *สถานการณ์อันเป็นข่าว* แม้ว่าข้อเท็จจริงของข่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีความสำคัญ และน่าสนใจในแง่ของผู้อ่านก็ตาม แต่การเน้นในข้อเท็จจริงดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ดุลยพินิจของผู้เขียนที่จะเสนออย่างเหมาะสมทั้งเวลา และสภาพการณ์ทั่วไป

3.2.3) *ผู้เขียน* ความน่าเชื่อถือเกิดขึ้นจากผู้เขียนแต่ละคนซึ่งมีปัจจัยอิทธิพลหลายอย่างกำกับอยู่ด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ ดุลยพินิจ จรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่าง ๆ ปัจจัยพื้นฐานเหล่านี้มีส่วนทำให้ความน่าเชื่อถือของข่าวมีลักษณะแตกต่างกันได้อย่างมากมายอยู่เสมอแม้เป็นความน่าเชื่อถือเดียวกันก็ตาม

3.3) ความยาวของความนำ โดยทั่วไปแม้ความนำจะมีอยู่มากมายหลายประเภท และทำหน้าที่เหมือน ๆ กัน แต่ความนำข่าวอาจเขียนให้มีความยาวได้ตั้งแต่เพียงประโยคเดียวไปจนถึงหลายประโยค หรือหลายวรรค โดยเริ่มจากการเขียนสาระสำคัญที่สุดในวรรคแรก และลดหลั่นสาระสำคัญลงในวรรคต่อมา

ความยาวของความนำขึ้นอยู่กับลักษณะเนื้อหา และความซับซ้อนของข้อเท็จจริงในข่าว กล่าวคือ ถ้าเป็นข่าวที่ต้องแข่งกับข่าวอื่นมาก หรือเป็นข่าวที่อาจเก่าเร็ว (ต้องรายงานทันที) ความนำที่เขียนก็ยิ่งสั้น (เพียงประโยคเดียวหรือสองประโยค) และยิ่งความนำเขียนสรุปข้อเท็จจริงที่มีอยู่อย่างสลับซับซ้อน และจำนวนมากเท่าใดความนำก็ยิ่งมีความยาวมากขึ้น และอาจยากที่จะอ่าน และเข้าใจความหมาย ด้วยเหตุนี้เองข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในความนำจึงควรเขียนแยกเป็นวรรค ๆ

4) การใช้ภาษาเขียน และองค์ประกอบในความนำข่าว ความนำข่าวจะสามารถเรียกความสนใจ และให้ความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้มากน้อยเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับรูปแบบ ลีลาของ

ภาษาเขียน และการเลือกองค์ประกอบมาใช้ในการเขียนความนำด้วย อาจพิจารณาได้หลายแง่มุมคือ

4.1) *การเลือกคำเขียนเปิดความนำ* สำหรับข่าวเหตุการณ์เดียวคำเปิดความนำจะเป็นตัวสำคัญในอันที่จะเรียกความสนใจจากผู้อ่านความนำ และเนื้อหาข่าวที่เหลือต่อไป หรือเล็กอ่านข่าวนั้นเสียทันที ดังนั้นประโยคแรกของความนำควรขึ้นต้นด้วยคำ หรือวลีที่สามารถเรียกความสนใจจากผู้อ่านได้ดี โดยเขียนองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ที่มาของข่าวเวลา และสถานที่ที่มีอยู่ตามปกติในความนำทั่ว ๆ ไปในตอนกลาง หรือท้ายประโยคแรก หรือนำไปเขียนไว้ในประโยคหลัง ๆ ประโยคสุดท้าย หรือเริ่มวรรคใหม่เสียเลยก็ได้ ปกติคำเปิดความนำอาจเป็นรูปแบบของคำอย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตามในไวยากรณ์ไทยก็ได้ กล่าวคือ อาจเป็นประธาน คำนาม วลี หรืออนุประโยค เป็นต้น

4.2) *การระบุแหล่งที่มาของข้อเท็จจริง* ที่มาของข้อเท็จจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของความนำที่ช่วยสร้างความเชื่อถือมั่นใจในข่าว แม้กระนั้นที่มาของข้อเท็จจริงก็ยังมีค่าน้อยกว่าตัวข้อเท็จจริง (สาระของข่าว) ส่วนมากการเขียนความนำจึงมักระบุแหล่งที่มาไว้ตอนท้ายของประโยคแรก หรือวรรคแรกหรือเริ่มวรรคใหม่ เว้นแต่แหล่งข่าวจะมีความสำคัญ และมีชื่อเสียงเด่นจึงใช้เขียนเปิดความนำได้

โอกาสที่ความนำข่าวจะขึ้นต้นด้วย “ชื่อ” หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับว่านอกจากชื่อนั้นมีความสำคัญ และหรือมีคุณค่าของความเป็นข่าวมากน้อยเพียงใดแล้ว ยังอยู่ที่ความรู้จักมักคุ้น และจำนวนของผู้อ่านข่าวนั้นอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป การเขียนเริ่มต้นด้วยความนำด้วยชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชื่อของบุคคล นอกจากจะอยู่ที่ความสำคัญของบุคคล หรือเป็นชื่อที่รู้จักกันทั่วไปแล้ว ชื่อของผู้ที่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดน่าสนใจ และมีคุณค่าเชิงข่าวสารแล้ว อาจใช้เขียนเริ่มความนำได้เหมือนกัน

5) *ข้อพิจารณาอื่น ๆ* การเขียนความนำข่าวยังมีข้อพิจารณาอีกบางประการ ซึ่งผู้เขียนข่าวควรยึดถือเป็นหลักทั่วไปในการเขียนความนำข่าว ได้แก่

5.1) *เนื้อหาความนำต้องเที่ยงตรง* ความนำข่าวที่มีความเที่ยงตรงนั้น หมายถึงการเขียนความนำซึ่งสะท้อนทั้งสีสัน หรือน้ำหนัก และข้อเท็จจริงของข่าวนั้นอย่างแท้จริง ไม่บิดเบือน นัยหนึ่งข้อเท็จจริงในความนำจะต้องสามารถอธิบายอย่างละเอียด หรือมีข้อเท็จจริงมาสนับสนุนเพิ่มเติมในเนื้อหาได้อย่างชัดเจน

5.2) *หลีกเลี่ยงการเขียนข้อเท็จจริงหลายประเด็นลงในความนำเพียงวรรคเดียว* เพราะจะทำให้เข้าใจยาก และข้อเท็จจริงบางอย่างอาจจะไม่ได้มีการเน้นให้เด่นพอจนสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้มาก

5.3) *ควรเริ่มความนำด้วย “คำ” หรือ “ข้อความ” ที่ให้ความหมายเฉพาะเจาะจงและชัดเจน*

5.4) *ไม่ควรเขียนความนำในรูปของคำถาม (Question Leads)* จริงอยู่ความนำแบบคำถามเป็นวิธีให้ข่าวสารอย่างหนึ่ง บางครั้งก็สามารถดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้เหมือนกันแต่หน้าที่ของสื่อมวลชน คือ การรายงานข่าวสาร มิใช่หน้าที่ถามคำถาม หรือเพิ่มความสงสัยให้แก่ผู้รับ ดังนั้นความนำแบบคำถามควรนำมาใช้เพื่อกระตุ้นความสนใจเท่านั้น หรือเป็น

คำถามซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้อ่านเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามหากใช้คำถามเป็นความนำแล้ว จะต้องรีบให้คำตอบโดยรวดเร็วที่สุดด้วย

5.5) *การอ้างชื่อบุคคลควรระบุตำแหน่ง (Titles)* หรืออาชีพด้วยเสมอ ปกติ ตำแหน่งอาจเขียนนำ หรือตามชื่อบุคคลก็ได้แล้วแต่ความเด่น และความสำคัญ ส่วนอาชีพมักเขียนตามหลัง และชื่อบุคคลเมื่อเขียนครั้งแรกจะต้องเขียนให้เต็มเสมอ เว้นแต่จะบุคคลที่กล่าวถึงจะเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

5.6) *ไม่ควรใช้กรอบของเวลา (Time Frame)* ไม่ควรใช้กรอบของเวลามาเขียนเปิดความนำกรอบของเวลาที่ใช้กันเสมอ เช่น “เมื่อวานนี้” “วันนี้” “เช้านี้” “พรุ่งนี้” “สัปดาห์ที่ผ่านมา” เป็นต้น การเขียนความนำโดยเริ่มต้นด้วยกรอบของเวลาทำให้ข่าวนั้นดูเหมือนเป็นบันทึกประจำวันมากกว่าการรายงานข่าว โดยทั่วไปต้องถือว่า “สิ่งใด” เกิดขึ้นย่อมสำคัญกว่า “สิ่งนั้น” เกิดขึ้น “เมื่อไร”

นอกจากนั้น กรอบเวลาต้องใช้ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของเวลาที่ข่าวปรากฏต่อสาธารณชนด้วย คำว่า “วันนี้” ใช้สำหรับหนังสือพิมพ์บ่าย ซึ่งปกติผู้สื่อข่าวจะเริ่มหาข่าวตั้งแต่เช้า และนำมาลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์วันนั้นได้ทัน ส่วน “วานนี้” มักใช้ในหนังสือพิมพ์เช้า ซึ่งปกติผู้สื่อข่าวจะเริ่มงานตั้งแต่เช้าจนถึงค่ำเพื่อให้ข่าวออกในหนังสือพิมพ์เช้าวินรุ่งขึ้น อย่างไรก็ตามสำหรับหนังสือพิมพ์ที่ออกหลายกรอบในวันเดียวกันด้วยเหตุผลด้านการแข่งขันทางการค้า และการเสนอข่าว การระบุกรอบเวลาจะต้องสอดคล้องกับเวลาที่ข่าวนั้นจะปรากฏต่อผู้อ่านด้วยเช่นกัน

5.7) *หลีกเลี่ยงการเขียนความนำข่าวแบบอัญพจน์ (Quotation Leads)* ปกติแหล่งข่าวสารจะไม่ให้ข้อเท็จจริงเพียงเพื่อให้นำมาเขียนเป็นความนำข่าว และมักจะไม่มีผู้ใดนิยมทำอย่างนั้น จึงเป็นหน้าที่ของผู้เขียนข่าวสารที่จะสรุปข้อเท็จจริงทั้งหมด หรือนำเฉพาะข้อเท็จจริงที่สำคัญมาเขียนเป็นความนำ ไม่ควรยกคำพูด หรือความเห็นทั้งหมดของแหล่งข่าวมาเขียนในความนำ เว้นแต่ข้อความนั้นจะมีความสำคัญ หรือน่าสนใจจนไม่อาจจะสรุป หรือแยกออกมาเขียนเป็นความนำที่จะสามารถให้ความหมายได้ดี และชัดเจนเท่ากับการอ้างคำพูด หรือความคิดของแหล่งข่าวสาร

โดยทั่วไป การอ้างคำพูดสำคัญ หรือยกวลีที่น่าสนใจของผู้ให้ข่าวเพื่อนำมาเขียนความนำย่อมทำให้สะดุดความสนใจผู้พบเห็น และทำให้ความนำมีความหลากหลายได้เหมือนกัน แต่ไม่ควรใช้พร่ำเพรื่อ ไม่ควรใช้เขียนเริ่มความนำโดยตรง แต่ใช้เขียนแทรกลงภายในความนำ และคำที่ยกมาเขียนควรมีความหมายกลมกลืนกับข้อเท็จจริงอื่น ๆ ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกัน ที่สำคัญจะต้องไม่เป็นคำ หรือข้อความที่ทำให้เกิดความเข้าใจบิดเบือนไปจากความหมายที่ต้องการด้วย

5.8) *การเขียนสถิติหรือจำนวนเลข* ในตัวของมันเอง สถิติก็ดี จำนวนเลขต่าง ๆ ก็ดี จะไม่ให้ความหมายอะไรมากนักนอกจากจะเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นการระบุจำนวนเลข หรือสถิติจะต้องสามารถชี้แนะให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของความนำได้ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง

5.9) *ไม่ซ่อนความหมายสำคัญของความนำ* ความนำข่าวควรเสนอข้อเท็จจริงสำคัญอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ มิฉะนั้นแล้วผู้อ่านอาจเบื่อก่อนที่จะอ่านต่อไป โดยเฉพาะการเริ่มต้นความนำด้วยวลี หรืออนุประโยคอาจทำให้ผู้อ่านพบข้อเท็จจริงช้าเกินไป

4.3 การเขียนตัวข่าว

โครงสร้างพื้นฐานของการเขียนข่าว จะเห็นว่าตัวข่าว หรือเนื้อเรื่องมีความสำคัญรองจากความนำข่าวเพราะเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาข่าวซึ่งจะทำหน้าที่ต้องตอบคำถาม 6 ประการ (5W+1H) โดยการอธิบายข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในความนำข่าวอย่างละเอียด รวมทั้งเพิ่มเติมข้อเท็จจริงปลีกย่อยอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับข่าวแต่ยังมีได้นำไปสรุปเพื่อเขียนเป็นความนำมาก่อน ด้วยการนำข้อเท็จจริง และเหตุการณ์ทั้งหมดของข่าวนั้นมาเรียบเรียงตามลำดับความสำคัญ และคุณค่าความเป็นข่าวพร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดอื่น ๆ ในลักษณะที่สามารถจะนำความสนใจของผู้อ่านให้อ่านเนื้อหาอย่างต่อเนื่องกันไปจากวรรคหนึ่งไปยังอีกวรรคหนึ่งจนจบ การเขียนตัวข่าวจึงเกี่ยวข้องกับรูปแบบ องค์ประกอบ และวิธีการเขียนอันเป็นหลักทั่วไปบางประการ

4.4 โครงสร้างของการเขียนข่าว

โดยทั่วไปการเขียนข่าวอาจเขียนได้อยู่หลายรูปแบบ ซึ่งเนื้อหาข่าวจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการเขียนนั้น เช่น ข่าวเหตุการณ์ประเด็นเดียวส่วนมากมักใช้รูปแบบการเขียนแบบพีระมิดหัวกลับ และเขียนความนำแบบสรุป ในทางปฏิบัติขณะที่เขียนความนำข่าวอยู่นั้นผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงการเรียบเรียงเนื้อหาข่าวต่อไปจากความนำด้วย ซึ่งจะเห็นได้ชัดเมื่อความนำข่าวใดข่าวหนึ่งเน้นการตอบคำถามเพียงข้อเดียวหรือสองข้อจากคำถาม 6 ข้อ (5W+1H) แล้ว เนื้อหาต่อจากความนำก็ต้องให้สามารถตอบคำถามที่ยังเหลือจนหมด ดังนั้นไม่ว่าความนำข่าวจะเขียนตามรูปแบบใด โครงสร้างของเนื้อหาตัวข่าวควรเขียนไปตามลำดับอย่างสอดคล้องกับเนื้อหาของความนำเสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถติดตาม และเข้าใจเหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริงของข่าวตามลำดับอย่างง่ายดายเหมือนกับได้ประสบมาด้วยตนเอง สำหรับในเรื่องนี้จะได้เสนอ และวิเคราะห์โครงสร้างของการเขียนตัวข่าวทั่วไปชนิดต่าง ๆ ที่สำคัญ มีดังนี้

1) **เนื้อหาของข่าวเหตุการณ์ประเด็นเดียว** ข่าวส่วนมากจะประกอบด้วยข้อเท็จจริงไม่มากมายนัก และมักเกี่ยวกับเหตุการณ์ไม่ซับซ้อน หรือข้อเท็จจริงมีความเด่นเพียงอย่างเดียว ปกติข่าวประเภทนี้จะใช้รูปแบบการเขียนแบบพีระมิดหัวกลับ โดยเขียนความนำแบบสรุปหรือเน้นข้อเท็จจริงที่เด่นที่สุดเพียงอย่างเดียว ส่วนเนื้อหาของตัวข่าวจะเขียนเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงในความนำอย่างละเอียด และอาจเพิ่มเติมข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข่าวนั้นลงไปด้วยตามลำดับปัญหาสำคัญของการเขียนข่าวเหตุการณ์ประเด็นเดียวก็คือ การวินิจฉัยคุณค่าความเป็นข่าวของข้อเท็จจริงทั้งหมดเพื่อจะเขียนลงในตัวข่าวตามลำดับความสำคัญได้อย่างถูกต้องที่สุด

2) **เนื้อหาของข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น** ข่าวบางข่าวประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันซับซ้อน และการเขียนความนำสามารถเน้นข้อเท็จจริงหลายอย่างได้พร้อม ๆ กัน การเขียนตัวข่าวของข่าวประเภทนี้ก็คล้ายคลึงกับการเขียนเนื้อหาข่าวเหตุการณ์ประเด็นเดียวที่กล่าวมาข้างต้น เพียงแต่ผู้เขียนข่าวจะต้องมีความเข้าใจสาระข้อเท็จจริงทั้งหมดของข่าวนั้น รวมทั้งประเด็นสำคัญ ๆ ในความนำอย่างถ่องแท้เสียก่อนเพื่อจะเขียนอธิบายความนำอย่างละเอียด ตลอดจนเพิ่มเติมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับข่าวนั้นแต่ยังมีได้เขียนสรุปในความนำ ในส่วนอื่น ๆ ของตัวข่าวจะเห็นได้ว่าผู้เขียนข่าวประเภทนี้จะต้องสามารถแยกแยะระหว่างรายละเอียดข้อเท็จจริง ซึ่งเน้นในความนำกับรายละเอียดข้อเท็จจริงปลีกย่อยอื่น ๆ ได้อย่างชัดเจน นอกจากความนำจะเป็นส่วนสรุป หรือยก

ข้อเท็จจริงสำคัญมาเขียนเช่นเดียวกับความน่าข่าวทั่ว ๆ ไปแล้วส่วนอื่น ๆ ของตัวข่าวยังอาจเขียนสรุปข้อเท็จจริงอื่น ๆ ซึ่งสำคัญรองจากความน่าเป็นช่วง ๆ ในตัวข่าวได้อีกด้วย การเขียนข่าวเหตุการณ์หลายประเด็นจึงใช้ทั้งรูปของการเขียนแบบลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับลำดับความสำคัญของข้อเท็จจริงมากกว่าแบบพีระมิดหัวกลับ ดังนั้นข่าวเหตุการณ์หลายประเด็น หรือข่าวมีข้อเท็จจริงเกี่ยวข้องซับซ้อนจึงอาจเขียนโดยใช้โครงสร้างอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

2.1) *โครงสร้างแบบสรุป (Summary)* ถ้าความน่าข่าวสรุปข้อเท็จจริงสำคัญ ๆ พร้อมกัน ตัวข่าวจะต้องให้การอธิบายข้อเท็จจริงนั้นอย่างละเอียดตามลำดับ ซึ่งปรากฏในความนำหรือตามลำดับความสำคัญของข้อเท็จจริงนั่นเอง

2.2) *โครงสร้างแบบเน้นข้อเท็จจริง (Salient Feature)* บางกรณีความน่าข่าวอาจเน้นเฉพาะองค์ประกอบที่เด่นมากเพียงอย่างเดียว โดยไม่เน้นองค์ประกอบอื่น ๆ การเขียนตัวข่าวอาจนำองค์ประกอบอื่น ๆ เหล่านั้นแยกไปเขียนสรุปอีกวรรคหนึ่งต่างหากก็ได้ แล้วจึงเขียนอธิบายข้อเท็จจริงในความนำ และข้อเท็จจริงที่เหลืออย่างละเอียดต่อไปตามลำดับ

2.3) *โครงสร้างแบบลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น* โครงสร้างของการเขียนตัวข่าวแบบลำดับเหตุการณ์ ใช้สำหรับการเขียนข่าวที่มีองค์ประกอบของเนื้อหาเชิงบรรยายมากกว่าข่าวธรรมดาเป็นแบบที่แพร่หลายมากในการเขียน ทั้งข่าวประเภทเหตุการณ์ประเด็นเดียว หรือเหตุการณ์หลายประเด็น และมีเนื้อหาเร้าอารมณ์ เช่น อุบัติเหตุ อัคคีภัย ฆาตกรรม อาชญากรรม กีฬา การพิจารณาคดีในศาล เป็นต้น ส่วนมากเนื้อหาของข่าวเหล่านี้จะเอื้ออำนวยให้นำมาเขียนตามลำดับเหตุการณ์ได้อย่างน่าสนใจหลังจากเขียนสรุปความสำคัญในความนำข่าวแล้ว นอกจากนั้นระหว่างวรรคของตัวข่าวยังอาจเพิ่มเติมเนื้อหาเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องลงไปด้วยจะเพิ่มความน่าสนใจและความหลากหลายให้แก่ตัวข่าวได้ด้วย

2.4) *โครงสร้างแบบผสม (Combination)* การใช้โครงสร้างแบบผสมหมายถึงการเขียนเนื้อหาข่าวโดยการนำรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวแล้วมาใช้ในข่าวเดียวกัน เป็นแบบที่ใช้กับข่าวทั้งขนาดสั้นแต่มีเนื้อหาหลากหลาย และมีข้อเท็จจริงอันซับซ้อน ข่าวประเภทนี้มักจะเขียนเพื่อเสนอทางสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาอันยาวนาน อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปหากข่าวมีลักษณะดังกล่าว ควรแยกประเด็นข้อเท็จจริงออกเขียนเป็นข่าวสั้น ๆ จะเหมาะสมกว่า เพื่อให้เป็นข่าวกะทัดรัด และมีความสมบูรณ์ในตัวเองผู้อ่านจะไม่สับสน และไม่เบื่อหน่ายที่จะอ่าน โดยเฉพาะผู้อ่านที่มีได้ติดตามข่าวบางข่าวมาโดยตลอด

4.5 การเขียนองค์ประกอบของตัวข่าว

ข่าวทุกประเภทประกอบด้วยข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะนำไปเขียนสรุป หรือเน้นในความนำข่าวแล้ว ข้อเท็จจริงเหล่านี้ยังแสดงลักษณะสำคัญกระทบต่อโครงสร้างของข่าว และยังใช้แสดงคุณค่าของข่าวนั้นอีกด้วย องค์ประกอบสำคัญของข่าวทั่วไปซึ่งจะกล่าวในที่นี้มีอยู่หลายประการ ได้แก่

1) *ความสำคัญของเรื่องที่เกิดขึ้น* ในบรรดาองค์ประกอบของข่าว 6 ประการ (5W+1H) “เรื่องที่เกิดขึ้น” นับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนข่าวเหตุการณ์ประเภทภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น อัคคีภัย ฆาตกรรม อาชญากรรม อุบัติเหตุ หรือการเลือกตั้ง

การเขียนมักจะเน้นเรื่องที่เกิดขึ้น โดยเขียนสรุปเหตุการณ์ในความนำ และเขียนเนื้อหาละเอียดในตัวข่าว การเขียนข่าวประเภทอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน ปกติผู้อ่านจะอ่านข่าวเพื่อต้องการรู้ว่า “เกิดอะไรขึ้น” ตามที่ต่าง ๆ ในแต่ละวันมากกว่าอย่างอื่น ดังนั้นคำถามที่ว่า “เกิดอะไรขึ้น” จึงมีความสำคัญที่สุด หลังจากนั้นจึงต้องการจะรู้ว่า “ใคร” เกี่ยวข้อง หรือทำให้เกิดเรื่องนั้น ส่วนเรื่องเกิดขึ้น “ที่ไหน” และ “เมื่อไร” จะมีความสำคัญน้อยกว่า ส่วนเรื่องเกิดขึ้น “อย่างไร” และ “ทำไม” จึงเกิดขึ้นแม้มีความสำคัญแต่โดยทั่วไปก็จัดว่ามีความสำคัญน้อยกว่าเรื่องที่เกิดขึ้น

2) **ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่เกิดขึ้นกับบุคคล** สำหรับข่าวบางข่าวไม่อาจจะแยก “เรื่องที่เกิดขึ้น” ออกจากผู้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นได้อย่างชัดเจนเพราะเนื้อหาไม่ใช่เป็นเพียงมี “เรื่อง” เกิดขึ้นเท่านั้นแต่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับบุคคล และบางครั้งบุคคลก็เป็นเหตุให้เกิดเรื่องนั้นด้วยเช่นเดียวกัน การเขียนข่าวเพื่อให้ความสมดุลแก่องค์ประกอบซึ่งมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากจะอยู่กับการพิจารณาคุณค่าเชิงข่าวขององค์ประกอบแต่ละอย่างแล้ว ยังขึ้นอยู่กับนโยบายของหนังสือพิมพ์ วิจารณ์ญาณของบรรณาธิการ และสภาพแวดล้อมของข่าวนั้นด้วย

3) **เวลาและความทันท่วงที (Timeliness)** เวลาเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งซึ่งการเขียนข่าวจะต้องระบุงเวลาเอาไว้ด้วยเสมอเพราะข่าวทุกข่าวเกิดขึ้นไม่จุดใดจุดหนึ่งของเวลา และผู้อ่านข่าวก็ควรจะได้รู้ว่าเหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อใด นอกจากนั้นการระบุงเวลาในเนื้อข่าวยังแสดงความใหม่สดของข่าวนับแต่เกิดขึ้นจนถึงเวลาที่ผู้อ่านได้อ่านข่าวนั้น องค์ประกอบเกี่ยวกับเวลาอาจแสดงได้หลายลักษณะ กล่าวคือ

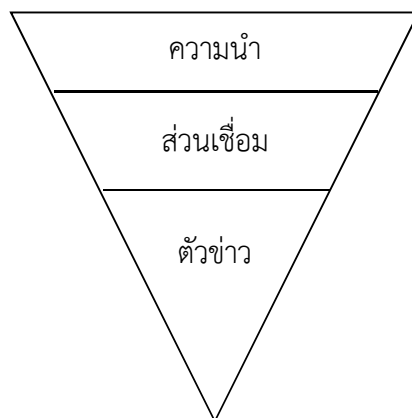
3.1) **จุดหนึ่งของกาลเวลา (Point in Time)** ปกติจะต้องแสดงเวลาที่เจาะจงในตัวข่าวให้สอดคล้องกับเวลาที่ระบุในความนำข่าวไม่ว่าจะเป็นเวลาในอดีตกาล ปัจจุบันกาล หรืออนาคตกาล เช่น เมื่อเวลา... วานนี้... เป็นต้น (แสดงอดีตกาล) เปิดเผย... กล่าวหาว่า... วันนี้... เป็นต้น (แสดงปัจจุบันกาล) หรือเตรียมประกาศ... จะดำเนินรายการ... จะประชุม... เตรียมรับมือ... (แสดงอนาคตกาล) เป็นต้น

3.2) **วันประจำสัปดาห์ (Day) หรือวันที่ (Date)** เพื่อให้การระบุงเวลาในข่าวชัดเจนและไม่มี ความหมายกำกวม จึงอาจเขียนระบุประจำสัปดาห์ (จันทร์-อังคาร ฯลฯ) ควบคู่กับวันที่ด้วยหากเหตุการณ์ที่นำมาเขียนได้เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดขึ้นไม่เกินกว่า 7 วัน ทั้งก่อนหรือหลังวันที่พิมพ์ข่าวนั้น และเขียนวันที่เต็ม (27 กรกฎาคม, 27 ก.ค.) สำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายใน 7 วันของวันที่พิมพ์

4) **การเชื่อมเนื้อหาข่าว** เนื่องจากข่าวแต่ละข่าวต่างมีปริมาณข้อเท็จจริง และความซับซ้อนของเนื้อหาต่างกัน หากข้อเท็จจริงเหล่านั้นเขียนขึ้นอย่างปราศจากความต่อเนื่องกลมกลืน และมุ่งเน้นความกะทัดรัดเป็นหลักแล้ว เนื้อหาของข่าวอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนและไม่เข้าใจความหมายของข่าวได้ชัดเจนพอเนื้อหาข่าวที่เขียน จึงต้องให้มีเอกภาพภายในข่าวเดียวกันตั้งแต่ต้นจนจบ โดยทั่วไปส่วนเชื่อมของเนื้อหาที่มีบทบาทสำคัญต่อเอกภาพของข่าว คือระหว่างความนำกับตัวข่าว และระหว่างเนื้อหาของตัวข่าววรรคต่าง ๆ

การเชื่อมระหว่างความนำกับตัวข่าวมีความสำคัญที่สุด เพราะทั้งความนำกับตัวข่าวเป็นเนื้อหาที่ต่างก็มีโครงสร้าง รูปแบบการเขียน และวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาของตัวเองเป็นเอกเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเนื้อหาความนำกับตัวข่าวแตกต่างกันอย่างชัดเจน การที่ผู้อ่านจะสามารถอ่าน

ความนำไปจนถึงตัวข่าวในวรรคถัดไปโดยไม่หลงได้นั้น ผู้เขียนจะต้องมีส่วนเชื่อม (bridge) ซึ่งผู้อ่านสามารถจะอ่านเนื้อหาต่อไปยังตัวข่าวได้อย่างสะดวก

ภาพประกอบ 13 โครงสร้างการเขียนข่าวซึ่งมีส่วนเชื่อมอยู่ระหว่างความนำกับตัวข่าว

ปกติส่วนเชื่อมอาจเป็นข้อเท็จจริงซึ่งเขียนอย่างต่อเนื่อง หรือความคืบหน้าของเนื้อหา ซึ่งผู้อ่านจะอ่านผ่านไปโดยไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกตัว หรืออาจซ้ำชื่อ คำ หรือข้อความที่แสดงว่าเป็นเรื่องเดียวกันจนสามารถเห็นได้ชัด

5) **ภูมิหลังข่าว** เนื้อหาข่าวบางข่าวจะมีคุณค่าน่าสนใจอ่านให้ความหมาย และความชัดเจนมากยิ่งขึ้นถ้าเขียนภูมิหลังลงไปในช่วงที่เขียนด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวที่ยังไม่สิ้นสุดแต่มีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นใหม่ ๆ เป็นระยะ ๆ ไม่สม่ำเสมอ นอกจากภูมิหลังข่าวจะช่วยฟื้นฟูความทรงจำให้แก่ผู้อ่านซึ่งมิได้ติดตามข่าวนั้นมาตลอดเวลาแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่านทั่ว ๆ ไปได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

6) **ชื่อบุคคลในข่าว** โดยทั่วไปถือว่าชื่อบุคคลก็เป็นข่าวเหมือนกัน โดยเฉพาะบุคคลสำคัญ หรือชื่อบุคคลผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้หนังสือพิมพ์จึงชอบที่จะเสนอชื่อผู้เกี่ยวข้องกับข่าวนั้นไม่รูปใดก็รูปหนึ่งเสมอ สำหรับข่าวซึ่งจำเป็นต้องเขียนชื่อบุคคลจำนวนมากลงไปในเรื่องด้วย อาจแยกเนื้อหาส่วนนั้นออกเป็นวรรคหนึ่งต่างหากเพื่อให้ผู้อ่านเห็นชัดเจน และถ้าแต่ละบุคคลมีตำแหน่งหน้าที่ก็ให้ระบุลงไปหลังชื่อนั้น ๆ ตามลำดับด้วย

7) **สรรพนาม** การนำสรรพนามต่าง ๆ เช่น เขา หล่อน เป็นต้น มาเขียนในข่าวบางครั้ง นอกจากจะทำให้เนื้อข่าวเกิดความหลากหลายแล้วยังจะช่วยประหยัดเนื้อที่อีกด้วยเพราะไม่ต้องเขียนชื่อบุคคลซ้ำซาก เนื่องจากคำสรรพนามส่วนมากมักจะสั้นกว่าชื่อบุคคล อย่างไรก็ตามการใช้สรรพนามจะต้องแน่ใจว่าหมายถึงบุคคลใด คำสรรพนามจึงควรเขียนให้ใกล้เคียงกับชื่อซึ่งสรรพนามนั้นใช้แทนได้มากที่สุด กรณีที่เนื้อหาข่าวมีชื่อบุคคลเพศเดียวกันมากมายหลายชื่อเขียนอยู่ในวรรคก่อนหน้านั้น การใช้สรรพนามอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจกำกวม กรณีนี้จึงควรเขียนชื่อบุคคลแต่ละคนลงไปโดยตรงจะเหมาะสมกว่าใช้สรรพนาม

8) **ข้อความในวงเล็บ** ปกติการเขียนข้อความในวงเล็บเพื่อแสดงความหมาย หรือข้อสังเกตอันแตกต่างไปจากข้อความที่เขียนนั้น แต่สำหรับการเขียนข่าวมักไม่ค่อยใช้ข้อความในวงเล็บกันมากนักเพราะข้อความในวงเล็บเป็นส่วนที่จะขัดจังหวะการไหลของความคิดของผู้อ่าน อย่างไรก็ตามข้อความในวงเล็บอาจมีการนำมาใช้บ้างเป็นครั้งคราวเพื่อให้รายละเอียดเกี่ยวกับชื่อบุคคล ตำแหน่ง ศัพท์ทางวิชาการ คำเฉพาะ อ่างภูมิหลัง หรืออธิบายเนื้อหาข่าวเพิ่มเติม

9) **คำย่อ (Abbreviations)** ทำนองเดียวกับการใช้สรรพนามดังกล่าวคำย่อต่าง ๆ ที่เขียนในตัวข่าวนอกจากจะประหยัดเนื้อที่แล้ว ยังทำให้เนื้อข่าวมีความหลากหลาย และน่าสนใจขึ้นอีกด้วย โดยทั่วไปชื่อขององค์กร บริษัท ห้างร้าน หน่วยงาน มหาวิทยาลัย กลุ่ม สโมสร กระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ เมื่ออ้างเป็นครั้งแรกในข่าวจะต้องเขียนชื่อเต็มเสมอ ยกเว้นชื่ออันเป็นที่ยอมรับ และคุ้นเคยกันอย่างดี ซึ่งนอกจากจะเขียนชื่อเต็มแล้วยังต้องเขียนวงเล็บคำย่อไว้ด้วยเมื่ออ้างครั้งแรก ส่วนในเนื้อหาวรรคต่อ ๆ ไปจึงใช้ย่อชื่อเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข่าวได้โดยง่าย

10) **อัญพจน์** การเขียนเนื้อหาข่าวโดยยกคำพูด คำกล่าว ความคิดเห็น คำเฉพาะ หรือข้อความอื่นใดขึ้นมาเขียนในตัวข่าวจะช่วยจัดปัญหาความซ้ำซากของเนื้อหาข่าวขนาดยาว ๆ ได้มาก แต่ไม่ควรนำมาใช้พร่ำเพรื่อหรือใช้ตลอดทั้งตัวข่าว ปกติข้อความที่ยกมาอาจเป็น “คำ” ใดคำหนึ่งของประโยค วลี อนุประโยค ประโยคใดประโยคหนึ่งของวรรค หรือแม้แต่ข้อความทั้งวรรค แต่ไม่ควรใช้หลายวรรคติดต่อกันเว้นแต่จะเป็นการบรรยายข้อความการสนทนาของคนหลายคนในข่าว

4.6 วิธีการเขียนข่าวบางประเภท

วิธีการ และเทคนิคของการเขียนข่าว ส่วนใหญ่เป็นวิธีการที่ใช้ในการเขียนข่าวง่าย ๆ ทัวไปหรือมีเนื้อหาขนาดสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน แต่สำหรับข่าวซึ่งมีเนื้อหาข้อเท็จจริงอันซับซ้อนประกอบด้วยเหตุการณ์ และรายละเอียดเกี่ยวข้องมากมาย รวมทั้งข่าวซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลายาวนานตามสถานที่ต่าง ๆ กัน และข่าวเหล่านั้นมักมีความยาวเป็นพิเศษด้วยเพื่อให้เป็นข่าวที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ง่าย การเขียนจึงต้องอาศัยวิธีการอันแตกต่างไปจากการเขียนข่าวธรรมดา วิธีการเขียนแบบสำคัญ ๆ ได้แก่ การเขียนข่าวติดตาม และข่าวเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

1) **การเขียนข่าวติดตาม (Follow-ups)** หมายถึง การเสนอข้อเท็จจริงล่าสุด หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ของข่าว ซึ่งเคยเขียน หรือมีการรายงานก่อนมาแล้วนั้น ตามปกติการเขียนข่าวติดตามจะเน้นข้อเท็จจริงซึ่งได้เปลี่ยนแปลง หรือเกิดขึ้นใหม่โดยเขียนสรุปข้อเท็จจริงภูมิหลังของข่าวที่ผ่านไปแล้วไว้ในวรรคแรก ๆ ทั้งนี้เพื่อผู้อ่านที่ไม่เคยอ่านข่าวนั้นมาก่อน และเพื่อฟื้นฟูความจำของผู้เคยอ่านด้วยเช่นเดียวกัน เนื่องจากการสรุปต้องอ้างเรื่องเดิมซึ่งเคยเสนอไปก่อนแล้ว วรรคสรุปจึงเรียกกันว่า เนื้อหาโยงย้อนหลัง (tie-back)

เนื้อหาโยงย้อนหลังมักจะเป็นเนื้อหาวรรคแรก หรือวรรคที่สองต่อมาจากความนำข่าว หรือจะเขียนในตัวข่าวก็ได้ และไม่มีความยาวของเนื้อหาแน่นอนตายตัว อาจเป็นประโยคควลีอยู่ในวรรคของเนื้อหา หรือแม้แต่เป็นความนำข่าวติดตามโดยตรงเลยก็ได้ ยกก็ได้ทราบเท่าที่สามารถจะช่วยข่าวนั้นชัดเจน

2) การเขียนข่าวเหตุการณ์ในอนาคต (Coming events) แท้จริงแล้ว การเขียนข่าวเหตุการณ์ในอนาคตก็คงคล้ายคลึงกับการเขียนข่าวธรรมดานั่นเอง จะต่างกันแต่เพียงว่าข่าวในอนาคตนั้นเป็นการเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นมากกว่าสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้ว นอกจากนั้นการเขียนข่าวอนาคตจะเน้นสถานที่ และเวลาที่จะเกิดเหตุการณ์มากกว่าส่วนประกอบอื่น ๆ รายละเอียดบางอย่างซึ่งตามปกติจะไม่สำคัญสำหรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วกลับมีความสำคัญต่อข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอนาคต

เนื่องจากเป็นการเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้น ดังนั้นข่าวที่เขียนจึงมีเนื้อหาเพื่อบอกกล่าวชี้แจงทั้งวัน เวลา และสถานที่ซึ่งเหตุการณ์จะเกิดขึ้น นอกจากนั้นข่าวประเภทนี้บางข่าวยังจะต้องระบุรายละเอียดของข่าวเกี่ยวกับผู้ได้รับการเชิญมาในเหตุการณ์นั้น ทั้งในฐานะประธาน ผู้บรรยาย ผู้เข้าร่วมประชุม เป็นต้น กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้จะได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น อัตราค่าบัตรเข้าชมงาน สถานที่จำหน่ายบัตรล่วงหน้า ตลอดจนการอธิบายรายละเอียดของรายการต่าง ๆ ล้วนกล่าวถึงแต่อนาคตกาลทั้งสิ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นข่าวที่เขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่า อะไร “จะ” เกิดขึ้นมากกว่าอะไรได้ “เกิดขึ้นแล้ว”

ตอนที่ 3 การเขียนข่าวและการสื่อข่าวทางสื่อใหม่

บทบาทการสื่อข่าวทางสื่อมวลชนในปัจจุบัน ต้องยอมรับว่ามีการเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีทางสื่อใหม่ ๆ มาใช้ในการสื่อข่าว และการรายงานข่าวกันอย่างแพร่หลาย อาทิ การสื่อข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต การสื่อข่าวผ่านอินสตาแกรม การสื่อข่าวผ่านทวิตเตอร์ การสื่อข่าวผ่านเฟซบุ๊ก ดังนั้นในการเขียนข่าวจึงต้องมีการนำสื่อใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว เข้าถึงผู้บริโภคสื่อให้ได้มากที่สุด และเป็นที่ยอมรับมากที่สุดสำหรับผู้บริโภคสื่อด้วย

ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มาใช้ในการสื่อข่าวจึงมีมากขึ้นตามกระแสสังคมในยุคโซเชียลเน็ตเวิร์คนี้ จึงทำให้ต้องมีการเรียนรู้ ศึกษาเทคโนโลยีที่ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ สามารถส่งสารไปยังผู้รับ หรือผู้บริโภคข่าวสารได้อย่างทันเหตุการณ์

1. ความหมายและลักษณะของสื่อใหม่

“สื่อใหม่” (New Media) หมายถึง ระบบการสื่อสาร หรือเชื่อมต่อทางอิเล็กทรอนิกส์ของเครือข่ายในระดับโลก ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) บริการเว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web : WWW) บริการข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ (commercial on-line service) และซีดี-รอม (CD-ROM) (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545: 321)

นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน พยายามอธิบายความหมาย และลักษณะของสื่อใหม่ว่าเป็น การบรรจบกันของเทคโนโลยีการสื่อสารจนเกิดเป็นสื่อใหม่ขึ้น (Lewis and Slade, 2000) ดังนี้

1) การเชื่อมกันของเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมกับการสื่อสารมวลชนประเภท วิทยุและโทรทัศน์

2) ความพร้อมของการทำให้เป็นระบบตัวเลข (digitalization) ในระบบของการสื่อสาร โทรคมนาคมและระบบของสื่อมวลชนชนิดวิทยุ-โทรทัศน์

ลักษณะของสื่อใหม่ คือ ระบบของการสื่อสาร และสื่อมวลชนที่เคยแยกกันได้รับการ เชื่อมโยงด้วยกัน ดังจะเห็นได้จากกรณีบริษัทเคเบิลทีวีที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้บริการ ระบบโทรศัพท์ ขณะที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภคก็สนใจการบริการเคเบิลทีวี บริษัทด้านคอมพิวเตอร์ก็ หันไปเป็นผู้บริการข้อมูลข่าวสาร (content providers) ขณะที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ก็เข้าไปลงทุนใน ธุรกิจมัลติมีเดีย (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545: 322)

สื่อใหม่เป็นการปฏิบัติแห่งระบบตัวเลขที่บางคนอาจจะมองว่าไม่ได้เกิดขึ้นแบบฉับพลัน อย่างที่คิดกัน หากแต่เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป การเกิดขึ้นของสื่อใหม่ เป็นความร่วมมือของประชาชน รัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันที่มีหน้าที่ผลิตข่าวสาร ซึ่งพร้อมที่จะ เปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริโภค และผู้นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ส่วนหน้าตาของระดับ และ ความพิถีพิถันของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น คือ หัวข้อการศึกษาวิจัยที่ควรที่จะเกิดขึ้นนับจากนี้ไป อย่างไร ก็ตาม นักสื่อสารมวลชนควรทำความเข้าใจกับสื่อใหม่ ดังต่อไปนี้ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2545: 323)

- 1) ไม่มีอุปสรรคด้านระยะทาง
- 2) กระจายข้อมูลข่าวสารในแนวราบไปยังกลุ่มเป้าหมายที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน
- 3) มีผลสะท้อนกลับทันทีทันใด
- 4) ให้ข้อมูลในลักษณะไม่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ และเวลา
- 5) นำเสนอโดยใครก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นสื่อสารมวลชน
- 6) ใช้ต้นทุนในการดำเนินการน้อยกว่าการดำเนินการสื่อมวลชนในแบบดั้งเดิม
- 7) สามารถบริการข้อมูลข่าวสารตอบสนอง เจาะจงผู้ใช้งานได้มากกว่า
- 8) นำเสนอข้อมูลในระบบเชื่อมโยงแบบยืดหยุ่น ใช้งานได้ไม่เน้นสำคัญ ชั้นของข้อมูล
- 9) มีผลสะท้อนกลับ (feedback) ที่รวดเร็ว
- 10) แหล่งเงินทุนสนับสนุนการดำเนินการมีความหลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะการรับจ้าง โฆษณา
- 11) เนื้อหาเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ทำให้ข้อมูลข่าวสารมีความทันสมัย
- 12) การนำเสนอข้อมูลข่าวสารขึ้นอยู่กับเหตุผลของบุคคล

การเขียนข่าวทางสื่อใหม่ จึงหมายถึง การเขียนข่าวออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเอง ประเทศไทย ได้รับความนิยมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาจากต่างประเทศ จากความสามารถในการ เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ได้ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียง ช่วยลดข้อด้อยในการ นำเสนอข่าวสารแบบเดิม ๆ ได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม อินเทอร์เน็ตมีพื้นฐานทางเทคโนโลยีจากการบรรจบกันของเทคโนโลยี 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีรากฐานอยู่บนการเก็บ และประมวลผลข้อมูลโดยใช้

ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ หรือที่รู้จักโดยทั่วไปในนามของชิป (Chip) หรือแผงวงจร (Integrated Circuit – IC) กลุ่มที่สอง คือ เทคโนโลยีโทรคมนาคมที่เป็นพื้นฐานของการติดต่อสื่อสารทั้งทางไกล และทางไกล ทั้งโดยใช้สาย (Wired) และไม่ใช้สาย (Wireless) ซึ่งรูปแบบเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่รู้จักกันดีมีทั้ง โทรศัพท์ (โทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์ไร้สาย หรือมือถือ) โทรพิมพ์ (Telex) โทรสาร (Facsimile) วิทยุสื่อสาร วิทยุติดตามตัว (Pager) ดาวเทียม (Satellite) และการสื่อสารข้อมูล (Data Communication) นอกจากนี้ยังสามารถรวมไปถึงเทคโนโลยีการกระจายเสียง (Broadcast Technology) เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งเป็นการสื่อสารผ่านคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic wave) หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า คลื่นวิทยุ ในรูปแบบเดียวกับเทคโนโลยีโทรคมนาคมแบบไร้สาย

ดังนั้นในวงการวิชาการ และวงการทั่วไปในสมัยปัจจุบัน จึงเป็นการปฏิบัติโดยนำเทคโนโลยีทางสารสนเทศ หรือดิจิทัล มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ซึ่งอย่างน้อยมีนักวิชาการตะวันตก 2 คน มองว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นปัจจัยหลักที่นำไปสู่การปฏิวัติในการควบคุมของมนุษย์ (Control Revolution) ในเรื่องข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ทรัพยากร และที่สำคัญที่สุด “ชีวิต”

2. การเขียนข่าวทางออนไลน์

การเขียนข่าวทางออนไลน์ ผู้เขียนข่าวต้องเป็นผู้ที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ที่สามารถเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตได้ มีทั้งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคนไทยที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ และกลุ่มผู้อ่านใช้คอมพิวเตอร์เป็นประจำ โดยกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์เป็นประจำ ไม่ว่าจะบุคคลในวัยเริ่มทำงาน หรือผู้บริหารระดับต้นมากกว่าที่จะเป็นผู้บริหารระดับกลาง หรือระดับสูงที่ใช้คอมพิวเตอร์น้อยกว่า และจากลักษณะเฉพาะของสื่อออนไลน์ สามารถจำแนกเนื้อหาได้ดังนี้

2.1 **รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ (Interactively Model)** เช่น การคลิกเมาส์ไปยังหัวข้อข่าว เพื่อเรียกอ่านข้อมูลเพิ่มเติม หรือการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสำรวจความคิดเห็น (Online Poll) หรือการส่งอีเมล (E-mail) ให้กองบรรณาธิการ เป็นต้น

2.2 **การผสมผสานของสื่อผสม (Multimedia Model)** คือ การนำเสนอเนื้อหาทั้งในรูปแบบของข้อมูล ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือเสียง เช่น การนำเสนอวิทยุเนชั่นบนเว็บไซต์ของหนังสือเดอะเนชั่น หรือการนำเสนอภาพคลิป์วิดีโอข่าวขึ้นเว็บไซต์ของสื่อต่าง ๆ

2.3 **ความเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ (Continuous Change)** เป็นคุณลักษณะสำคัญของหนังสือพิมพ์ ที่ดึงดูดให้ผู้อ่านติดตามอ่านข่าวสารอยู่เป็นประจำ เช่น เว็บไซต์ของสื่อต่าง ๆ ที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ บนเว็บไซต์ในทุกชั่วโมง

2.4 **การใช้งานง่าย (Ease of navigation)** คือ ความง่ายในการเข้าถึงข้อมูลบนเว็บไซต์ของสื่อ เมื่อต้องใช้งานร่วมกับโปรแกรมเบราว์เซอร์ เช่น มีไอคอนหน้าจอแรก หรือไอคอนหมวดหมู่ข่าวต่าง ๆ อยู่ทางด้านข้าง เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้อ่านสามารถกดอ่านข่าวในหัวข้อต่อไปได้

โดยไม่ต้องย้อนกลับมาที่หน้าจอแรก การอำนวยความสะดวกในการอ่านจะช่วยทำให้ผู้อ่านไม่เกิดความงุนงง และสับสนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

การเขียนข่าวทางออนไลน์ ต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านมักอ่านเนื้อหาที่ไม่ยาวเกินกว่าขอบเขต 1 หน้าจอแรกที่เขาพบภายหลังจากการดาวน์โหลดข้อมูลมาแล้ว อาจเป็นเพราะแสงสะท้อนจากจอคอมพิวเตอร์ทำให้ปวดตา ไม่สามารถอ่านได้นาน และโดยทั่วไป ผู้อ่านมักจะอ่านข่าวมากกว่า 1 ข่าวในแต่ละครั้งที่เข้าใช้งาน ดังนั้นหากเนื้อหาข่าวมากอาจทำให้เสียเวลามากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการเขียนข่าวสำหรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ควรมีความกระชับ และได้ใจความสำคัญ การนำเสนอข่าวสารที่สำคัญต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุดด้วย และต้องนำเสนอข่าวให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ผู้บริโภคข่าวสารทางสื่อใหม่นี้เกิดความพึงพอใจมากที่สุดนั่นเอง

3. รูปแบบข่าวในสื่อออนไลน์

การเขียนข่าวในสื่อออนไลน์ หรือสื่ออินเทอร์เน็ตนับเป็นสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในยุคสังคมข่าวสาร และเป็นสื่อที่องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งสื่อมวลชนต่างใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสาร ทำให้รูปแบบ และลักษณะของข่าวในอินเทอร์เน็ตมีการผสมผสานกันอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ข่าวที่ปรากฏบนอินเทอร์เน็ตจะไม่คำนึงถึงความเป็นกลาง ยกเว้นข่าวขององค์กรสื่อมวลชน ทั้งนี้เพราะหน่วยงาน และองค์กรต่างก็ใช้ช่องทางของการสื่อสารระบบเครือข่ายนี้ไปในการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข่าวสาร และกิจกรรมขององค์กร

การเผยแพร่ข่าวจะใช้แหล่งข้อมูลหลัก คือ เว็บไซต์ที่องค์กรต่าง ๆ จัดทำขึ้น เพื่อนำเสนอข่าวสารไปสู่เครือข่ายคอมพิวเตอร์ทั่วโลก ซึ่งเชื่อมโยงกันในลักษณะเครือข่ายใยแมงมุมที่เรียกกันว่า อินเทอร์เน็ต นั่นเอง แหล่งข่าวสารเหล่านี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เวิลด์ ไวด์ เว็บ (World Wide Web) หรือเรียกเป็นคำย่อว่า WWW ข้อมูล และข่าวสารที่ปรากฏทางอินเทอร์เน็ตนั้น จะประกอบด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพจากวีดิทัศน์ (video clip) และเสียงต่าง ๆ ในรูปแบบของสื่อผสมผสาน (multimedia)

อินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน สื่อมวลชนใช้เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสารอีกช่องทางหนึ่ง นอกจากสื่อที่ตนใช้ตามปกติอยู่แล้ว เนื่องจากต้องการตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสาร และสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถที่จะปรับข้อมูลข่าวสารให้มีความฉับไว ทันสมัยได้ตามการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ในแต่ละช่วงวัน เพื่อให้สอดคล้องกับคุณค่าของความเป็นข่าว คือ ความสดใหม่ ทันสมัยของข่าวนั่นเอง

การนำเสนอข่าวผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์บางแห่งก็มาในรูปแบบของข้อความ เสียง และภาพประกอบเสียง โดยเนื้อหา และวิธีการเขียนส่วนที่เป็นข้อความจะคล้ายกับสื่อหนังสือพิมพ์ แต่จะใช้สั้น และกระชับกว่า และเป็นการเขียนเพื่ออ่านมากกว่าเพื่อการฟัง หรือการชม ในกรณีที่เป็นเสียง หรือภาพข่าวประกอบเสียง จะมีการเชื่อมโยง

ให้ผู้อ่านได้รับฟังหรือรับชมเสมือนหนึ่งการฟังข่าววิทยุ หรือการชมรายการข่าววิทยุโทรทัศน์ได้ โดยผู้อ่านสามารถเลือกข้อมูลเชื่อมโยง เพื่อรับชมภาพข่าว หรือรับฟังเสียงข่าวเสมือนหนึ่งได้รับฟังวิทยุหรือโทรทัศน์

นอกจากสื่อมวลชนแล้วยังมีองค์กร และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง หรือแม้กระทั่งการโฆษณาเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กรในด้านต่าง ๆ ด้วยเหตุที่สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่สามารถแสดงผลทางจอภาพได้แบบผสมผสาน ทั้งข้อความ ตัวอักษร ภาพถ่าย ภาพกราฟิก แผนที่ แผนภูมิ เสียง และภาพเคลื่อนไหว อีกทั้งยังสามารถตอบโต้ หรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้รับข่าวสารได้ทันที ทำให้เกิดความแตกต่างกับสื่อประเภทอื่น ๆ ดังนั้นสิ่งปรากฏบนสื่ออินเทอร์เน็ตขององค์กรเหล่านี้จึงไม่ใช่เป็นเพียงข่าวเท่านั้น ขณะเดียวกันเว็บไซต์บางแห่งอาจไม่เน้นเนื้อหาด้านข่าว และสถานการณ์ปัจจุบันมากเท่ากับสื่อมวลชน

4. แนวทางการเขียนข่าวออนไลน์

การเขียนข่าว หรือเนื้อหาที่ใช้เผยแพร่ทางออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ต จะต้องคำนึงถึงการแสดงผลข้อมูลที่หน้าจอกอมพิวเตอร์คล้ายกับหน้าหนังสือ คือ หน้าทีแสดงผลแต่ละหน้าจะเหมือนหน้าหนังสือหนึ่งหน้า แต่ความยาว และความกว้างของหน้าไม่มีการจำกัดคงที่ไว้ตายตัว โดยผู้อ่านเว็บไซต์จะสามารถเลื่อนจอภาพขึ้นหรือลง เพื่ออ่านข้อความที่ยาวเกินกว่าขนาดหน้าจอได้ นอกจากนี้ผู้อ่านยังสามารถที่จะพลิกข้ามหน้าไปยังข่าว หรือเรื่องราวอื่นที่สนใจได้ด้วยการเลือกข้อมูลเชื่อมโยงที่ปรากฏบนจอคอมพิวเตอร์ ดังนั้นในการเขียนข่าวเพื่อเผยแพร่ในสื่ออินเทอร์เน็ตจึงเป็นการเขียนเพื่อประกอบภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงการเขียนข่าวของสื่อมวลชน ซึ่งมีแนวทางดังนี้

4.1 ใช้หลักการเขียนข่าวแบบพีระมิดหัวกลับ และควรมีโครงสร้างหลัก คือ พาดหัวข่าว ความนำ และเนื้อความข่าว อาจมีส่วนเชื่อมกับข่าวบางเรื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้อาจพบสารคดีเชิงข่าว บทความ หรือข่าวบางลักษณะที่จะใช้การเขียนรูปพีระมิดหัวตั้ง และแบบผสม ซึ่งในเว็บไซต์จะพบว่าผู้อ่านอาจไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข่าว บทความ หรือสารคดีจากการจัดหน้าได้ ยกเว้นการสังเกตโครงสร้างงานเขียน ภาษาที่ใช้การเสนอความคิดเห็น และชื่อผู้เขียน

4.2 เน้นใช้ภาษาสื่อความหมายที่เป็นภาษาเขียนมากกว่าภาษาสนทนาในข่าว ยกเว้นกรณีการเขียนรายงานพิเศษ สารคดีเชิงข่าว บทความ บทวิจารณ์ ซึ่งเป็นลีลาเฉพาะตัวของผู้เขียน

4.3 สำนวนการเขียนต้องสั้น กระชับ เข้าใจง่าย มีประเด็นชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่ยืดเยื้อ และไม่ใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการที่บุคคลทั่วไปไม่เข้าใจ หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น ข่าวด้านวิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีก็ควรอธิบายให้ผู้อ่านทราบพอเข้าใจ หรือทำข้อมูลเชื่อมโยงให้ผู้สนใจเข้าไปอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้

4.4 การเสนอข้อมูลผ่านคอมพิวเตอร์มักเน้นการสื่อความหมายด้วยภาพ และมีข้อความ เป็นเนื้อหาประกอบ ดังนั้นจึงควรมีภาพทั้งภาพถ่าย ภาพวาด และแผนภูมิ หรือแผนที่ในข่าวเพื่อให้ ผู้อ่านเข้าใจรายละเอียด คล้ายกับการเสนอข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ แต่ควรมุ่งถึงความคมชัดของ ภาพ และการสื่อความหมายเป็นหลัก รวมทั้งควรมีคำอธิบายภาพ หรือคำบรรยายภาพ (caption) กรณีที่เป็นข่าวของสื่อวิทยุกระจายเสียง หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์ อาจมีส่วนประกอบที่เป็น เสียงให้สัมภาษณ์ หรือวีดิทัศน์ภาพข่าว โดยจัดทำเป็นสัญลักษณ์ หรือข้อความเชื่อมโยงที่สื่อให้ ผู้อ่านทราบว่าสามารถสั่งให้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงไปรับฟังเสียง หรือรับชมวีดิทัศน์ได้

4.5 ควรมีสัญลักษณ์ขององค์กรสื่อ หรือข้อความที่เป็นคำขวัญในหน้าแรกของเว็บไซต์ หรือหน้าโฮมเพจซึ่งคล้ายกับปกหน้าของหนังสือ

4.6 หน้าแรก หรือหน้าโฮมเพจจะคล้ายกับเป็นหน้าสารบัญข่าว จึงควรมีประเด็นสำคัญ ของข่าว หรือหัวข้อข่าวสำคัญในช่วงเวลาของวัน หรือเฉพาะวันนั้น หรือในสัปดาห์นั้น ตามแต่การ ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยตามต้องการ กรณีข่าวของสำนักข่าว และสถานีวิทยุโทรทัศน์บางแห่งอาจ มีสารบัญหัวข้อข่าวสำคัญโดยลำดับตามเวลาของการรายงานข่าวบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งเวลาการ รายงานข่าวล่าสุดจะอยู่บรรทัดแรกของสารบัญ แต่สำหรับข่าวหนังสือพิมพ์อาจแบ่งหัวข้อข่าวตาม ประเภทของข่าวที่เป็นหมวดหมู่คล้ายกับการแบ่งสัดส่วนของหนังสือพิมพ์

4.7 ควรมีสารบัญข่าว หรือหมวดหมู่ข่าวในหน้าอื่น ๆ เคียงคู่ไปกับข่าวที่ปรากฏด้วย ส่วนใหญ่มักใช้ตำแหน่งเดียวกับที่มีในหน้าแรก และตามปกติมักจะอยู่ด้านซ้ายมือ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่าน สามารถติดตามข่าวสารในหมวดอื่นได้ทันทีโดยไม่ต้องย้อนกลับไปดูสารบัญในหน้าแรกทุกครั้ง ที่ต้องการอ่านข่าวอื่น ๆ

หลักสำคัญในการเขียนข่าวทุกประเภท ก็คือ ต้องเน้นความถูกต้อง เที่ยงตรง กระชับ ชัดเจน สื่อสารได้ตรงประเด็น ไม่วกวน ยืดเยื้อ หรือทำให้ผู้อ่าน ผู้ฟัง ผู้ชมเกิดความสับสน คำนึงถึง ความเป็นกลางของข่าวให้มากที่สุด ส่วนการใช้ภาษาจะขึ้นอยู่กับประเภทของสื่อที่ต้องการนำเสนอ ถ้าเป็นสื่อหนังสือพิมพ์จะต้องใช้ภาษาเขียนเพื่อการอ่าน ถ้าเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียงจะต้องใช้ภาษา เพื่อการฟัง ส่วนข่าววิทยุโทรทัศน์จะต้องเขียนประกอบภาพเพื่อการรับชม และรับฟัง

ตอนที่ 4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว” นั้นเป็นการศึกษา เกี่ยวกับการใช้สื่อใหม่ อาทิ เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต อีเมล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในกระบวนการสื่อ ข่าว โดยนำเสนอข่าวผ่านช่องทางการสื่อสารโดยอาศัยเทคโนโลยีการสื่อสารที่เป็นสื่อใหม่เข้ามาใช้ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในยุคปัจจุบัน โดยการใช้ “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology) เป็นตัวขับเคลื่อนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ดังเช่นแนวคิดของ สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาส นวลเนตร (2550) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้โลกนี้กลายเป็นยุคข้อมูล ข่าวสารก็เนื่องมาจาก “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology) ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อน

โลกให้พัฒนาไปข้างหน้าอย่างก้าวกระโดด ทำให้การเคลื่อนที่หรือถ่ายโอนข้อมูล ทำได้ง่ายและรวดเร็วเพียงแค่นิ้วสัมผัส และยังทำให้เกิดการสื่อสารในลักษณะ Real – Time หรือเกิดขึ้นในเวลาจริง แม้ว่าผู้สื่อสารทั้งสองฝ่ายจะอยู่กันคนละมุมโลกก็ตาม โลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือโลกไร้พรมแดน ก็เกิดขึ้นจากกระแสการพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT – Information and Communication Technology) และผลของเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่หลายอย่าง

เทคโนโลยีสารสนเทศที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผ่านอุปกรณ์ และ Social Media ต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาให้เห็นในยุคปัจจุบันนี้มีผลต่อการสื่อสารมากขึ้น จากการศึกษาในเรื่อง “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร” นั้นจากกระบวนการสื่อสาร เป็นการค้นคว้าและแสวงหาข้อมูล เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินคุณค่าข่าว เป็นการนำข้อมูลที่ทำมาได้และนำมาประเมินคุณค่า จากองค์ประกอบของข่าว และปัจจัยอื่น ๆ เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อป้องกันข่าวไม่ให้คลาดเคลื่อน และเป็นการเขียนข่าว หลังจากได้รวบรวมข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ แล้ว นำมาแยกประเด็นที่จะเขียนข่าว โดยอาศัยโครงสร้างและรูปแบบการเขียนข่าว ซึ่งในกระบวนการต่าง ๆ นั้นมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเพื่อนำเสนอข่าวสารตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งมีการใช้การสื่อสารผ่าน Social Media ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งนั่นหมายถึงการนำเสนอข่าวผ่าน “สื่อใหม่” (New Media) ซึ่งหมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิม เข้ากับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านทางระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลาย ที่เป็นที่ยุติและนิยมกันมากขึ้น (Burnett, R. and Dabid P.M., 2003: 40-41)

จากการที่มีการใช้การสื่อสารผ่าน Social Media ต่าง ๆ กันอย่างแพร่หลายนั้น ได้มีงานวิจัยที่ศึกษาของสกุลศรี ศรีสารคาม (2554) เรื่อง “สื่อสังคม (Social Media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร” ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า สื่อสังคม (Social Media) มีส่วนทำให้กระบวนการสื่อสารเปลี่ยนแปลงไปดังนี้ 1. เพิ่มช่องทาง รูปแบบวิธีการในการสื่อสารที่ทำได้หลากหลาย การได้มาซึ่งข่าวจากแหล่งที่แตกต่าง ทำให้มีโอกาสได้ประเด็นข่าวและมุมมองที่มีมิติมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำข่าว ที่นอกเหนือจากจะเพิ่มความรวดเร็วในการทำข่าวแล้ว หากนำมาใช้ในมิติเชิงลึกได้ก็จะได้งานข่าวที่มีมิติ ความลึก และมีบริบทที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นด้วย 2. บทบาทที่ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมของผู้สื่อข่าวในเรื่องการต้องทำหน้าที่เป็นนายทวารข่าวสารและต้องมีความรอบคอบ เพิ่มวิจารณญาณในการเผยแพร่ข่าวมากขึ้น ในการเผยแพร่ข่าวผ่านสื่อสังคมในขณะเดียวกันกองบรรณาธิการต้องเร่งหาวิธีปรับเปลี่ยนบทบาทและวิธีการทำงานภายในกองบรรณาธิการเพื่อให้รองรับกระบวนการสื่อสารรูปแบบใหม่นี้ 3. ความสัมพันธ์กับผู้รับสารที่เปลี่ยนไป จากการสื่อสารทางเดียวส่งข้อมูลข่าวสารออกไปให้ผู้รับสารเท่านั้น ผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการรับฟังสิ่งที่ผู้รับสารคิด มีความเชี่ยวชาญ หรือมีข้อมูลอยู่เพิ่มมากขึ้น มีการสื่อสารระหว่างกันแบบสองทางตลอดทั้งกระบวนการสื่อสารซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม (Participatory) ของผู้รับสารในการบวนการสื่อสารมากกว่าที่เคยเป็นมาในโมเดลแบบดั้งเดิม

จากการวิจัยของณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ (2554) เรื่อง “แนวทางการกำกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี” ผลจากการศึกษาพบว่า ในยุคข้อมูลข่าวสาร สื่อใหม่ (New Media) ที่มีการหลอมรวมเทคโนโลยี อย่างเช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมหลากหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในด้านการสื่อสาร จากคุณสมบัติดังกล่าว เป็นผลให้จำนวนผู้ใช้สื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเป็นสื่อใหม่ที่มีผู้ใช้มีเสรีภาพสูงในการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบการใช้ประโยชน์ หากมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอันก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงน่าจะเป็นจุดเร่งให้เกิดกฎหมายใหม่สำหรับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ การกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อใหม่ในยุคแห่งการหลอมรวมเทคโนโลยี การเป็นประเด็นทางนโยบายที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ

อีกทั้งผู้รับสารใช้ “สื่อใหม่” ในการรับข้อมูลข่าวสารกันมากขึ้น โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อ Social กันมากขึ้น จึงเป็นเหตุให้ผู้สื่อข่าวต้องนำเสนอข่าวสารผ่านทางสื่อใหม่กันมากขึ้นเช่นกัน เพื่อให้ผู้รับข่าวสารที่ต้องการข่าวที่รวดเร็วในยุคออนไลน์ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของธัญญธร สารสิทธิ์ (2554) เรื่อง “พฤติกรรมการใช้งานและการคัดเลือกข่าวจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์” ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์ทุกคนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งในเรื่องส่วนตัวและการติดตามข่าวสารจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวแต่ละคนจะมีชื่อผู้ใช้อย่างน้อย 1-2 ชื่อ เพื่อใช้ในการทำงานและเรื่องส่วนตัว ซึ่งเฟซบุ๊ก ไลน์ และวอทซ์แอป เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้ในการติดตามข่าวสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน และร้อยละ 98 ยอมรับว่า เคยนำข้อมูลข่าวสารในเครือข่ายสังคมออนไลน์ไปใช้ในการรายงานข่าว แต่จะตรวจสอบก่อน หากไม่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงได้ก็จะไม่รายงาน แต่อีกเกือบครึ่งกลับนำไปใช้ทันทีโดยอ้างอิงว่ามาจาก เครือข่ายสังคมออนไลน์ ส่วนประเด็นการนำเสนอหรือหยิบยกมาจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ ก็แล้วแต่นโยบายช่อง และผู้ชม แต่ยังคงอยู่บนพื้นฐานของคุณค่าข่าว คือ มีผลกระทบต่อประชาชน สดใหม่ เรื่องเพศ ความรุนแรง เช่น ช่อง 3 นิยมนำเสนอข่าวเรื่องเพศมากกว่าช่องอื่น หรือ NBT เสนอข่าวความรุนแรงน้อยกว่าช่องอื่น เป็นต้น

ดังนั้นในการนำเสนอข่าวสารในปัจจุบันของผู้สื่อข่าวจึงต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าวสารให้ผู้รับข่าวสารตามช่องทางการรับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ จะเห็นได้จากการปรับตัว เปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ในกรณีการศึกษาของ บุษดี พนมภู (2556) เรื่อง “การปรับตัวของคนข่าวในยุคออนไลน์ : ศึกษาเฉพาะกรณีหนังสือพิมพ์บ้านเมือง” ซึ่งจากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร บรรณาธิการ และผู้สื่อข่าว ซึ่งส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานด้านข่าวมาแล้วเกิน 5 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 30-50 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นแกนหลักสำคัญและมีความพร้อมในการปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากผลกระทบของสื่อออนไลน์ รอเพียงนโยบายจากผู้บริหารเท่านั้น

จากแนวคิดทฤษฎี “เทคโนโลยีสื่อเป็นตัวกำหนด” ของมาร์แชล แม็คลูฮัน (1992) ชี้ให้เห็นว่า เทคโนโลยีสื่อต่าง ๆ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของมนุษย์ คำกล่าวที่โด่งดัง คือ “สื่อคือสาร” ซึ่งมีความหมายว่า สื่อก็เป็นสารอย่างหนึ่งที่มีบทบาทในการรับรู้ แม็คลูฮันเชื่อว่า

รูปแบบของสื่อหรือสารหรือการสื่อสารโดยรวมมีความสำคัญไม่น้อยกว่าเนื้อหาของสารในการสร้างอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้รับสาร

จากแนวคิดอีกทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี คือ “ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคมหรือชี้นำสังคม” ของ แม็คควอล (McQuail, 1994) กล่าวว่า ทฤษฎีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดสังคมหรือชี้นำสังคม โดยภาพรวมของทฤษฎีนี้ก็คือ ความพยายามในการเชื่อมโยงกันระหว่างศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศและทฤษฎีการสื่อสารในยุคนั้น ๆ ที่จะต้องเชื่อมโยงกับโครงสร้างหลักของสังคมในยุคนั้น ๆ นั่นเอง

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ของสื่ออีกทฤษฎี คือ “ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม” ของโรเจอร์ (Everett Rogers, 1962) อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารที่ส่งผลต่อ “การยอมรับ” นวัตกรรมใหม่ของมนุษย์ เป็นการอธิบายกระบวนการที่นวัตกรรมใหม่ถูกส่งผ่านบริบทของสังคมสู่กลุ่มเป้าหมายในเชิงที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะเกี่ยวในเชิงที่ช่วยลดช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ เช่น การออกแบบข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับกลุ่มที่รับนวัตกรรม ช่วยกำหนดประเภทสื่อ หรือช่องทางสื่อสำหรับกลุ่มที่ขาดโอกาส

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อข่าวอีกทฤษฎี คือ “การรักษาประตู” (Gatekeeper) ของเคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin, 1947) ซึ่งได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่าง ๆ อันประกอบไปด้วยบริเวณประตูที่ซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยวินิจัยของผู้เฝ้าประตูเองว่าจะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ หรือข่าวสารอะไรควรจะไปถึงผู้รับสารข้างหน้า หรือข่าวสารอะไรควรตัดออกไปทั้งหมด ซึ่งแนวความคิดนี้เอง ได้ถูกนำมาอธิบายลักษณะการไหลของข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารมวลชน หรือเปรียบเสมือนเป็นบุคคลผู้ทำหน้าที่ปิดและเปิดประตูข่าวสารที่ยืนอยู่ระหว่างตัวข่าวสารและผู้รับสารจากสื่อสารมวลชน

สรุป

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามข้างต้น สรุปได้ว่า “สื่อใหม่” ในปัจจุบันที่เป็นการพัฒนาให้โลกนี้กลายเป็นยุคข้อมูลข่าวสารมาจาก “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology) ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนโลกให้พัฒนาไปข้างหน้าอย่างก้าวกระโดด อาทิ เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต อีเมล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้การสื่อสารสามารถมีช่องทางการสื่อสารผ่านไปยังผู้รับสารมากขึ้น อิทธิพลของสื่อใหม่จึงมีผลต่อการพัฒนากระบวนการสื่อข่าวของสื่อสารมวลชนไปด้วย เพราะผู้รับสารต้องการข่าวสารที่รวดเร็ว ใช้งานง่ายและทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันผู้รับสารส่วนใหญ่ใช้สื่อ Social Media หรือ Social Network กันอย่างแพร่หลาย ทำให้การทำงานของนักข่าวหรือผู้สื่อข่าวต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าวให้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ธุรกิจที่ดำเนินงานด้านนี้ ยังคงอยู่กับกลุ่มเป้าหมายผู้รับข่าวได้ต่อไปในสังคมยุคโลกาภิวัตน์นั่นเอง

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว (2) เพื่อศึกษาผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของสื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และ (3) เพื่อศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว สำหรับระเบียบวิธีการวิจัย มีดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ตัวบท และเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจำแนกและวิเคราะห์การใช้สื่อใหม่ (New Media) ในกระบวนการสื่อข่าว และการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการสื่อข่าว

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยใช้การสัมภาษณ์โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาจากหัวหน้าศูนย์ข่าวหรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ของศูนย์ข่าวภาคอีสาน โดยใช้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสำนักข่าวต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยศึกษา

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้สื่อข่าวจำนวน 21 แหล่งข่าว จากศูนย์ข่าว ทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ เคเบิล สื่อวิทยุกระจายเสียง และนักจัดรายการ ของสื่อในศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

7. สื่อหนังสือพิมพ์ จำนวน 5 แหล่ง ได้แก่ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก ฉบับภาคอีสาน, หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, หนังสือพิมพ์สยามรัฐ, หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน

8. สื่อวิทยุโทรทัศน์ จำนวน 9 แหล่ง ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7, ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี, สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ขอนแก่น, ไทยรัฐทีวี ดิจิตอล ช่อง 32, เนชั่นทีวี ดิจิตอล ช่อง 22, สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น, Spring News ดิจิตอล ช่อง 19 และ NOW26 ดิจิตอล ช่อง 26

9. สื่อออนไลน์ จำนวน 4 แหล่ง ได้แก่ INN News, เนชั่นทันข่าว Breaking News, LIVE TV/Spring News และไทยรัฐทีวี

10. สื่อเคเบิล จำนวน 1 แหล่ง คือ KTV

11. สื่อวิทยุกระจายเสียง จำนวน 1 แหล่ง ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดขอนแก่น (สวท.ขอนแก่น F.M.99.5 MHz)

12. นักจัดรายการ จำนวน 1 คน นายวิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์ (ดีเจปองแป้ง) จัดรายการคลื่นวิทยุกระจายเสียง Topteam Radio F.M.100.75 MHz.

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

จำนวน 1 ปี (พฤษภาคม 2557 – เมษายน 2558) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษากระบวนการสื่อข่าว (เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ) ที่สำคัญ ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อข่าว และ (2) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากหัวหน้าศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ จำนวน 21 แหล่งข้อมูล

ระยะที่ 2 สัมภาษณ์ วิเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (วิธีการเชิงคุณภาพ) ได้แก่ (1) สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยและ (2) เก็บข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการวิเคราะห์

ระยะที่ 3 สรุปและอภิปรายผลการวิจัยแปลผลจากข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการค้นคว้า และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากหัวหน้าศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ จำนวน 21 แหล่งข้อมูล แล้วนำมาสรุป และอภิปรายผลการวิจัย

โดยมีแผนการดำเนินการวิจัย ดังตารางด้านล่าง

แผนการดำเนินงาน	เดือน/ปี พ.ศ.											
	พ.ค. 2557	มิ.ย. 2557	ก.ค. 2557	ส.ค. 2557	ก.ย. 2557	ต.ค. 2557	พ.ย. 2557	ธ.ค. 2557	ม.ค. 2558	ก.พ. 2558	มี.ค. 2558	เม.ย. 2558
ระยะที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษากระบวนการสื่อข่าว												
1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	x											
2. สร้างเครื่องมือวิจัย และตรวจสอบคุณภาพ		x										
ระยะที่ 2 สัมภาษณ์ วิเคราะห์และสรุปผลการสัมภาษณ์												
1. สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อข่าว			x	x	x	x						
2. วิเคราะห์ และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ						x	x					
ระยะที่ 3 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย												
1. สรุป และอภิปรายผลการวิจัย								x	x			
ระยะที่ 4 การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลงานวิจัย												
1. เขียนและจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์										x	x	
2. เผยแพร่ผลงานวิจัย												x

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร (Document synthesis note) และ (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร นำมาใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบ่งหัวข้อการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสังเคราะห์ดังนี้

- 1.1 กระบวนการสื่อข่าวของผู้สื่อข่าวมีกระบวนการอย่างไร
- 1.2 ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อข่าวอย่างไร
- 1.3 บรรณาธิการข่าวมีวิธีการบรรณาธิการข่าวอย่างไรและมีบทบาทในการเป็นนายทวาร ข่าวสารอย่างไร
- 1.4 ช่องทางการสื่อข่าว หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลข่าว มีวิธีการดำเนินการสื่อข่าวอย่างไร
- 1.5 ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อข่าวใช้ช่องทางใด
- 1.6 ข้อดี ข้อเสียของการนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวนี้อะไรบ้าง

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งการวิจัยนี้เป็น การศึกษาการนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อสารในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร อย่างไร โดยมีการกำหนดโครงสร้างของคำถาม สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ อันได้แก่ ชื่อสื่อหรือหน่วยงาน ชื่อ-สกุล ผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กระบวนการสื่อสารของผู้สื่อข่าวในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 3 ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อสารอย่างไรในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้ สื่อใหม่

ตอนที่ 4 การบรรณาธิการข่าว และบทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการในการเป็นนายทวาร ข่าวสาร (Gatekeeper) ในการสื่อสารรูปแบบเดิม และในรูปแบบการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 5 ช่องทางการสื่อสาร หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลของข่าวมีการดำเนินการ อย่างไรในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 6 ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อสารใช้ช่องทางใดใน การใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 7 ข้อดี ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อสาร

ตาราง 1 เครื่องมือวิจัยจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ที่	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ประเภทของเครื่องมือวิจัย	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
1	ผู้วิจัย	แบบบันทึกการสังเกตเคราะห์เอกสาร	ความตรงเชิงเนื้อหา
2	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	ความตรงเชิงเนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูล สำคัญมาจากหัวหน้าศูนย์ข่าว หรือบรรณาธิการข่าว หรือผู้สื่อข่าว หรือนักจัดรายการ ของศูนย์ข่าว ภาคอีสาน จำนวน 21 แหล่งข้อมูล โดยการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร โดย การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำมา สังเคราะห์ข้อมูลให้ได้เป็นผลวิจัยอย่างสมบูรณ์ โดยมีหัวข้อในการศึกษาข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1.1 กระบวนการสื่อสารของผู้สื่อข่าว
- 1.2 ผู้สื่อข่าวในแต่ละสายงานสื่อสาร
- 1.3 การบรรณาธิการข่าว และบทบาทหน้าที่ในการเป็นนายทวารข่าวสาร
- 1.4 ช่องทางการสื่อสาร หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลของข่าว

1.5 ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสาร

1.6 ข้อดี ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในการสัมภาษณ์ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้ออกแบบไว้ โดยวิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อสามารถนำมาใช้ในกระบวนการตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องย้อนกลับได้ในภายหลัง และนำข้อมูลที่ได้รับมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Qualitative themes) ในเรื่องสื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสังเกตการณ์ใช้สื่อใหม่ของผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการข่าว การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมารวบรวมและจัดหมวดหมู่เพื่อเรียงเรียงเป็นหัวข้อตามประเด็นที่ต้องการศึกษา โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยอาศัยหลักทฤษฎีเป็นกรอบในการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องที่ได้ค้นพบมาเพื่อตอบคำถามในการวิจัย และสรุปผลที่ได้จากการวิจัยอย่างสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์ มีคำถามในการวิจัยจำนวน 3 หัวข้อ ดังนี้ 1) ในยุคปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารในการใช้สื่อใหม่มาใช้กับการสื่อสาร มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสารอย่างไร ให้สามารถนำเสนอข่าวสารในสื่อใหม่ได้อย่างรวดเร็ว มีความน่าเชื่อถือ และมีประสิทธิภาพ 2) สื่อใหม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของ ผู้สื่อข่าวในกระบวนการสื่อสารอย่างไรในปัจจุบัน และ 3) สื่อใหม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวงจรข่าว ระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้ สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อสารอย่างไร โดยที่ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเพื่อตอบคำถามการ วิจัย โดยแบ่งเป็นตอนจำนวน 7 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ อันได้แก่ ชื่อสื่อหรือหน่วยงาน ชื่อผู้ให้ข้อมูล สำคัญ ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กระบวนการสื่อสารของผู้สื่อข่าวในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 3 ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อสารอย่างไรในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อ ใหม่

ตอนที่ 4 การบรรณาธิการข่าว และบทบาทหน้าที่ในการเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) ในการสื่อสารรูปแบบเดิม และในรูปแบบการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 5 ช่องทางการสื่อข่าว หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลของข่าวมีการดำเนินการ อย่างไม่มีการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 6 ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อสารใช้ช่องทางใดในการ ใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 7 ข้อดี ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อสาร

ผลการวิจัยเรื่อง สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อสาร มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 21 สื่อ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 1 คน อาจให้สัมภาษณ์ในสื่อ หลายประเภทตามความรับผิดชอบ บางสื่อเป็นศูนย์ข่าวที่มีสื่อในการนำเสนอที่หลากหลาย ซึ่งในแต่ละ ประเภทจะมีกระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป ดังตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

ตาราง 2 ตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ที่	ชื่อสื่อ/หน่วยงาน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ประสบ- การณ์ ทำงาน(ปี)	วัน เดือน ปี ที่ให้ สัมภาษณ์
สื่อหนังสือพิมพ์					
1	คมชัดลึก	นส.เสาวลักษณ์ คงภักคพูน	บรรณาธิการข่าว ศูนย์- ข่าวภาคอีสาน บจก.เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป (มหาชน)	30	19 มิ.ย. 58
2	กรุงเทพธุรกิจ	นส.เสาวลักษณ์ คงภักคพูน	บรรณาธิการข่าว ศูนย์- ข่าวภาคอีสาน บจก.เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป (มหาชน)	30	19 มิ.ย. 58
3	สยามรัฐ	นายจักรพันธ์ นาทันริ	ผู้สื่อข่าว	20	22 มิ.ย. 58
4	โพสต์ทูเดย์	นายจักรพันธ์ นาทันริ	ผู้สื่อข่าว	20	22 มิ.ย. 58
5	ผู้จัดการรายวัน	นายเอกพงษ์ พุทธา	ผู้สื่อข่าว	15	8 พ.ค. 58
สื่อวิทยุโทรทัศน์					
6	สถานีวิทยุโทรทัศน์- ไทยทีวีสีช่อง 3	นายชนดล ศรีบุระ	ผู้สื่อข่าว	3	19 มิ.ย. 58
7	สถานีโทรทัศน์สี กองทัพบกช่อง 7	นายเอกพงษ์ พุทธา	ผู้สื่อข่าว, ช่างภาพ	15	8 พ.ค. 58
8	สถานีวิทยุโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ทีวี	นางสายสมร วงศ์กีรติกุล	บรรณาธิการศูนย์ข่าว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี	35	6 พ.ค. 58
9	สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่ง ประเทศไทย NBT ขอนแก่น	นายชูชัย วงศ์พุดม	นายช่าง, ผู้สื่อข่าว	35	22 เม.ย. 58
10	ไทยรัฐทีวีดิจิตอล ช่อง 32	นายเอกพงษ์ พุทธา	ผู้สื่อข่าว, ช่างภาพ	15	8 พ.ค. 58
11	เนชั่นทีวี ดิจิตอล ช่อง 22	นส.เสาวลักษณ์ คงภักคพูน	บรรณาธิการข่าว ศูนย์- ข่าวภาคอีสาน บจก.เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป (มหาชน)	30	19 มิ.ย. 58
12	สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น. (ข่าวต้นชั่วโมง สำนัก ข่าวไทย)	นายจักรพันธ์ นาทันริ	ผู้สื่อข่าว	20	22 มิ.ย. 58

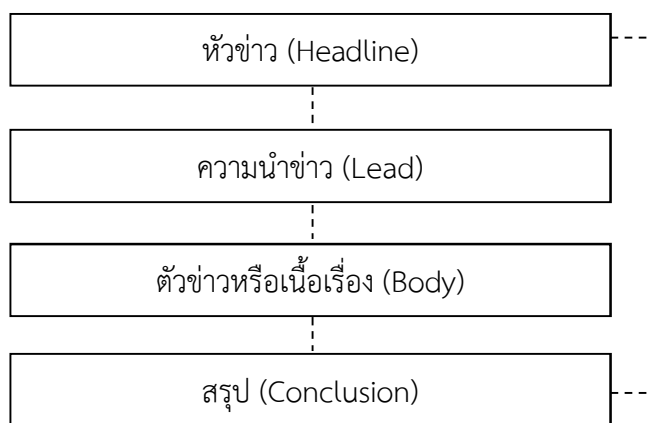
ตาราง 2 ตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ต่อ)

ที่	ชื่อสื่อ/หน่วยงาน	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ประสพ- การณ์ ทำงาน(ปี)	วัน เดือน ปี ที่ให้ สัมภาษณ์
13	Spring News ดิจิตอล ช่อง 19	นายจักรพันธ์ นาพันธ์	ผู้สื่อข่าว	20	22 มิ.ย. 58
14	NOW26 ดิจิตอล ช่อง 26	นส.เสาวลักษณ์ คงภักพูน	บรรณาธิการข่าว ศูนย์- ข่าวภาคอีสาน บก.เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป (มหาชน)	30	19 มิ.ย. 58
สื่อออนไลน์					
15	INN NEWS www.innnews.co.th	นายจักรพันธ์ นาพันธ์	ผู้สื่อข่าว สำนักข่าวไอ. เอ็น.เอ็น	20	22 มิ.ย. 58
16	เนชั่นทันข่าว Breaking News www.breaking news. nationtv.tv	นส.เสาวลักษณ์ คงภักพูน	บรรณาธิการข่าว ศูนย์- ข่าวภาคอีสาน บก. เนชั่นมัลติมีเดีย กรุ๊ป (มหาชน)	30	19 มิ.ย. 58
17	LIVE TV/Spring News www.springnews.co. th/live	นายจักรพันธ์ นาพันธ์	ผู้สื่อข่าว	20	22 มิ.ย. 58
18	ไทยรัฐทีวี www.thairath.tv	นายเอกพงษ์ พุทธา	ผู้สื่อข่าว, ช่างภาพ	15	8 พ.ค. 58
เคเบิล					
19	KTV	นายอัครารุช ดิสองเมือง	หัวหน้าฝ่ายข่าว บก.ขอนแก่นเคเบิล เนท์ เวิร์ค	15	13 พ.ค. 58
สื่อวิทยุกระจายเสียง					
20	สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย ขอนแก่น F.M.99.50 MHz., A.M.648KHz.	น.ส.จิราพร มั่งคั่ง	นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติ การ	9	4 พ.ค. 58
นักจัดรายการ					
21	บก.ท็อปทีม เรดิโอ Topteam Radio F.M.100.75 MHz.	นายวิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์	นักจัดรายการ, พิธีกร, ผู้ประกาศ	30	25 มิ.ย. 58

กระบวนการสื่อข่าว คือ การปฏิบัติงานด้านวารสารศาสตร์ ซึ่งมีกระบวนการในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. การประเมินความน่าเชื่อถือและการเข้าถึงแหล่งข่าว เป็นการนำข้อมูลที่หามาได้และนำมาประเมินคุณค่า จากองค์ประกอบของข่าว และปัจจัยอื่น ๆ
3. การตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อป้องกันข่าวไม่ให้คลาดเคลื่อน
4. การเขียนข่าว หลังจากได้รวบรวมข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ แล้ว นำมาแยกประเด็นที่จะเขียนข่าว โดยอาศัยโครงสร้างและรูปแบบการเขียนข่าว

ผู้สื่อข่าวแสวงหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงเพื่อเขียนเป็นข่าว ซึ่งมีหลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไปข่าวแต่ละรูปแบบจะมีโครงสร้างพื้นฐานของข่าว ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบ 14 โครงสร้างพื้นฐานของข่าวทั่วไป

หัวข้อเป็นส่วนแรก ๆ ของข่าวที่จะเรียกความสนใจในแต่ละข่าว โดยเขียนสรุปเนื้อหาข่าว เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถประเมินความสำคัญของข่าวนั้นได้ด้วยเพียงแต่มองผ่าน ๆ ไปเท่านั้น ปกติการเขียนหัวข้อจะอยู่ในอำนาจหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือผู้ทำการบรรณาธิกรณ (edit)

ความนำข่าวนั้นเป็นส่วนที่เขียนขึ้นเพื่อเรียกความสนใจจากผู้อ่าน และเสนอข้อมูลน่าสนใจรองจากหัวข้อ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงลำดับเวลาที่เกิดขึ้นของข้อเท็จจริง ความนำข่าวอาจเขียนได้หลายชนิด แต่ชนิดที่เขียนกันมาก และเป็นแบบพื้นฐานของการเขียนข่าวส่วนมาก ได้แก่ ความนำข่าวแบบสรุป ซึ่งเขียนสรุปย่อสาระสำคัญจากข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของข่าว อาจเป็นเพียงตัวใดตัวหนึ่ง หรือหลายตัวประกอบกัน องค์ประกอบข่าวที่กล่าวถึงนี้คือ **ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) เพราะเหตุใดหรือทำไม (why) และอย่างไร (how)** ที่เรียกว่า 5W+1H

ในส่วนของข่าว หรือเนื้อข่าวนั้น คือ ส่วนที่เขียนเพื่ออธิบายข้อเท็จจริงในความนำอย่างละเอียด เนื้อหาข่าวอาจมีขนาดสั้น หรือมีความยาวมากเป็นข่าวหลายวรรคตอน ข่าวสั้นซึ่งมีความยาวเพียงวรรคเดียวนั้นความนำกับเนื้อข่าวจะเป็นอันเดียวกัน และอยู่ภายในวรรคเดียวกัน

ส่วนท้ายของข่าวนั้นอาจจะมีการเขียนสรุปไว้ก็ได้ ข่าวบางข่าวเพียงแต่เขียนสรุปไว้ก็ได้ ข่าวบางข่าวเพียงแต่เขียนแสดงความเป็นมาของข้อเท็จจริงล้วน ๆ แต่บางข่าวกลับหาข้อสรุปซึ่งอาจจะเป็นจุดใดจุดหนึ่งของข่าว หรือเขียนย้ำข้อเท็จจริงเด่น ๆ ที่ได้เสนอไปแล้วในความนำ และตัวข่าวอีกครั้งก็ได้

เมื่อผู้สื่อข่าวเขียนข่าวแล้วจะทำการส่งให้กับกองบรรณาธิการข่าว เพื่อให้บรรณาธิการข่าวได้ดำเนินการต่อในเรื่องการบรรณาธิการข่าว (News Editing) ซึ่งหมายถึง งานตรวจแก้และปรุงแต่งต้นฉบับข่าวที่ผ่านการเขียนโดยผู้สื่อข่าวมาแล้ว เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข่าว ตรวจสอบข้อเท็จจริง ภาษา โครงสร้างหรือรูปแบบของข่าว ตรวจสอบการใช้ข้อความหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้ข่าวที่จะนำเสนอ นั้นถูกต้อง น่าสนใจ และเกิดความน่าเชื่อถือ อีกทั้งบรรณาธิการยังเป็นผู้ที่เลือกข่าว คัดกรองข่าวสารก่อนที่จะนำเสนอต่อผู้บริหารหรือผู้รับข่าวสารหรือออกสู่สายตามสาธารณชน ซึ่งหมายถึงการเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) นั้นเอง

โดยในการสื่อข่าวจะมีบุคลากรข่าว ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการสื่อข่าว ดังนี้

1. ผู้สื่อข่าว (News Reporter) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข่าวต่าง ๆ เขียนข่าว พร้อมภาพประกอบสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ เขียนบท ลงเสียง ตัดต่อภาพข่าว สำหรับข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ จัดทำสื่อผสมสำหรับข่าวภาคหลักและออนไลน์ รายงานสดจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำสารคดี (“สกุ๊ปข่าว”) พิเศษ

2. บรรณาธิการข่าว (News Editor) ทำหน้าที่วางแผน บริหารงาน และควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ผลิตข่าว สำหรับเผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือพิมพ์ นิตยสารข่าว) วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต กำหนดทิศทางการคัดเลือกข่าว (news selection) หมอบหมายงานผู้สื่อข่าว และตรวจสอบแก้ไขงานของผู้สื่อข่าว

3. ผู้ประกาศข่าว (Anchorperson) ทำหน้าที่ดำเนินรายการข่าวทางสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เกริ่นนำหัวข้อข่าว อ่านบทข่าวที่ผู้สื่อข่าวเขียน เชื่อมโยงประเด็นข่าวอื่น ๆ สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าว รวมทั้งซักถามผู้สื่อข่าวที่รายงานสดจากสถานที่ต่าง ๆ

ในการทำข่าวผู้สื่อข่าว จะแบ่งสายงานข่าวขึ้นอยู่กับนโยบายของหน่วยงานแตกต่างกันออกไป แต่โดยหลัก ๆ แล้วจะแบ่งสายงานข่าวดังนี้

1. สายข่าวการเมือง
2. สายข่าวอาชญากรรม
3. สายข่าวเศรษฐกิจ-สังคม
4. สายข่าวต่างประเทศ
5. สายข่าวการศึกษา
6. สายข่าวบันเทิง
7. สายข่าวกีฬา
8. สายข่าวเทคโนโลยี

ส่วนสื่อใหม่ที่นำเข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อสารข่าวนั้น สื่อใหม่ (New media) หมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารทำหน้าที่ส่งสารและรับสารได้พร้อมกันเป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังทำหน้าที่ส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน โดยรวมเอาเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิม เข้ากับความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านทางระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลาย ที่เป็นที่รู้จักและนิยมกันมากขึ้น (Burnett, R. and Marshall D. P. 2003: 40-41)

ประเภทของสื่อใหม่ คือ รูปแบบเนื้อหาแบบดิจิทัลที่พบเห็นในปัจจุบัน และมีแนวโน้มว่าจะมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยสื่อใหม่แต่ละประเภทมีความโดดเด่นและแตกต่างกันตามประโยชน์และวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อประเภทสื่อใหม่ สรุปได้ดังนี้ (ปิยะพร เขตบรรณพต, 2553: 9)

- 1) เว็บไซต์ (Web site)
- 2) อินเทอร์เน็ต (Internet)
- 3) อีเมล (E-mail)
- 4) เทคโนโลยีสำหรับอุปกรณ์พกพาหรือแพลตฟอร์มเคลื่อนที่ (Mobile Platform)
- 5) วิดีโอเกม และโลกเสมือนจริง
- 6) ซีดีรอมมัลติมีเดีย
- 7) ซอฟต์แวร์
- 8) บล็อกและวิกิ
- 9) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
- 10) ผู้ให้บริการสารสนเทศ
- 11) โทรศัพท์มือถือ
- 12) อุปกรณ์พกพาหรืออุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น โทรศัพท์มือถือ พีดีเอ พอดแคสต์
- 13) นวนิยายแบบข้อความหลายมิติ (Hypertext fiction)

เสาวลักษณ์ คงภักพูน บรรณาธิการข่าว ศูนย์ข่าวภาคอีสาน บริษัท เนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญของศูนย์ข่าวเครือเนชั่นจำนวน 5 สื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์คมชัดลึก หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ โทรศัพท์ช่องเนชั่นทีวี ทีวีดิจิตอลช่อง 22 โทรศัพท์ช่องNOW26 ทีวีดิจิตอลช่อง 26 และสื่อออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต เนชั่นทันข่าว Breaking News ให้ข้อมูลดังนี้

ในกระบวนการสื่อข่าว นักข่าวเริ่มต้นจากคำว่า “นักข่าวไส้แห้ง” เพราะการทำข่าวในสมัยยุคเริ่มต้นนั้น กว่าจะหาข่าว กว่าจะเขียนข่าว กว่าจะส่งข่าว ต้องขับรถออกไปหาข่าวเอง กลับมานั่งเรียบเรียงเขียนข่าว และส่งต้นฉบับข่าวให้กับทางโรงพิมพ์ศูนย์ข่าวส่วนกลางที่กรุงเทพฯ โดยส่งทางรถปรับอากาศ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูงมาก และข่าว ๆ หนึ่งใช้เวลาในการผลิตนานหลายขั้นตอน กว่าข่าวจะออกถึงจะได้รับเงินค่าข่าว นี่คือที่มาของ นักข่าวไส้แห้ง เมื่อก่อนระบบการสื่อสารไม่เหมือนสมัยนี้ สมัยก่อนเทคโนโลยียังไม่มี ข่าวหนังสือพิมพ์ใช้เครื่องพิมพ์ดีดมือ เร็วที่สุดคือโทรศัพท์พื้นฐานหยอดเหรียญ โทรศัพท์ไปหาบรรณาธิการให้บรรณาธิการพิมพ์แทน ข่าวโทรศัพท์จะ

เป็นระบบม้วนเทป ถ่ายทำเสร็จก็ต้องมีคนส่งม้วนเทปไปทางขนส่งรถทัวร์ หรือเครื่องบิน ส่งเทปเพื่อนำไปตัดต่อ ออกอากาศ มีพนักงานส่งเอกสารเป็นจักรยานยนต์รับส่งหรือเรียกว่า แมสเซนเดอร์

ยุค 2 ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2537 เริ่มมีคอมพิวเตอร์เข้ามา พิมพ์โดยโปรแกรมเวิร์ดจูฬา ซึ่งมีพร้อมกับแฟกซ์หรือเครื่องโทรสาร เป็นการพิมพ์จากคอมพิวเตอร์ รวมทั้งพิมพ์ดีด และโทรศัพท์ แฟ้มทลิ้งค์หรือเพจเจอร์ หรือ วิทยุติดตามตัว ซึ่งเป็นอุปกรณ์ สื่อสารแบบพกพาชนิดแรก ๆ รองจากวิทยุสื่อสารที่ประชาชนทั่วไปสามารถมีไว้ครอบครองได้

เริ่มปี พ.ศ. 2539 - 2540 โทรศัพท์ยังใช้ระบบวิทยุแบบอนาล็อก หนังสือพิมพ์เริ่มใช้อินเทอร์เน็ต ใช้ e-mail เป็นพื้นฐานในการส่ง โทรศัพท์มือถือยังเป็นรุ่นที่ยังไม่เสถียรใช้ลำบาก สัญญาณก็ไม่ค่อยมี การออกไปทำข่าวต้องหาจุดสัญญาณการใช้โทรศัพท์

ในปัจจุบัน การนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว ผู้สื่อข่าวจะใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนเป็นหลัก ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งการโทรศัพท์ การสื่อสารผ่านทางไลน์ การใช้อินเทอร์เน็ต ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ แม้กระทั่งการค้นหาแผนที่ในการเดินทางไปทำข่าวได้ด้วย และรวดเร็ว การใช้สื่อโซเชียลเพิ่มไม่ว่าจะเป็นไลน์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ตที่ดีขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ทำข่าวได้รวดเร็วมากขึ้น นักข่าวเองเริ่มมีบทบาทน้อยลง เพราะทุกคนที่มีเครื่องมือสื่อสารเป็นนักข่าวเองได้ แต่โทษของการสื่อสารคือบุคคลที่ไม่ได้มาจากสายอาชีพจะเป็นนักข่าวที่ทำข่าวส่งแบบไม่รู้หลักการการสื่อข่าว จะใช้คำที่ไม่เหมาะสม การไม่มีระบบการตรวจสอบ ซึ่งความน่าเชื่อถือก็จะลดน้อยลง ส่วนของสื่อใหม่ที่นำมาใช้เป็นกรุปไลน์นักข่าวศูนย์ข่าวภาคอีสานใช้ในการส่งหมายข่าวประสานงานผู้สื่อข่าวในกรุป แต่จะใช้ไลน์ส่งข่าวเฉพาะกรณีเร่งด่วนเท่านั้น

เมื่อก่อนคนทั่วไปเป็นนักข่าวไม่ได้ การทำข่าวต้องเป็นผู้สื่อข่าวในสายอาชีพ ซึ่งจะรู้วิธีการดำเนินการด้านการข่าวที่ถูกต้อง มีการส่งข่าวให้กองบรรณาธิการก่อนที่ที่จะนำเสนอ ในปัจจุบันสื่อใหม่ทำให้ทุกคนสามารถเป็นนักข่าวได้ เป็นการทำข่าวที่ไม่รู้หลักการ ทำให้ข่าวที่นำเสนอบิดเบือน หรือเอนเอียง คนทำข่าวรู้สึกผิดน้อยลง เพราะผิดก็แก้ไขได้ลบทิ้งได้ แต่ถ้าเป็นสมัยก่อนข่าวผิดนั้นนักข่าวถูกประณาม ถึงขั้นอาจโดนไล่ออกได้ ปัจจุบันเมื่อลงข่าวผิดก็สามารถออกสื่อแก้ไขได้ ตรวจสอบแล้วขอแก้ไขข่าวแล้วก็ส่งแก้ไขได้ทันที นั่นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ทุกวันนี้มีความรู้สึกผิดกันน้อยลงเป็นจำนวนมาก

การเขียนข่าวจากอดีตจนถึงปัจจุบันไม่แตกต่างกันมากนัก ยังคงรูปแบบเดิม 80-90 เปอร์เซ็นต์ ไม่ว่าจะเขียนข่าวหนังสือพิมพ์ หรือโทรทัศน์ การพาดหัวข่าว การเขียนข่าว การสรุปยังคงเหมือนเดิมจะต่างกันในด้านอุปกรณ์ในการสื่อข่าวในการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการสื่อข่าว เช่น คอมพิวเตอร์ กล้องดิจิทัล โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ในส่วนของเนื้อหาข่าวจะถูกเปลี่ยนไป คือ การลำดับความสำคัญ เมื่อก่อนข่าวถ้ามีข่าวจะเป็นข่าวเจ้า ข่าวการเมือง ข่าวภัยพิบัติ ข่าวการตายจำนวนมาก จะเป็นข่าวสะเทือนขวัญจะถูกขึ้นหน้า 1 เป็นลำดับต้น ๆ แต่ในปัจจุบันจะเปลี่ยนไป จะเป็นการนำข่าวเชิงสังคมมาเป็นอันดับต้น เป็นข่าวที่รู้สึกกระทบต่อจิตใจ สะเทือนใจมาก่อน เช่น การหายของเด็ก 1 คน หนังสือพิมพ์สามารถพาดหัวข่าวขึ้นหน้าหนึ่งได้ โทรศัพท์เองก็เหมือนกันสามารถนำข่าวมาเป็นประเด็นข่าวหลักได้ หรือข่าวแพรระบาดของเชื้อโรคเมื่อก่อนไม่มีการเผยแพร่ แต่ในปัจจุบันสามารถนำมาเผยแพร่ได้ เป็นข่าวที่อยู่ใกล้ตัวในสังคมจะเป็นข่าวที่ต้องคัดเลือกออกก่อน ถ้าเป็นเมื่อก่อนต้องเป็นข่าวการเมืองออกก่อน

นักข่าวที่ส่งข่าวเมื่อก่อนกองบรรณาธิการให้คุณค่าข่าว 100 เปอร์เซ็นต์ แต่ทุกวันนี้เมื่อส่งข่าวไปไม่ได้รับความเชื่อถือ 100 เปอร์เซ็นต์ เพราะตัวบรรณาธิการเองสามารถนำข่าวจากนักข่าวแล้วนำไปหาข้อมูลต่อในอินเทอร์เน็ต ใน Google ในสื่อโซเชียลไลน์และทวิตเตอร์ บรรณาธิการสามารถค้นหาเพิ่มเติมได้เองจากสื่อโซเชียลต่าง ๆ ต่อยอดข่าวจากผู้สื่อข่าวที่ส่งให้ได้ ทำให้ความสำคัญของนักข่าวเองก็ลดน้อยลง

การส่งข่าวของเครือข่ายขึ้นจากศูนย์ข่าวภาคอีสานนั้น ข่าว 1 ข่าว จะสามารถนำไปออกข่าวได้หลายสื่อที่อยู่ในมือ บรรณาธิการศูนย์ข่าว จะต้องเขียนข่าว คัดเลือกข่าว ภาพข่าว เป็นหลาย ๆ ชุดเพื่อส่งต่อให้กองบรรณาธิการส่วนกลางนำไปลงในสื่อของกรู๊ป แล้วทางกองบรรณาธิการจะนำไปตรวจสอบเพิ่มเติมหรือแก้ไขไปตามสื่อที่จะนำเสนอ ในการส่งข่าวบางครั้งส่งภาพโทรศัพท์พร้อมสคริปโทรศัพท์ บางอย่างต้องทำสคูปข่าวด้วยเพื่อให้ข่าวออกข่าวได้หลาย ๆ สื่อ ทั้งนี้ศูนย์ข่าวขอนแก่นมีบรรณาธิการข่าว สามารถคัดกรองข่าวเองได้ เขียนข่าวเองได้ แล้วส่งให้กองบรรณาธิการส่วนกลางเป็นคนนำเสนอข่าวทางสื่อต่าง ๆ ดังนั้นบรรณาธิการข่าว สามารถเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) ผู้คัดเลือกข่าว กรองข่าว ก่อนจะนำเสนอสู่ผู้รับข่าวสาร ซึ่งในกระบวนการนี้ยังคงมีอยู่เช่นเดิม

การใช้อุปกรณ์ในการสื่อข่าว ถ้าเป็นกรณีด่วนที่สุดใช้ไอโฟนได้ ถ้าเป็นข่าวที่มีหมายข่าวการออกไปทำข่าวใช้กล้องวิดีโอ กล้องดิจิทัล อุปกรณ์ในการต่อพ่วง โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต ซึ่งอุปกรณ์ทุกอย่างต้องชาร์ตแบตเตอรี่ให้เรียบร้อยตลอดเวลา ที่สามารถนำออกไปได้ตลอดเวลาเมื่อมีข่าวสามารถออกไปทำข่าวได้ในพื้นที่ส่งภาพส่งข่าวได้ทันที ทั้งนี้ต้องมีแอร์การ์ด ซึ่งเป็นอุปกรณ์โมเด็มความเร็วสูงชนิดหนึ่ง เพื่อใช้เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต ออนไลน์แบบไร้สาย ซึ่งมีขนาดกะทัดรัดสามารถพกพาได้ ในส่วนของปากกา กระดาษยังคงใช้อยู่ เครื่องบันทึกเสียงอาจมีใช้บ้าง ส่วนมากจะถ่ายเป็นวิดีโอ ไม่ต้องถอดเทป ในปัจจุบันการบันทึกเสียงจะให้ไว้สำหรับป้องกันการถูกแจ้งความในการสื่อข่าวมากกว่า

การใช้บุคลากร เป็นการลดจำนวนลง ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ คนขับรถ ช่างตัดต่อ เหล่านี้จะ เป็น 1 ทีมงาน แต่ศูนย์ข่าวภูมิภาคมักต้องทำเองได้ทั้งหมดสามารถไปคนเดียวได้เพราะใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตในการถ่ายภาพได้ หรือการใช้กล้องดิจิทัลที่สามารถถ่ายภาพได้จำนวนมากถ่ายวิดีโอได้ เพราะในปัจจุบันคนต้องการความละเอียดน้อยลง ไม่ต้องสวยงาม แต่ให้รวดเร็วสามารถดูได้เลย ไม่ต้องใช้ลูกเล่นในการถ่ายภาพ กองบรรณาธิการจึงลดจำนวนบุคลากรลง นักข่าว 1 คน ต้องสามารถทำได้ทุกอย่าง ได้หมายข่าวมาสามารถไปทำข่าวเองได้เลย ในศูนย์ข่าวจะมีหัวหน้าศูนย์ข่าว บรรณาธิการข่าว นักข่าวไม่กี่คน ที่เหลือเป็นสตริงเกอร์ (ผู้สื่อข่าวอิสระ) ทั้งหมด บุคลากรที่เพิ่มขึ้นทุกที่จะเป็นกองบรรณาธิการเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต ทำหน้าที่สื่อข่าวและพัฒนาทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต กองบรรณาธิการนี้ต้องทำเหมือนหนังสือพิมพ์อีกฉบับหนึ่ง ที่จะนำข่าวจากผู้สื่อข่าวไปแล้วหาเพิ่มเติมอีกจากสื่อโซเชียลทั้งหลายเพื่อนำขึ้นในเว็บไซต์ของสื่อเครือข่ายของเนชั่นกรู๊ป

สื่อใหม่ที่ศูนย์ข่าวภาคอีสานของเนชั่นมัลติมีเดียกรู๊ป นำมาใช้ในงานสื่อข่าว ได้แก่ สมาร์ทโฟน มี Application คือ Line ซึ่งแบ่งกรู๊ปไลน์ผู้สื่อข่าวเป็นส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ใช้ในการแจ้งหมายข่าวและการติดต่อประสานงานด้านการข่าว และการส่งภาพ เนื้อหาข่าว ในกรณีข่าวเร่งด่วน และใช้ Google Map ในการไปหาค้นหาสถานที่ของแหล่งข่าว ทางออนไลน์มีเว็บเพจ เฟสบุ๊ค ทวิต-

เตอร์ ยูทูป สื่อที่อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของศูนย์ข่าวภาคอีสาน เนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป มีสื่อประเภท สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ แยกได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์คมชัดลึก แบ่งสื่อคมชัดลึกออกเป็น หนังสือพิมพ์ฉบับ คมชัดลึกออนไลน์ (www.komchadluek.net) และทาง Twitter@komchadluek โดยแบ่งข่าวออกเป็น ข่าวการเมือง ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง ข่าวอาชญากรรม ข่าวไลฟ์สไตล์ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ และ ข่าวการศึกษา ข่าวศาสนา-พระเครื่อง

2. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ แบ่งเป็นฉบับหนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจออนไลน์ (www.bangkokbiznews.com) ทางสื่อเฟสบุ๊ค (www.facebook.com/kt.fb.fan) ทางสื่อทวิตเตอร์ (Twitter@NOW26_ktnews) และสื่อยูทูป (www.youtube.com/user.krungthepTurakij)

3. สื่อวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ เนชั่นทีวี ทีวีดิจิตอลช่อง 22 NOW26 ทีวีดิจิตอลช่อง 26

4. สื่อออนไลน์ เนชั่นทันข่าว Breaking News (www.breakingnews.nationtv.tv)

ตัวอย่างผังรายการจากสื่อต่าง ๆ ในเครือเนชั่นมัลติมีเดียกรุ๊ป ดังนี้ (เสาวลักษณ์ คงภักพูน, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2558)

Nation

ผังรายการเนชั่นดิจิทัล (1 - 31 พ.ค.57)

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา
05.00-05.30	ปากตลาด					อวยชัยเบญจมาศ	รักเมืองไทยไม่เลย	05.00-05.30
05.30-06.00	ปากตลาด						ข้างรักรักบ้าน	05.30-06.00
06.00 - 06.30	ข่าวข้น รักใคร่					คิดโชน		06.00-06.30
06.30 - 07.00	ข่าวข้น รักใคร่					คิดโชน		06.30-07.00
07.00-07.30	ข่าวข้น รักใคร่					คิดโชน		07.00-07.30
07.30-08.00	ข่าวข้น รักใคร่					คิดโชน		07.30-08.00
08.00-08.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		08.00-08.30
08.30-09.00	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		08.30-09.00
09.00-09.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		09.00-09.30
09.30-10.00	STOP LOSS					คามรอยศรัทธา	คนรักบ้าน	09.30-10.00
10.00-10.30	STOP LOSS					อวยชัย (L)		10.00-10.30
10.30-11.00	ข่าวข้น รักใคร่ (L)					บันเทิงจากวอยล์		10.30-11.00
11.00-11.30	ข่าวข้น รักใคร่ (L)					รู้เรื่องรถกับพัฒนาเดช		11.00-11.30
11.30-12.00	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		11.30-12.00
12.00-12.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		12.00-12.30
12.30-13.00	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		12.30-13.00
13.00-13.30	BIZ VARIETY					กิตติคุณสุข	คิดเล็ก คิดใหญ่ ไปกับ	13.00-13.30
13.30-14.00	STOP LOSS					โลกทรรศน์ (L)	หอลกร้า	13.30-14.00
14.00-14.30	STOP LOSS					(L)	คุณนะพัชรียกคิด	14.00-14.30
14.30-15.00	Quantum Television					M SHOW BIZ	Quantum Television	14.30-15.00
15.00-15.30	CAFE E					Hot Line	เห็นทางหักขบ	15.00-15.30
15.30-16.00	สายข่าวร้อน (L)					สายสุขภาพ (L)		15.30-16.00
16.00-16.05	Enjoy English							16.00-16.05
16.05 - 16.30	สวัสดีอาเซียน (L)					Happy SMEs	เขียนธุรกิจ	16.00-16.30
16.30-17.00	STOP LOSS							16.30-17.00
17.00-17.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		17.00-17.30
17.30-18.00	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		17.30-18.00
18.00-18.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		18.00-18.30
18.30-19.00	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		18.30-19.00
19.00-19.30	เก็บตก จาก เนชั่น					เก็บตก จาก เนชั่น		19.00-19.30
19.30-20.00	เก็บตก จาก เนชั่น					มองเรา มองโลก	ไลน์ สุธรัช ษ์น	19.30-20.00
20.00-20.30	คมชัดลึก					STOP LOSS Weekly	LINE	20.00 - 20.30
20.30-21.05	ข่าวราชสำนัก					ข่าวราชสำนัก		20.30 - 21.05
21.05-21.20	ข่าวราชสำนัก					ข่าวราชสำนัก		21.00 - 21.15
21.20-21.35	One World					Your World	Find Fine File	21.15 - 22.45
21.35-22.00	ข่าวข้น คนเนชั่น					ข่าวข้น คนเนชั่น		21.45 - 22.00
22.00 - 22.35	คนกินข้าว					คนกินข้าว		22.00 - 22.30
22.35 - 23.00	DIGILIFE					THE GADGET STUDIO	LINE	22.30 - 23.00
23.00-23.30	เกมเทคโนโลยี					Digital Master	LINE	23.00 - 23.30
23.30-24.00	เกมเทคโนโลยี					THE GADGET STUDIO	LINE	23.00 - 23.30
23.30-24.00	เกมเทคโนโลยี					เปิดทองหลังพระ	ระวังภัย 24 ชม.	23.30-24.00
เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา
00.00-00.30	เกมเทคโนโลยี					NATION X-FILE (R)		00.00-00.30
00.30-01.00	Quantum Television					เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)		00.30-01.00
01.00-01.30	เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)					เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)		01.00-01.30
01.30-02.00	เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)					เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)		01.30-02.00
02.00-02.30	เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)					เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)		02.00-02.30
02.30-03.00	เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)					เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)		02.30-03.00
03.00-03.30	เก็บตกจากเนชั่น ภาคเย็น (R)					มองเรา มองโลก (R)	ไลน์ สุธรัช ษ์น (R)	03.00-03.30
03.30-04.00	CAFE E (R)					DIGILIFE (R)		03.30-04.00
04.00-04.30	BIZ VARIETY (R)					Happy SMEs	Lineกัน (R)	04.00-04.30
04.30-05.00	สวัสดีอาเซียน (R)					Quantum Television		04.30-05.00

เคารพธงชาติ
 แวดวงธุรกิจ 13.30,20.00,00.30 น.
 ข่าวดั้นชั่วโมง 10.00,11.00,14.00,15.00 น.
 TIMELINE 10.30,14.30,16.30 น.

ภาพประกอบ 15 ผังรายการเนชั่นทีวี วีวีดีจิตอลช่อง 22

ที่มา : www.breakingnews.nationtv.tv, 2558

NOW 26
มิถุนายน 2558

TV GUIDE

เวลา	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์	เวลา				
06.00 - 06.30	Morning NEWS Moring News (Live) : World News / Thanong Report / Corporate in Focus / Global Watch/ Biz Scan/Life Style					The Forbiddent City ดึงดูดกับ (F)	บันทึกชัย โครจน์ (F)	06.00 - 06.30				
06.30 - 07.00						แพรวปิ้ง (F)	Decoded Chef (F)	07.00 - 07.30				
07.00 - 07.30						Come and see my world (F)		07.30 - 08.00				
07.30 - 08.00												
08.00 - 08.30												
08.30 - 08.50					แม่ใจ (F)			08.00 - 08.30				
08.50 - 09.00					Show Chef (F)			08.30 - 08.50				
09.00 - 09.30	Tech Know 26 (F)							08.50 - 09.00				
09.30 - 10.00	Money Wise (Live)					Morning News (Live)		09.00 - 09.30				
10.00 - 10.30						Master Chef Korea SS2 (F)	Movie Sunday (F)	09.30 - 10.00				
10.30 - 11.00	Home Land SS 2 (F)		Master Chef US SS3 (F)		บุรุษรัก แพรพรรณ คังทิว (F)			10.00 - 10.30				
11.00 - 11.30						Coffee Venture (F)		10.30 - 11.00				
11.30 - 12.00								11.00 - 11.30				
12.00 - 12.30	ข่าวเที่ยง ตรงประเด็น (Live)					ตรงประเด็น ข่าวเที่ยง		11.30 - 12.00				
12.30 - 13.00								12.00 - 12.30				
13.00 - 13.30	Chicago Fire ทีมตลุยไฟหัวใจแสบ SS 3 (F)		Nashville บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (F)		White Collar น้าว ลอว์ แร้ง SS 2 (F)			12.30 - 13.00				
13.30 - 14.00								13.00 - 13.30				
14.00 - 14.30	Money Wise (Live) : แพ็คตาม					Tim Theatre นอนหลับ กับภรรยา (F)	Dream Chaser (F)	13.30 - 14.00				
14.30 - 15.00								14.00 - 14.30				
15.00 - 15.30	เบียดชีวิต (F)	Corporate Insight (F)	ส่องทันคิด (F)	ส่องเวียนทัน (F)	Wealthy D.I.Y (F)	โลกใบใหม่ (F)	Top Gear SS 17 (F)	14.30 - 15.00				
15.30 - 16.00	ON TOP (R)	Byrd Say, Play Heart (R)	โลกใบใหม่ (R)	Tim Theatre นอนหลับ กับภรรยา (R)	Fat Fighter (R)	เสน่ห์ (F)	สโลว์โกล (F)	15.00 - 15.30				
16.00 - 16.30	Money Wise (Live) : After Match					นอคเอาท์หรือเกือบ (F)	พาส่า เขยาร์ (F)	16.00 - 16.30				
16.30 - 17.00	Sport Now (F)					เรื่องเล่าทั่วโลก (F)	ช่างภาพสุดซี้ด (F)	16.30 - 17.00				
17.00 - 17.30	ข่าวค่ำ ตรงประเด็น (Live)							17.00 - 17.30				
17.30 - 18.00										ตรงประเด็น ข่าวค่ำ		17.30 - 18.00
18.15 - 19.00												18.15 - 19.00
19.00 - 19.30	Money Go Round โดย วีระ ธีรภัทร (F)					Fat Fighter (F)	On Top (F)	19.00 - 19.30				
19.30 - 20.00								19.30 - 20.00				
20.00 - 20.15	ข่าวด่วนบรรณานุกรม + Business on The Move											
20.15 - 20.30	NOW Society (F)							20.00 - 20.15				
20.30 - 21.00	Dr. Who SS 6 ซันเดิลแมนกู้โลก (F)		Downton Abbey SS 5 (F)		บุรุษรัก แพรพรรณ คังทิว (R)	NOW Society (F)		20.15 - 20.30				
21.00 - 21.30	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Byrd Says, Play Heart (F)	Live Below Zero SS2 (F)	20.30 - 21.00			
21.30 - 22.00	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Byrd Says, Play Heart (F)	คู่หูโลกขงู (F)	21.00 - 21.30			
22.00 - 22.30	ข่าวเที่ยงข่าวค่ำ 26 โดย เทนเรย์ หล่อง (F)					CEO Upclose (F)	Master Chef Korea SS 2 (R)	Top Gear SS 17 (R)	21.30 - 22.00			
22.30 - 23.00	ข่าวเที่ยงข่าวค่ำ 26 โดย เทนเรย์ หล่อง (F)					CEO Upclose (F)	Master Chef Korea SS 2 (R)	Top Gear SS 17 (R)	22.00 - 22.30			
23.00 - 23.30	ข่าวเที่ยงข่าวค่ำ 26 โดย เทนเรย์ หล่อง (F)					CEO Upclose (F)	Master Chef Korea SS 2 (R)	Top Gear SS 17 (R)	22.30 - 23.00			
23.30 - 00.00	The Good Wife ศรัทธา SS 3 (F)					24 ชั่วโมงอันตราย SS 6 (F)		Movie Sunday (R)	23.00 - 23.30			
00.00 - 00.30	The Good Wife ศรัทธา SS 3 (F)					24 ชั่วโมงอันตราย SS 6 (F)		Movie Sunday (R)	23.30 - 00.00			
00.30 - 01.00	The Good Wife ศรัทธา SS 3 (F)					24 ชั่วโมงอันตราย SS 6 (F)		Movie Sunday (R)	00.00 - 00.30			
01.00 - 01.30	The Good Wife ศรัทธา SS 3 (F)					24 ชั่วโมงอันตราย SS 6 (F)		Movie Sunday (R)	00.30 - 01.00			
01.30 - 02.00	Home Land SS 2 (R)					Master Chef SS 3 (R)	White Collar น้าว ลอว์ แร้ง SS 2 (R)		01.00 - 01.30			
02.00 - 02.30	Home Land SS 2 (R)					Master Chef SS 3 (R)	White Collar น้าว ลอว์ แร้ง SS 2 (R)		01.30 - 02.00			
02.30 - 03.00	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Master Chef Korea SS 2 (R)	Top Gear SS 17 (R)	02.00 - 02.30			
03.00 - 03.30	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Master Chef Korea SS 2 (R)	Top Gear SS 17 (R)	02.30 - 03.00			
03.30 - 04.00	เบียดชีวิต (R)	Corporate Insight (R)	ส่องทันคิด (R)	ส่องเวียนทัน (R)	Wealthy D.I.Y (R)	บุรุษรัก แพรพรรณ คังทิว (R)	ช่างภาพสุดซี้ด (R)	03.00 - 04.00				
04.00 - 04.30	Dr. Who SS 6 ซันเดิลแมนกู้โลก (R)		Downton Abbey SS 5 (R)		นอคเอาท์หรือเกือบ (R)	Live Below Zero SS2 (R)		04.00 - 04.30				
04.30 - 05.00	Dr. Who SS 6 ซันเดิลแมนกู้โลก (R)		Downton Abbey SS 5 (R)		นอคเอาท์หรือเกือบ (R)	Live Below Zero SS2 (R)		04.30 - 05.00				
05.00 - 05.30	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville 1 บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Byrd Says, Play Heart (R)	คู่หูโลกขงู (R)	05.00 - 05.30			
05.30 - 06.00	Chicago Fire ทีมตลุยไฟ หัวใจแสบ SS 3 (R)					Nashville 1 บทเพลง ธรรมชาติ SS 2 (R)	Byrd Says, Play Heart (R)	คู่หูโลกขงู (R)	05.30 - 06.00			

ภาพประกอบ 16 ผังรายการ NOW26 ที่วีดิทัศน์ช่อง 26

ที่มา : www.now26.tv, 2558

จักรพันธ์ นาทันริ ผู้สื่อข่าว เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสื่อจำนวน 6 สื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น (ข่าวต้นชั่วโมง สำนักข่าวไทย) Spring News ทีวีดิจิตอลช่อง 19 INN NEWS สื่อออนไลน์ www.innnews.co.th และ LIVE TV « Spring News สื่อออนไลน์ www.springnews.co.th/live ให้ข้อมูลดังนี้

สื่อใหม่เป็นการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นฐานในการกระจายข้อมูล ใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ต การนำเสนอข่าวเกิดขึ้นในหลายช่องทาง คือ การนำเสนอข่าวผ่านเว็บไซต์ ผ่านสังคมออนไลน์ ทำให้ทุกวันนี้การทำงานของสื่อฯ ในระดับพื้นที่จะต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนไปของโลก เพราะคนทำหน้าที่สื่อฯ นอกจากจะต้องตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาแล้ว ยังคงจะต้องแข่งขันกับโลกแห่งโซเชียลเน็ตเวิร์คต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทุกวินาที

การเข้ามาของสื่อใหม่ทำให้การสื่อข่าวเปลี่ยนแปลงไป คือ การสื่อข่าวมีช่องทางเพิ่มขึ้น มีมิติหลากหลายกว่าเดิม ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่เป็นนายทวารในการคัดกรองข่าวสารและตัดสินใจเลือกข่าว ต้องมีความรอบครอบ และคำนึงถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณมากขึ้น ทั้งกองบรรณาธิการต้องมีการปรับตัวหาบทบาทเสริม เพื่อที่จะรองรับการสื่อข่าวรูปแบบใหม่นี้ ที่ว่าการนำเสนอข่าวไม่ได้ตัดสินใจกองบรรณาธิการเท่านั้นอีกต่อไปแล้ว และเรื่องความสัมพันธ์กับผู้รับสารที่จะเปลี่ยนเป็นการสื่อสารสองทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการทำงานในกระบวนการข่าว

นอกจากนี้สื่อดั้งเดิมนั้นมีความล้าสมัย การส่งข่าวสารมีความล่าช้า ส่วนสื่อใหม่มีความรวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย แต่สื่อรูปแบบใหม่จะมีข้อจำกัดในเรื่องมือในการรับข่าวสาร อาทิ การรับข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตจะต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือมีความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

ช่องทางการสื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ จากเดิมเป็นการจัดส่งข้อมูลดิบให้กับกองบรรณาธิการผ่านศูนย์ข่าวระดับภูมิภาค เพื่อทำการตรวจสอบและคัดกรองอีกครั้ง แต่ในรูปแบบสื่อใหม่ มีการนำเว็บไซต์และ สังคมออนไลน์ (Facebook, Twitter และอื่น ๆ) โดยผู้สื่อข่าวทำหน้าที่ส่งข้อมูลโดยตรงเพื่อเตรียมเผยแพร่ได้โดยทันที ทั้งในสื่อที่สังกัด หรือสื่อที่อยู่ในความดูแลของตัวเองที่สามารถนำเสนอข้อมูลได้โดยทันที รวดเร็ว และสามารถส่งข่าวหลายสื่อได้ในขณะเดียวกัน หรือข่าวเดียวกัน สามารถถ่ายภาพหลาย ๆ มุม เขียนข่าวหลาย ๆ ลีลา เพื่อคัดเลือกข่าวส่งในแต่ละสื่อได้

ส่วนช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้รูปแบบเดิมในกระบวนการสื่อข่าว นั้น สื่อหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ วิทยุ โทรทัศน์ ในรูปแบบดั้งเดิมถูกจำกัดในเรื่องของเวลา พื้นที่ในการนำเสนอ และการจำหน่าย ส่วนในปัจจุบันนั้นการสามารถรับข่าวโทรทัศน์ได้จาก Smartphone, Tablet, Pallet หรือเครื่องคอมพิวเตอร์รับส่งข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ปัจจุบันผู้รับข่าวสารสามารถอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารได้จากหน้าจอโทรศัพท์เคลื่อนที่ในรูปแบบ E-book ทำให้สามารถรับข้อมูลข่าวสารได้ด้วยตัวเองผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ โดยการทำเว็บไซต์ การสร้าง Facebook fanpage, Twitter, Instagram จากที่กล่าวมาล้วนเป็นช่องทางในการรับข่าวสารที่เกิดจากสื่อใหม่

วงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับสารที่ใช้ในกระบวนการสื่อข่าวแบบเดิม จากนักข่าวพื้นที่ได้รับหมายข่าว ไปหาแหล่งข่าว จัดเก็บข้อมูลข่าว นำมาเรียบเรียงข้อมูล เขียนข่าว และนำเสนอข่าวต่อกองบรรณาธิการ ทำการ

บรรณาธิการข่าว ตรวจสอบ และเผยแพร่ ตามกระบวนการดังกล่าวยังคงใช้ในรูปแบบเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ยังคงมีกระบวนการในการบรรณาธิการข่าวเหมือนเดิม คัดประเด็นข่าว คัดเลือกข่าว กรองข่าว ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งยังคงเป็นบทบาทหน้าที่การในการเป็นนายทวารข่าว Gatekeeper ไม่ว่าจะเป็นอดีตจนถึงปัจจุบันบรรณาธิการมีบทบาทสำคัญในการพิจารณาว่า เหตุการณ์ใดควรหรือไม่ควรเป็นข่าว แต่ปัจจุบันมีการเลือกใช้สื่อออนไลน์รูปแบบต่าง ๆ เป็นช่องทางในการนำเสนอเนื้อหาข่าวสาร โดยไม่ต้องผ่านการคัดเลือกก่อนกรองจากบรรณาธิการของสื่อมวลชน ทำให้หน้าที่นี้กำลังถูกลดบทบาทลง ทั้งยังคงต้องแข่งกับข้อมูลหรือข่าวปลอมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกิดขึ้นจริงหรือเกิดขึ้นโดยแหล่งข่าวอ้างอิงหรือระบุว่าข้อมูลข่าวมีการนำเสนอไปแล้ว ทำให้นักข่าวพื้นที่จำเป็นจะต้องทำการบ้านหรือใส่ใจในรายละเอียดภาพรวมทุกฝ่าย สื่อเองก็หาकिनบนพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่แต่เพียงคนทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวแต่เพียงอย่างเดียวแต่การรับผิดชอบหน้าที่ร่วมกันของทุกฝ่าย และทุกส่วนงานก่อนที่จะนำเสนอข้อมูลใด ๆ ออกไป เราหาकिनบนพื้นที่สาธารณะเราก็ควรจะได้รับผิดชอบในสิ่งที่ทำลงไปด้วย ไม่ใช่สักแต่จะทำเอามั่นสหรือทำเพียงเพื่อชิงพื้นที่สื่อเพียงอย่างเดียว

สื่อใหม่ที่นำมาใช้ในงานสื่อข่าว ได้แก่ สมาร์ทโฟน มี Application คือ Line ซึ่งแยกเป็นกรุปไลน์นักข่าวในแต่ละสื่อที่รับผิดชอบในการส่งข่าว ใช้ Google Map ในการไปหาแหล่งข่าว ค้นข่าวทางอินเทอร์เน็ต ในทางออนไลน์มีเว็บเพจ เฟสบุ๊ค ทวิตเตอร์ ยูทูป สื่อที่อยู่ในความรับผิดชอบในการเป็นผู้สื่อข่าว มีสื่อประเภทสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ แยกได้ดังนี้

1. สื่อหนังสือพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับหนังสือพิมพ์ และออนไลน์ (www.siamrath.co.th) และหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับหนังสือพิมพ์ และออนไลน์ (www.posttoday.com) แยกข่าวเป็น ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวรอบโลก ข่าวภูมิภาค ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง และไลฟ์สไตล์

2. สื่อวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ สำนักข่าวไอ.เอ็น.เอ็น (ข่าวต้นชั่วโมง สำนักข่าวไทย) Spring News ทีวีดิจิตอลช่อง 19

3. สื่อออนไลน์ ได้แก่ INN NEWS (www.innnews.co.th) LIVE TV « Spring News (www.springnews.co.th.tv)

ตัวอย่างผังรายการของ Spring News ดังภาพต่อไปนี้ (จักรพันธ์ นาทันริ, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2558)

จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์
00:00 » 00:30 น.			ปรากฏการณ์ข่าวจริง			
00:30 » 01:00 น.			The Music Avenue			
01:00 » 02:00 น.			R - What's Up Spring!			
02:00 » 05:00 น.			R - สามมูมข่าว			
05:00 » 05:30 น.			TV. Direct			
05:30 » 06:00 น.			รากแก้ว ศาสนทายาท			
06:00 » 08:00 น.			เช้าข่าวจริง กับ ปวีณา-ประชาไท			
08:00 » 08:01 น.			เพลงชาติ			
08:01 » 08:40 น.			เช้าข่าวจริง กับ ปวีณา-ประชาไท			
08:40 » 09:00 น.			ข่าวหุ่นเจาะตลาด			
09:00 » 09:10 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
09:10 » 09:55 น.			เจาะลึกทั่วไทย Inside Thailand			
09:55 » 10:00 น.			TV. Direct			
10:00 » 10:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
10:05 » 10:55 น.			What's Up Spring!			
10:55 » 11:00 น.			TV. Direct			
11:00 » 11:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
11:05 » 11:28 น.			หนึ่งก้าวบันเทิง			
11:28 » 11:30 น.			รอยไทย			
11:30 » 12:57 น.			ปรากฏการณ์ข่าวจริง			
12:57 » 13:00 น.			สารคดีเฉลิมพระเกียรติ ชุด ตามหาบุคคลในภาพพระราชกรณียกิจ			
13:00 » 13:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
13:05 » 13:30 น.			เศรษฐกิจนอกกรุง			
13:30 » 13:55 น.			ข่าวหุ่นเจาะตลาด			
13:55 » 14:00 น.			TV. Direct			
14:00 » 14:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
14:05 » 15:00 น.			ข่าวลูกทุ่ง			
15:00 » 15:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
15:05 » 16:00 น.			วงเล่าแม่ข่าว			
16:00 » 16:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
16:05 » 16:30 น.			Thailand Only ที่นี่ที่เดียว			
16:30 » 17:00 น.			เวทีท้องถิ่น			
17:00 » 17:05 น.			เกาะติดข่าวต้นชั่วโมง			
17:05 » 18:00 น.			The Documentaries			
18:00 » 18:01 น.			เพลงชาติ			
18:01 » 21:00 น.			สามมูมข่าว			
21:00 » 21:10 น.			ข่าวพระราชสำนัก			
21:10 » 21:54 น.			เผชิญหน้า (Face Time)			
21:54 » 22:00 น.			Biz Life			
22:00 » 23:00 น.			ปรากฏการณ์ข่าวจริง			
23:00 » 23:55 น.			ชี้ชัดจัดเต็ม ปฏิรูปประเทศไทย			

ภาพประกอบ 17ผังรายการ Spring News

ที่มา : www.springnews.co.th, 2558

เอกพงษ์ พุทธา ผู้สื่อข่าว เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญของสื่อจำนวน 4 สื่อ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ไทยรัฐทีวี ทีวี่ดิจิตอลช่อง 32 และ ไทยรัฐทีวี สื่อออนไลน์ www.thairath.tv ให้ข้อมูลดังนี้

การผลิตข่าวจะมีกระบวนการในการสื่อข่าวเหมือนเดิม เริ่มจากการค้นคว้าหาข้อมูล หาข้อเท็จจริง การประเมินความน่าเชื่อถือ การเข้าถึงแหล่งข่าว การตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงการเขียนข่าว โปรยข่าว ส่งกองบรรณาธิการ ให้บรรณาธิการเป็นผู้คัดเลือกข่าว ตรวจสอบหรือรีไรท์ข่าว ก่อนออกอากาศอีกครั้งหนึ่ง

อุปกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงมากเพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีมีผลอย่างมากจากการที่มีอุปกรณ์ที่ทันสมัยมากขึ้น เมื่อก่อนใช้ม้วนเทป ปัจจุบันเลือกใช้ม้วนเทปมาประมาณ 1-2 ปีที่ผ่านมา และมาใช้การ์ด แต่กระบวนการผลิตข่าวยังเหมือนเดิม การใช้อุปกรณ์ในการสื่อข่าวที่สะดวก รวดเร็วขึ้น มีผลต่อการทำข่าวของนักข่าวเป็นอย่างมาก จากที่เคยไปทำข่าวใช้กล้องตัวใหญ่ ก็มาใช้เป็นกล้องดิจิทัลตัวเล็ก แต่ขอให้เลือกรุ่นที่ใช้งานถ่ายภาพ เก็บเสียงที่ดี คมชัด บางรุ่นสามารถส่งผ่านอินเทอร์เน็ตได้เลย ทำให้ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์เองสามารถทำข่าวได้มากขึ้น ส่งข่าวได้รวดเร็วขึ้น การเขียนข่าวสะดวก รวดเร็วขึ้นจากการใช้โน้ตบุ๊กหิ้วไปทำข่าวด้วยก็สามารถพิมพ์และส่งข่าวได้ในทันที มีโปรแกรมตัดต่อ ซึ่งสตริงเกอร์เองต้องมีการพัฒนาตนเองสามารถใช้โปรแกรมตัดต่อ และส่งข่าวทางอินเทอร์เน็ตได้ในทันทีที่ทำข่าว ทำให้สะดวก รวดเร็ว และเพิ่มรายได้มากขึ้นจากการถ่ายภาพได้จำนวนมากขึ้น เขียนข่าวให้หลากหลายรูปแบบ ตามสื่อที่ตัวเองต้องส่งให้ ทำข่าว ๆ เดียวสามารถส่งงานได้ทั้งสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ ซึ่งต้องเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมในการไปทำข่าวแต่ละครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกล้องดิจิทัล โน้ตบุ๊ก แอร์การ์ด ซึ่งก็ต้องเตรียมไปหลาย ๆ ค่ายมือถือ เพราะแต่ละท้องที่ที่ทำข่าวนั้นความเสถียรของคลื่นสัญญาณต่างกัน

ถ้าเป็นสื่อที่มีศูนย์ข่าว บุคลากรการทำข่าวยังคงมีเหมือนเดิม คือ ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ช่างตัดต่อ คนขับรถ แต่กรณีที่ไม่ใช่ศูนย์ข่าว จะเป็นสตริงเกอร์ (ผู้สื่อข่าวพิเศษ) เป็นทั้งผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ทั้งตัดต่อเองคนเดียว เมื่อไปทำข่าวมาเขียนข่าว โปรยข่าว แล้วส่งให้บรรณาธิการข่าวแต่ละสื่อทางบรรณาธิการก็จะเป็นผู้คัดเลือก ตรวจสอบหรือรีไรท์อีกครั้งก่อนออกอากาศหรือขึ้นในข่าว หนังสือพิมพ์

เคยมีกรณีไปทำข่าวรถไฟขบวนรถทุกคืนที่บ้านหนองกุ้ง ตำบลศิลา จังหวัดขอนแก่น ออกไปทำข่าวถึงที่เกิดเหตุประมาณ 11.00 น. ซึ่งข่าวต้องออกอากาศประมาณ 11.30 น. ต้องถ่ายภาพเป็นคลิปหลาย ๆ ข้อต แล้วใช้วิธีส่งภาพ เขียนข่าวผ่านไลน์เพราะต้องให้ทันออกอากาศ ดังนั้นสื่อใหม่อย่างไลน์มีประโยชน์มากในกรณีต้องส่งข่าวด่วน ซึ่งจะใช้ไลน์กันในกรณีข่าวเร่งด่วนเท่านั้น เพราะภาพจะไม่ค่อยคมชัด แต่หากเป็นข่าวไม่เร่งด่วน ข่าวมีหมายข่าว เป็นการออกภาคสนามยังคงต้องใช้อุปกรณ์กล้องดิจิทัล โน้ตบุ๊ก แอร์การ์ด เพื่อทำข่าวส่งเหมือนเดิม ใช้เป็นระบบการ์ดในการพกพาได้ความรวดเร็ว กะทัดรัด และยังบันทึกงานได้เป็นจำนวนมาก การส่งข่าวสิ่งที่ต้องนำติดตัวไปด้วยทุกทีคือแอร์การ์ด แต่ต้องใช้วิธีพกหลาย ๆ ค่ายเพราะในแต่ละที่ในการทำข่าวเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอาจไม่เสถียรบางเครือข่าย ต้องเตรียมพร้อมหลายๆ เครือข่าย เนื่องจากสตริงเกอร์เองเป็นผู้สื่อข่าวที่ต้องทำข่าวในหลายสื่อ เวลาทำข่าวจึงต้องเก็บภาพ เขียนข่าว โปรยข่าวต่าง ๆ กันตามที่จะต้องส่งให้บรรณาธิการในแต่ละสื่อ เพื่อคัดเลือกข่าวนำเสนอที่หลากหลายแตกต่างกัน

ออกไป บรรณาธิการที่ส่งไปแต่ละที่จะมีความหลากหลายในการคัดเลือกข่าว นำเสนอข่าวแต่ละประเภทสื่อที่มีอยู่แตกต่างกันตามแนวทางหรือนโยบายของประเภทสื่ออื่น ๆ การส่งข่าวขึ้นกับมุมมองของผู้สื่อข่าวในการนำเสนอข่าวในเรื่องเดียวกัน แต่มองต่างมุม เช่น การออกไปทำข่าวต้องมีการถ่ายภาพหลาย ๆ มุม หลาย ๆ แนว เพราะข่าวเดียวกันสามารถนำเสนอในข่าวหนังสือพิมพ์ ข่าววิทยุโทรทัศน์ ข่าวออนไลน์ ซึ่งในแต่ละสื่ออื่นนั้นแนวทางการโปรย การเขียนข่าว การคัดเลือกภาพข่าวจะเป็นคนละแนว หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์ ก็จะต้องส่งแบบวิดีโอ คลิป และการเขียนข่าวเพื่อให้ผู้ประกาศอ่านก็จะเป็นอีกแนวทางหนึ่งนั่นเอง

การส่งข่าวของสตริงเกอร์ยังคงใช้การส่งข่าวเข้าระบบในกองบรรณาธิการ การส่งทางไลน์ใช้ในกรณีเร่งด่วนเท่านั้น สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ต้องส่งข่าวเข้าระบบในกองบรรณาธิการเป็นการใช้โปรแกรมระบบการส่งข่าวโดยตรง ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์ต้องมี पासเวิร์ดเข้าใช้ และส่งข่าวเข้าในระบบนี้ ทางสตริงเกอร์ขอนแก่นจะต้องส่งเข้าที่ศูนย์ข่าวจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจะมีกองบรรณาธิการส่วนภูมิภาคเป็นผู้รับ และทำการรีไรท์ข่าวก่อนส่งเข้ากองบรรณาธิการที่ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร เป็นโปรแกรมใช้ในระบบอินเทอร์เน็ต เป็นของผู้สื่อข่าวโดยเฉพาะ กรณีเร่งด่วนจะส่งบทข่าวให้ศูนย์ข่าวนครราชสีมา ซึ่งจะเป็นผู้ดูแลนักข่าวหรือสตริงเกอร์ภาคอีสานทั้งหมด แล้วจึงส่งต่อเข้าที่ส่วนกลางกรุงเทพฯ แล้วส่งภาพข่าวตามไปอีกทีตามที่บรรณาธิการแจ้งกลับ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 จะใช้สื่อโซเชียล คือ ไลน์ แบ่งเป็นกลุ่มข่าวของกองบรรณาธิการข่าว ซึ่งมีกลุ่มภาคอีสานกับส่วนกลางไว้แจ้งหมายข่าว และประสานงานกันเท่านั้นไม่ให้ส่งข่าวทางไลน์ กรณีข่าวด่วนก็ให้ส่งเข้าทางดัง (เป็นชื่อเรียกโปรแกรมหรือถังข่าว) ซึ่งใช้เฉพาะผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยเฉพาะเท่านั้น การส่งข่าว ส่งบทไปให้กองบรรณาธิการแล้วจะขึ้นอยู่กับบรรณาธิการคนใดเป็นคนรับข่าวจะมีแนวทางการตัดข่าว การรีไรท์ข่าวแตกต่างกัน เพราะบรรณาธิการจะมีการเปลี่ยนเวรกันในแต่ละช่วง ดังนั้นในการส่งข่าวจะขึ้นอยู่กับส่งไปเจอบรรณาธิการคนใด จะคัดเลือกข่าวอะไร อย่างไร บรรณาธิการจะเป็นผู้ดึงข่าวเข้าตามสื่อในแต่ละประเภทเอง และเมื่อข่าวได้ออก สตริงเกอร์จึงจะได้รับรายได้ค่าข่าวนั้น ๆ

ส่วนของไทยรัฐทีวีจะเป็นการส่งเข้าส่วนกลางกรุงเทพมหานครอย่างเดียว แต่ในกองบรรณาธิการจะมีบรรณาธิการข่าวส่วนภูมิภาคเป็นผู้ดูแล แต่อยู่ในศูนย์ข่าวกรุงเทพที่เดียว ในการส่งข่าวจะมีการส่งข่าวเข้าระบบเหมือนกัน แล้วจึงใช้ไลน์แจ้งว่ามีข่าวส่งข่าวเข้าไป ไทยรัฐทีวีเป็นศูนย์ข่าวที่มีประสบการณ์มาก จากการทำหน้าที่หนังสือพิมพ์มาก่อน ดังนั้น การทำข่าว คัดเลือกข่าว จึงให้กองบรรณาธิการส่วนกลางเป็นคนคัดเลือก ตรวจสอบ แก่ใจเอง บรรณาธิการข่าวส่วนภูมิภาคจะเป็นคนแจ้งหมายข่าวให้ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์ผ่านทางไลน์ สตริงเกอร์นั้นจะต้องใช้อุปกรณ์ในการส่งข่าวส่วนตัว ออกค่าใช้จ่ายเอง เมื่อส่งข่าวแล้วข่าวออกอากาศ ออกในสื่อต่าง ๆ จึงจะได้รับรายได้จากการทำข่าว

หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์จะส่งข่าวทั้งภาพข่าวและเนื้อหาข่าวไปกองบรรณาธิการโดยทางอีเมลส่งเข้าศูนย์ข่าว บรรณาธิการจะปรับบทข่าวว่าจะลงตีพิมพ์ หรือขึ้นออนไลน์ ก็ยังคงใช้กองบรรณาธิการเป็นคนคัดเลือกข่าว ก่อนนำเสนอทางหนังสือพิมพ์ บรรณาธิการเป็นคนพาดหัวข่าวเอง หนังสือพิมพ์ผู้จัดการเองจะมีบรรณาธิการที่จังหวัดขอนแก่นเป็นคนคัดกรองเองก่อนส่งบรรณาธิการส่วนกลาง การคัดเลือกข่าว ภาพข่าว เนื้อข่าว จะเป็นไปตาม

นโยบายของสื่อว่าจะลงสื่อประเภทไหนเป็นเรื่องหลัก การส่งข่าวใช้สื่อใหม่เข้าช่วยเป็นการส่งผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บเพจของศูนย์ข่าว ทำให้สามารถส่งข่าวได้รวดเร็วขึ้น ตรวจสอบ แก้ไขได้รวดเร็ว ทำให้ข่าวที่ออกสด ใหม่ ต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง

ผู้บริโภคข่าวเองก็บริโภคข่าวทางสื่อโซเซียลมากขึ้น ทางหนังสือพิมพ์จะใช้น้อยลง แต่ใช้ในระบบออนไลน์มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นสมาร์ตโฟน หรือคอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แต่มีผลกระทบต่อตัวผู้สื่อข่าวไม่มาก แต่จะเป็นผลกระทบต่อกิจการหนังสือพิมพ์ฉบับ ในส่วนหนังสือพิมพ์ฉบับเล็ก ๆ หนังสือพิมพ์มีผลกระทบจากการนำสื่อออนไลน์เข้ามา แต่ในส่วนของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีกระทบบ้างแต่ไม่มาก เนื่องจากเป็นฉบับที่ผู้อ่านยังต้องการอยู่ และมีหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์

ข้อดีในการใช้สื่อใหม่มาช่วยในด้านการสื่อข่าว คือ มีความรวดเร็วในการทำข่าว โดยใช้อุปกรณ์กล้องดิจิทัล โน้ตบุ๊ก แมคบุ๊ก โปรแกรมตัดต่อ แอร์การ์ด ในปัจจุบันอุปกรณ์เหล่านี้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ความเร็ว ความจุ ความเสถียรมากยิ่งขึ้น การใช้กล้องที่สามารถถ่ายภาพได้หลาย ๆ มุมมากขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น จัดเก็บได้เป็นจำนวนมากขึ้นทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา การพกพาที่สะดวก ในการส่งข่าวสามารถนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการรับ-ส่งข่าว สามารถสำเนา ปรับแก้ และส่งได้ในหลาย ๆ สื่อพร้อมกัน นักข่าวได้ข่าวมากขึ้น มีคุณภาพมากขึ้น และส่งข่าวได้ในทุก ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์เองต้องปรับตัวพัฒนาตัวเองในการใช้สื่อใหม่ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดเวลา จากเดิมถ่ายภาพน้อย ปัจจุบันต้องถ่ายให้ได้มากขึ้นในแต่ละมุม เพื่อนำไปคัดเลือกออกข่าวให้ในแต่ละสื่อ รวมถึงเนื้อความข่าวแต่ละช่องก็ต้องส่งให้แตกต่างกัน แต่ให้อยู่ในตัวข่าว ข้อเท็จจริง แข่งขันกันตรงประเด็นการจับข่าว ภาพข่าวมุมมองที่น่าสนใจต่างจากสื่ออื่น จะทำให้ข่าวมีโอกาสในการออกข่าวมากขึ้น

ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่ ทำให้ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์บางคนอาจผิศจรรยาบรรณต่อการสื่อข่าว เพราะต้องการส่งข่าวจำนวนมาก ทำให้การคัดข่าว เลือกข่าว หรือตรวจสอบน้อยลง เพราะสื่อโซเซียลนั้นสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว เช่น ลงข่าวผิด ก็สามารถแก้ข่าวได้ทันที ภาพผิด สามารถลบ แล้วลงข่าวแก้ไขใหม่ได้ ทำให้จริยธรรมข่าว หรือจรรยาบรรณค่อย ๆ หายไป

ในส่วนของการเป็น gatekeeper หรือนายทวารข่าวสารนั้น บรรณาธิการยังคงใช้กระบวนการในการบรรณาธิการข่าวเหมือนเดิม เพราะยังต้องส่งข่าวให้กองบรรณาธิการเพื่อคัดเลือกข่าว ตรวจสอบข่าวเหมือนเดิม เพราะกองบรรณาธิการยังต้องเช็คความถูกต้องก่อนนำเสนอ บรรณาธิการอาจต้องตรวจสอบข่าวมากขึ้น เพราะข่าว ๆ หนึ่งจะมีการออกในหลายสื่ออย่างรวดเร็ว บรรณาธิการต้องทำงานให้รวดเร็วขึ้น เช็คข่าวมากขึ้นจากหลายช่องทาง แต่ใช้เวลาได้รวดเร็ว เนื่องจากสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางสื่อโซเซียลต่าง ๆ ได้หลากหลายช่องทาง

สื่อใหม่ที่นำมาใช้ในงานสื่อข่าว ได้แก่ สมาร์ตโฟน มี Application คือ Line ซึ่งแยกเป็นกรุปไลน์นักข่าวในแต่ละสื่อที่รับผิดชอบในการรับหมายข่าวและประสานงานด้านการข่าว ใช้ Google Map ในการไปหาแหล่งข่าว ค้นข่าวทางอินเทอร์เน็ต สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ใช้สื่อโซเซียลคือ เฟสบุ๊ก (www.facebook.com/BTV.Ch7) ทวิตเตอร์ (Twitter@BBTVChannel7) และอินสตราแกรม (Instagram@BBTV_CH7) สื่อที่อยู่ในความรับผิดชอบในการเป็นผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์ มีสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ และสื่อออนไลน์ แยกได้ดังนี้

1. สื่อหนังสือพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน และสื่อออนไลน์ ผู้จัดการออนไลน์ (www.manager.co.th) แยกข่าวเป็น ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม ข่าวคุณภาพชีวิต ข่าวภูมิภาค ข่าวต่างประเทศ ข่าววิทยาศาสตร์ ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง ข่าวไอที-เกม-นวัตกรรม ข่าวสัมภาษณ์ พิเศษ/สัปดาห์ และบทความ
2. สื่อวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และไทยรัฐทีวี ทีวีดิจิตอล ช่อง 32
3. สื่อออนไลน์ ได้แก่ ไทยรัฐทีวี (www.thairath.tv)
ตัวอย่างผังรายการของ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 และไทยรัฐทีวี ทีวีดิจิตอล ช่อง 32 ดังภาพต่อไปนี้ (เอกพงษ์ พุทธา, สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม 2558)

ผังรายการไทยรัฐทีวีช่อง 32

เวลา	มิถุนายน 2558	ไทยรัฐ HD
00:00 - 01:00	กรมข่าวเด็ก	
01:00 - 02:00	ซีรีส์ ไต๋ฮินเสียงหัวใจฉันทินโกน	
02:00 - 03:00	อุ้งเชิง จอมโจรพิทักษ์คุณธรรม	
03:00 - 04:30	ลุยทั่วโลก	
04:30 - 05:30	TV Direct (ทีวี ไต๋เร็ก)	
05:30 - 06:00	สารสนุก	
06:00 - 09:00	เช้าข่าวชัดโซเซียล	
09:00 - 10:00	ซีรีส์ ไต๋ฮินเสียงหัวใจฉันทินโกน	
10:00 - 11:00	ภาพหลงยุค	
11:00 - 11:30	แม่บ้านประจัญบาน	
11:30 - 14:00	ชัดข่าวเที่ยง	
14:00 - 15:00	Healthy Friday	
15:00 - 16:00	TV Direct (ทีวี ไต๋เร็ก)	
16:00 - 17:00	รถปสตทุกขันธ์	
17:00 - 17:30	กินข่าวทั่วไทย	
17:30 - 18:15	ซูเปอร์มิถุนายน	
18:15 - 18:30	สารสนุก เปิดโลก	
18:30 - 19:30	เป่าขี้ผึ้ง ๓ แห่งเขาคี	
19:30 - 21:30	ไทยรัฐนิวส์โชว์	
21:30 - 22:00	เกมโชว์โซเซียล	
22:00 - 23:00	ไทยรัฐเกียเตอร์	

ภาพประกอบที่ 19 ผังรายการไทยรัฐทีวี ทีวีดิจิตอลช่อง 32

ที่มา : www.thairath.tv, 2558

ธนดล ศรีบุระ ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ผู้สื่อข่าวประจำจังหวัดขอนแก่น ให้ข้อมูลดังนี้

แบบเดิมใช้ม้วนกล้องเบต้า (beta cam) ส่งม้วนเทปวิดีโอผ่านทางรถปรับอากาศ นำม้วนเทปมาตัดต่อโดยใช้เครื่องตัดต่อโดยเฉพาะ การส่งเป็นการยิงใยแก้วนำแสง จากองค์การโทรศัพท์ ใยแก้วนำแสงทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการส่งแสงจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง ด้วยความเร็วเกือบเท่าแสง เมื่อนำมาใช้ในการสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้สามารถส่ง-รับข้อมูลได้เร็วมาก ได้ระยะทางได้เกิน 100 กม.ในหนึ่งช่วง และเนื่องจากแสงเป็นตัวนำส่งข้อมูล ทำให้สัญญาณแม่เหล็กไฟฟ้าภายนอก ไม่สามารถรบกวนความชัดเจนของข้อมูลได้ ใยแก้วนำแสงจึงถูกนำมาใช้แทนตัวกลางอื่น ๆ ในการส่งข้อมูล ปัจจุบันส่งทางอินเทอร์เน็ต ทางไลน์จะใช้เฉพาะกรณีเร่งด่วน ซึ่งภาพอาจจะไม่ชัด เพราะเวลาส่งจริงต้องใช้กล้องดิจิทัลรุ่นใหม่ถ่ายเป็น HD หรือ High Definition เป็นระบบภาพความละเอียดสูงที่คุณภาพสูงและสามารถตัดต่อได้ ทางส่วนกลางจะเป็นคนตัดต่ออีกครั้งหนึ่ง โดยส่งเข้าเว็บระบบของช่อง 3 ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะหน่วยงาน ส่งภาพข่าว ส่งรายงานข่าว เขียนหัวข่าว เขียนประเด็นข่าว ส่งข่าว ส่งภาพไปส่วนกลาง และส่วนกลางมีกองบรรณาธิการ เป็นผู้บรรณาธิการข่าวอีกครั้ง หากมีข้อสงสัยจะโทรถามผู้สื่อข่าวเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม หรือให้หาข่าวเพิ่มเติม โดยบรรณาธิการก็ยังคงเป็นการปฏิบัติหน้าที่เป็นคนรีไรท์ข่าว คัดเลือกข่าวนำเสนอ พาดหัวข่าว ตรวจสอบข่าวซึ่งก็เป็นนายทหารข่าวสาร หรือ Gatekeeper เช่นเดิม

การใช้สื่อใหม่ในส่วนของไลน์ที่ใช้ในกลุ่มของทางช่อง 3 จะเป็นไลน์ผู้สื่อข่าวส่วนกลาง และแยกไลน์ของผู้สื่อข่าวส่วนภูมิภาค ส่วนที่เป็นกรุปไลน์ที่ใช้จะเป็นกลุ่มผู้สื่อข่าวภาคอีสาน มีบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์ จะใช้แจ้งหมายข่าวหรือประสานงานด้านต่าง ๆ ของผู้สื่อข่าว การทำข่าวในส่วนภูมิภาคนักข่าวจะออกไปทำทุกข่าว แต่ส่วนกลางโดยบรรณาธิการจะเป็นผู้แจ้งหมายให้สายข่าวใดเป็นคนไปทำ ในการทำข่าวใช้สื่อใหม่เข้ามาช่วย โดยการทำให้ข่าวใช้กล้องดิจิทัล รุ่นที่เป็นวิดีโอ และมีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต มีแมคบุ๊กใช้ในการตัดต่อและส่งข่าว มีแอร์การ์ดใช้ในการส่งอินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือใช้ในการติดต่องาน ใช้ไลน์ ใช้ Google map ซึ่งในการใช้อุปกรณ์ใช้ระบบการ์ด memory card แบบเดิม ๆ ยกเลิกทั้งหมด ทำข่าวแล้วสามารถส่งข่าวได้ทันที หากมีปัญหาในการส่งข่าวจะใช้ภาพนิ่งส่งทางไลน์ก่อนแล้วค่อยส่งวิดีโอตามไปอีกครั้ง แต่จะมีอุปสรรคบ้างในเรื่องเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร หากด่วนจริง ๆ เกิดปัญหาแบบนี้จะส่งทางไลน์ไปก่อน แล้วจึงส่งภาพเต็มตามไป

ข้อดีของการใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว สามารถลดค่าใช้จ่าย ลดอุปกรณ์ ไม่ต้องมีศูนย์ข่าว ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์สามารถออกทำข่าวเองได้เลย การทำข่าวเมื่อใช้สื่อใหม่ยังช่วยในเรื่องความรวดเร็ว ทำให้ได้ข่าวที่สด ทันต่อเหตุการณ์ สามารถรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้โดยส่วนข้อเสีย เมื่อมีการนำสื่อใหม่เข้ามาใช้ทำให้เกิดการแข่งขันกันค่อนข้างสูง เพราะนักข่าวทำข่าวสะดวก รวดเร็วขึ้น การแข่งขันก็ตามมา ทำให้ต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อเทคโนโลยี ต้องลงทุนด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 จะส่งข่าวจะเป็นข่าว แฟลชนิวส์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ และทางออนไลน์ (www.thaitv3.com และ www.morning-news.bectero.com) ในข่าวเรื่องเล่าเช้านี้ เจาะข่าวเด่น เรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์ มีผ่านทางช่องโซเชียลหลายช่องทาง ได้แก่

เฟสบุ๊ก (www.facebook.com/ch3fanclub และ www.facebook.com/MorningNewsTV3) ทวิตเตอร์ (Twitter@MorningNewsTV3) เฟสบุ๊กของตะเวนข่าว ข่าววันใหม่ จะดึงข่าวจากนักข่าว ข่าวไหนน่าสนใจจะขึ้นเฟสบุ๊กก่อน จะคล้าย ๆ ข่าวออนไลน์แต่จะไม่ละเอียดมากนัก การใช้สื่อใหม่มีผลต่อการพัฒนาด้านการข่าว พัฒนาตนเองในการใช้สื่อโซเชียล เทคโนโลยีทันสมัยต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ ศูนย์ข่าวขอนแก่น สามารถเลือกข่าวออกเองได้ แต่ในปัจจุบันยกเลิกศูนย์ข่าว จึงต้องส่งไปให้ ส่วนกลางเป็นคนดำเนินการต่อ สาเหตุของการยกเลิกศูนย์ข่าวภาคอีสานขอนแก่น ก็มาจากสื่อโซเชียลที่สามารถส่งข่าวจากผู้สื่อข่าวในระบบอินเทอร์เน็ตเองได้ และมีการใช้กล้องดิจิทัลรุ่นที่ทันสมัยมีความคมชัด จึงไม่จำเป็นต้องมีศูนย์ข่าวไว้รับ-ส่งสัญญาณ จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ยกเลิกศูนย์ข่าวฯ จากการมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยนั่นเอง

สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ปัจจุบันมีการแบ่งช่องทางการแพร่ภาพเป็นหลายช่องทาง ได้แก่ ช่อง SD คือ SDTV (Standard Definition Television) เป็นระบบช่องสัญญาณ "โทรทัศน์ความคมชัดปกติ" หรือ "โทรทัศน์ความชัดเจนมาตรฐาน" เป็นการส่งสัญญาณภาพในรูปแบบอนาล็อกที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน มีการแสดงภาพอยู่ 3 ประเภท คือ NTSC, PAL, และ SECAM มีอัตราส่วนการแสดงผลของจอภาพอยู่ที่ 720 x 480 พิกเซล ซึ่งมีความละเอียดในการแสดงผลที่ค่อนข้างน้อยคุณภาพไม่เท่า HD จะเน้นข่าวอาชญากรรม ช่อง HD คือ HDTV (High Definition Television) เป็นระบบช่องสัญญาณ "โทรทัศน์ความคมชัดสูง" เรียกกันสั้น ๆ ว่า HDTV หรือ ทีวีระบบ ไฮ-เดฟ นั้นเอง มีการรับส่งสัญญาณภาพในแบบจอกว้าง (Wide screen) มีอัตราส่วนการแสดงผลของจอภาพอยู่ที่ 1280 x 720 พิกเซล และระบบ "Full HDTV" ที่ให้ความละเอียดของจอภาพอยู่ที่ 1920 x 1080 พิกเซล HDTV โดยทั่วไปจะเป็นระบบดิจิทัลที่ให้ความละเอียดของภาพ และระบบเสียงรอบทิศทาง เพิ่มรรถรสในการรับชมทีวีได้สมจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งช่อง HD จะออกคู่ขนานกับช่องออริจินัล เป็นข่าวทั่วไปเหมือนโทรทัศน์ช่องหลัก และช่อง family จะออกข่าวเป็นแนวครอบครัว เด็ก ๆ ข่าวทำความดี ข่าวนักเรียน

ตัวอย่างผังรายการของ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ดังภาพต่อไปนี้ (ธนดล ศรีบุระ, สัมภาษณ์, 19 มิถุนายน 2558)

ผังรายการของ 3

ผังรายการ : วันที่ 26 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558

เวลา	รายการ
04:00 - 05:35	ครอบครัวข้ามเข่า
05:35 - 05:45	ครอบครัวข้ามเข่า
05:45 - 05:50	Did You Know(คุณรู้หรือไม่)
05:50 - 05:55	มองโลกแบบวิกรม
05:55 - 05:58	HEALTH ME PLEASE
06:00 - 09:30	เรื่องเล่าขำขัน
09:30 - 09:35	ครัวจิตจางหัวบ
09:35 - 10:00	สัมภาษณ์มีจำ
10:00 - 10:05	ขงจื้อเกี่ยวกับคุณภักดิ์
10:07 - 10:10	เพื่อนคู่คิด
10:08 - 10:11	อีจางค์ ตามหาบุคคลในภาพ
10:10 - 10:35	มาสเตอร์คิด เวทีแจ่มเกิด
10:34 - 10:35	แฟลช นิวส์
10:35 - 11:00	ก่อนบ่ายคลายเครียด
11:00 - 11:05	ละคร ธรรมนำชีวิต
11:05 - 13:30	เพื่อนวันทันโลกการ์ตูน
13:30 - 13:40	บางกอกกระซิบ ไว้ว มาฮา
13:40 - 14:10	ครัวคุณต๋อย
14:09 - 14:09	แฟลช นิวส์
14:10 - 15:25	สุขภาพบุรุษจากแพทย์คุณวิชาญชีวานนท์
15:25 - 15:26	แฟลช นิวส์
15:26 - 15:27	ฮาวทูไฮเต็ค
15:27 - 15:28	พบกับช่อง 3
15:30 - 15:55	สัมภาษณ์ไฮเต็ค
15:55 - 17:30	เรื่องเด่นฉบับนี้
17:29 - 17:30	อิงอิง ตอน ทวีร์
17:30 - 18:15	พินิตอุยกู๋
18:14 - 18:15	แฟลช นิวส์
18:15 - 19:25	ละคร หมดมิใช่เบอร์
19:30 - 19:40	ข่าวไมทระราชินี
19:40 - 19:47	สี่สิบวันแห่ง
19:48 - 19:50	แฟลช นิวส์
20:00 - 23:00	ละคร ข้าบดินทร์
23:00 - 23:30	ข่าว 3 มิติ โดย กิตติ สิงหปัท
23:30 - 00:15	เพชรราชา
00:15 - 00:20	สปอร์ตวู
00:20 - 01:05	เจอีโศ
01:05 - 02:15	ข่าววันใหม่
01:05 - 01:08	ขอฝากนักกอล์ฟ
02:15 - 03:30	ภ.จีน คู่หูพิศเค็มสปีด *
03:00 - 03:20	ก่อนบ่ายคลายเครียด R
03:20 - 03:30	บางกอกกระซิบ R
03:30 - 04:00	ละคร น้องใหม่ร้ายบริสุทธิ์ R

ภาพประกอบ 20 แผนผังรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ที่มา : www.thaitv3.com, 2558

สายสมร วงศ์ศิริกุล บรรณาธิการ ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี ให้ข้อมูลดังนี้

บรรณาธิการยังคงมีบทบาทในการบรรณาธิกรณข่าวเหมือนเดิม เพียงแต่มีความสะดวกมากขึ้น เริ่มใช้อินเทอร์เน็ตเมื่อประมาณ 7-8 ปีที่ผ่านมา เมื่อไปทำข่าวภาคสนามแล้วจะสามารถส่งข่าวผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตได้ในทันที หากเป็นเมื่อก่อนทำข่าวกลับมาที่ศูนย์ข่าวเพื่อที่จะพีดภาพ (feed ในทางโทรคมนาคมหมายถึง การส่งสัญญาณไปยังส่วนรับสัญญาณ เสาอากาศหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่สามารถแปลงคำสัญญาณไปใช้งานได้) ขึ้นดาวเทียม ยิ่งเข้าศูนย์ข่าวที่กรุงเทพมหานคร

การเปลี่ยนแปลงของศูนย์ข่าว เมื่อก่อนศูนย์ข่าวภูมิภาคต้องไปรับม้วนเทปจากสถานีรถปรับอากาศ หรือสถานีขนส่ง ซึ่งเป็นม้วนเทปส่งจากผู้สื่อข่าวในจังหวัดต่าง ๆ ที่เป็นเครือข่าย ต้องนำมาทำการตัดต่อว่าจะได้นำเสนอ แต่ในปัจจุบันนักข่าวสามารถส่งข่าวได้ในทันทีจากที่บ้านผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต ต่างจังหวัดเมื่อก่อนต้องส่งแฟกซ์เข้ามายังศูนย์ข่าว บรรณาธิการต้องคัดเลือกข่าว พิมพ์ดีดเรียงเรียงส่งข่าว ส่งแฟกซ์เข้าศูนย์กรุงเทพฯ ณ ปัจจุบันการส่งข่าวจากศูนย์ข่าวเข้าส่วนกลาง ทางบรรณาธิการส่วนกลางนำข่าวไปตัดข่าว เรียบเรียง เขียนข่าวเองไม่ต้องรอศูนย์ข่าวทำให้

การใช้สื่อใหม่ของกรณีของศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี หรือช่อง 9 จะใช้ไลน์เป็นหลักในการติดต่อประสานงาน แจ้งหมายข่าวของกลุ่มผู้สื่อข่าว เฟสบุ๊กไม่ค่อยได้ใช้ จะใช้ไลน์โดยส่วนกลางเป็นผู้ตั้งไลน์ของช่อง 9 ใช้ชื่อกลุ่ม “ภาพข่าวด่วน” ส่งภาพข่าวด่วน เนื้อหาข่าว แต่การส่งทางข่าวไลน์จะใช้ในกรณีข่าวเร่งด่วนเท่านั้น ไลน์ที่ใช้กลุ่มย่อยจะเป็นกลุ่มผู้สื่อข่าวในแต่ละจังหวัดที่เข้ากลุ่มเพื่อแจ้งข่าว ส่งข่าว ให้นักข่าวด้วยกัน แจ้งหมาย แจ้งประเด็นข่าว สื่อโซเชียลที่ใช้จะเป็นเฟสบุ๊กโดยมีเฟสบุ๊กของสถานี สำนักข่าวไทย ศูนย์ข่าวภาคอีสาน โดยใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวของทางสถานี แต่ในส่วนของผู้สื่อข่าวจะใช้ไลน์เป็นหลัก ในการใช้สื่อโซเชียลทางส่วนกลางขอให้ผู้สื่อข่าวเล่นทวิตเตอร์ แต่ส่วนภูมิภาคจะไม่ค่อยใช้

ในส่วนสายงานข่าวจะไม่ได้แยกสายเหมือนส่วนกลาง ผู้สื่อข่าวของศูนย์ข่าวสามารถทำข่าวได้ทุกประเภท การได้รับหมายข่าวจะให้ผู้สื่อข่าวที่ถนัดด้านนั้นออกไปทำก่อน หากไม่อยู่ก็สามารถให้ผู้สื่อข่าวที่อยู่ไปทำข่าวได้ นั่นหมายถึงผู้สื่อข่าวทุกคนในศูนย์ข่าวต้องสามารถออกไปทำข่าวได้ทุกประเภท

การออกไปทำข่าวจะมีอุปกรณ์การสื่อข่าว ได้แก่ กล้องเบต้า ซึ่งเมื่อก่อนเป็นรุ่นที่ขนาดใหญ่ ปัจจุบันตัวเล็กลง รองรับระบบ High Definition เป็นชุดแบ็คแพ็ค การใช้รถถ่ายทอดสัญญาณจะเป็นกรณีรายงานสด ทำข่าวปกติจะใช้กล้อง โน้ตบุ๊ก แม็คบุ๊ก ใช้ในการตัดต่อ ไมล์ อุปกรณ์ส่งสัญญาณ ซึ่งการส่งข่าวมักจะเกิดปัญหาอุปสรรคจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร ทำให้บางครั้งไม่สามารถคำนวณระยะเวลาที่แน่นอนได้ บางครั้งต้องรายงานเก็บเพื่อส่งไปอีกช่วงเวลาเนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตในขณะนั้นไม่เสถียร ซึ่งนักข่าวจะเรียกวิธีนี้ว่า การรายงานสดแห้ง ถ้าเป็นข่าวเก็บหมายถึงข่าวที่ไม่ต้องออกอากาศสด นำมาเรียบเรียงก่อนส่งข่าว จะนำข่าวมาตัดต่อจากโปรแกรมตัดต่อในเครื่องแม็คบุ๊ก บันทึกภาพและเสียงเรียบร้อยแล้วก็ส่งไฟล์ข่าวเข้าทางระบบการรับ-ส่งข่าวของศูนย์ข่าวทางอินเทอร์เน็ต เป็นการนำสื่อสมัยใหม่เข้ามาใช้ทำให้การส่งข่าวสามารถทำได้ในทันที รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ หากเป็นช่วงก่อนที่จะมีสื่อใหม่เหล่านี้มาใช้ การสื่อข่าวทำได้โดย

ออกไปทำข่าว ได้ข่าวได้ภาพแล้วกลับมาติดต่อโดยช่างตัดต่อที่ศูนย์ข่าว บรรณาธิการที่ศูนย์ข่าว คัดเลือก ตรวจสอบ พาดหัว เขียนข่าว บันทึกเทปวิดีโอ แล้วให้พนักงานส่งเอกสารนำไปส่งที่รถปรับ อากาศหรือเครื่องบิน เพื่อส่งให้ศูนย์ข่าวส่วนกลางเป็นคนนำเข้ากระบวนการแล้วถึงออกอากาศได้

กรณีของการบรรณาธิกรณข่าวนั้น ทางช่อง 9 จะต้องตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนจาก แหล่งข่าวให้มั่นใจก่อนแล้วจึงจะนำเสนอข่าวสารออกไปสู่ผู้รับข่าว หากไม่แน่ใจจะไม่นำเสนอ บางครั้งข้อมูลจากแหล่งข่าวให้ข่าวผิดพลาดก็มี นักข่าวต้องรีบแก้ข่าวให้ทันท่วงที บรรณาธิการส่วน ภูมิภาคจะมีบทบาทเปลี่ยนไป เพราะไม่ต้องมาคอยคัดกรองข่าว เขียนข่าว เพราะให้นักข่าวส่งข่าว ส่วนกลาง บรรณาธิการส่วนกลางจะเป็นผู้รีไรท์ คัดข่าวเอง การส่งข่าวนั้นจะมีข่าวที่ต้องส่งเป็นข่าว ต้นชั่วโมงของสื่อวิทยุโทรทัศน์ของช่อง 9 และทางข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียง อสมท. ด้วย ในข่าว เดียวกันจะส่งในสื่อหลายประเภทของช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ทีวี ทางสื่อใหม่ที่เพิ่มขึ้นหลายช่องทาง นอกจากสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่อวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ เว็บไซต์ (www.mcot.net/tv) เฟสบุ๊ก (www.facebook.com/MCOT.Digital) ทวิตเตอร์ (Twitter@MCOT_Digital) และทางโทรศัพท์ มือถือเป็นข่าวผ่านทาง SMS โดยใช้ผ่านทางแอปพลิเคชัน MCOT App. และข่าวของสำนักข่าวไทย (www.tnamcot.com) กรณีศูนย์ข่าวภาคอีสานจะนำเสนอผ่านเฟสบุ๊กของทางภาคอีสานชื่อ facebook ศูนย์ข่าวภาคอีสาน โมเดิร์นไนน์ทีวี โดยแบ่งข่าวออกเป็น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวต่างประเทศ E-News ข่าวเทคโนโลยี ข่าวกีฬา ข่าววัฒนธรรมบันเทิง ไลฟ์สไตล์ และ ข่าวพระราชสำนัก ศูนย์ข่าวภาคอีสาน โมเดิร์นไนน์ทีวี สามารถนำเสนอข่าวเองได้เลย หรือนำเสนอ ข่าวโดยใช้ฐานข้อมูลสำนักข่าวไทยในการนำเสนอข่าวสาร

ผู้สื่อข่าวสมัยนี้จะต่างจากผู้สื่อข่าวสมัยก่อนมาก เมื่อผู้สื่อข่าวออกไปทำข่าวเข้าป่า เข้าดอย ติดต่อกลับมาหาศูนย์ข่าวก็ไม่ได้ ต้องรอให้ผู้สื่อข่าวกลับมาจึงสามารถส่งข่าวได้ ต่อจากช่วงนั้นก็จะมี เริ่มมีโทรศัพท์มือถือรุ่นเก่าก็ดีขึ้น ปัจจุบันนำเทคโนโลยีสื่อใหม่มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ตหรือสื่อ โซเชียลต่าง ๆ นั้น ปัญหาการใช้โซเชียลก็มีเช่น การใช้โทรศัพท์รุ่นที่ฟังเสียงพูดแล้วบันทึกเลย จะ เกิดกรณีใช้คำย่อ สบก. โทรศัพท์รุ่นนี้จะบันทึก ส เป็นสอบ บเป็นบอ กเป็นกอ เมื่อส่งข่าวมา บก. งบ ต้องโทรศัพท์กลับไปสอบถาม ดังนั้นในสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเกินไปแต่ไม่ สามารถใช้กับงานได้ ก็เกิดปัญหา การที่ส่งข่าวได้เร็ว แล้วตรวจสอบไม่ทัน ทำให้ผิดพลาด ก็จะมีเกิด ปัญหาในการนำเสนอข่าว การต้องไปขอโทษผู้ที่เสียหายก็ไม่ใช่ว่าเรื่องดี เพราะจะนำมาซึ่งความ นำเชื่อถือ อันเกิดจากการใช้สื่อใหม่

ดังนั้นจากการนำเสนอข่าวสาร บรรณาธิการหรือตัวผู้สื่อข่าวเองยังต้องเป็นนายทวารข่าว หรือ gatekeeper อยู่ตลอดเวลา ยิ่งการทำข่าวจากโซเชียลทำให้รวดเร็วจริง แต่ขาดการ ตรวจสอบ คัดข่าวจากผู้สื่อข่าว จะทำให้ข่าวอาจไม่ถูกต้องบิดเบือนไป เพราะการนำเสนอต้องเป็น ข้อเท็จจริงเท่านั้น หากผิดพลาดก็จะเกิดปัญหาตามมา การใช้ไลน์บางครั้งในกลุ่มก็เอาข่าวในไลน์ไป ส่งต่อ บางครั้งคัดลอกกันไปโดยไม่ได้เป็นผู้ไปทำข่าวเอง อาจจะนำเสนอแบบผิด ๆ อีกเรื่องในการใช้ สื่อโซเชียลในปัจจุบันอาจมีผลต่อความมั่นคง เพราะทุกวันนี้ใครมีสมาร์ตโฟน ก็สามารถถ่ายภาพ ทำ ข่าวได้ แล้วไม่ได้เป็นผู้สื่อข่าว ไม่ได้รู้หลักการนำเสนอ ไม่รู้จักการตรวจสอบ ลงข่าวกันในโซเชียล ผ่านผู้รับจำนวนมาก อาจมีผลกระทบเกิดการเข้าใจผิด เกิดการสร้าง ความเสียหาย ไปจนถึงทำลาย ชาติได้ เช่น ภาพข่าวนักศึกษาเปิดเสื้อให้ชมบุตรเป็นชุดรับปริญญา ซึ่งในมุมมองนักข่าวจะทำให้

เกิดผลเสียหายต่อมุมมองของเยาวชนหรือนักศึกษาดูด้วยกันว่าทำอย่างนี้ถูก สถานศึกษาปล่อยให้ห้องเกิดความเสียหายให้กับสังคม จึงมีคำที่ผู้สื่อข่าวนิยมใช้กัน “ต้มยำดิจิทัล” หมายถึงการนำเสนอข่าวหรือทำข่าวในยุคดิจิทัล ที่ส่งข่าวกันในสื่อโซเชียลกันเป็นจำนวนมาก โดยไม่มีการตรวจสอบ หรือขึ้นเอาจริง เหตุนี้ผู้สื่อข่าวเองต้องทำงานละเอียด รอบคอบ เพราะปรับตัวยาก คู่แข่งมากขึ้น แข่งขันกันมากขึ้น สิ่งเหมือนเดิมของการสื่อข่าว คือการยึดหลัก 5W 1H ใช้กระบวนการสื่อข่าวเพื่อให้ข่าวมีข้อเท็จจริง มีมาตรฐานตามหลักการสื่อข่าว บรรณาธิการเองทำงานมากขึ้น เพราะแหล่งข่าวมากขึ้น บรรณาธิการต้องใช้วิจารณญาณในการตรวจสอบมากขึ้น แหล่งข่าวมากขึ้น ต้องกรอง ต้องคัดข่าวมากขึ้น ต้องใช้ประสบการณ์ ความชำนาญสูง

ข้อดีของสื่อโซเชียลก็มี เช่น การรายงานข่าวสด ในกรณีเร่งด่วนส่งข่าวผ่านบรรณาธิการที่ศูนย์ข่าวส่วนกลาง ทางศูนย์ข่าวจะเป็นคนส่งข่าวไปรษณีย์ข่าวส่งให้ ผู้ประกาศสามารถออกอากาศได้ทันที โดยใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนผ่านทางแอปพลิเคชันต่าง ๆ รวมถึงการไปทำข่าวใช้สมาร์ทโฟนถ่ายภาพ อัปเดตเสียง ส่งเข้าไลน์ห้อง “ภาพข่าวด่วน” ได้เลย บรรณาธิการก็จะนำไปออกอากาศได้ทันที การส่งข่าวยังสามารถออกกันทางไลน์ได้เลย ลดต้นทุน แต่ข้อเสียคือการนำข่าวเดียวกัน แต่สตริงเกอร์คนละคน นำภาพไปแตกประเด็นข่าว ทำให้ข่าวบิดเบือนก็มี

ข้อดีอีกทางของการใช้สื่อโซเชียลคือ ความประหยัดค่าใช้จ่าย งบประมาณ รวดเร็ว สะดวก สามารถเช็คความถูกต้องได้ทันที สามารถตอบโต้ข่าวก็ได้อย่างรวดเร็ว มีช่องทางการสื่อสาร ส่ง รับ มากยิ่งขึ้น อุปกรณ์การสื่อข่าวน้อยชิ้นลง เล็ก gọn ประสิทธิภาพดีขึ้น

ศูนย์ข่าวภาคอีสาน โมเดิร์นไนน์ทีวี ได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่อีกตัวหนึ่งมาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว คือ “โดรน” (Drone หมายถึง อากาศยานที่ไม่มีคนขับ) มาใช้ในการทำข่าวล่าสุด ถ่ายภาพบนอากาศได้ 360 องศา สามารถไปทำข่าวได้ทุกที่ เครื่องอากาศยานไร้คนขับ ก็มีข้อเสียคือการล้วงความลับได้ทุกที่ หากนำไปใช้ในทางที่ผิดก็จะเกิดผลเสียหาย ปัญหาต่อผู้อื่นที่ถูกถ่ายทำ ดังภาพด้านล่าง

ภาพประกอบ 21 ภาพ Drone อากาศยานไร้คนขับ

นอกจากโดรนแล้วยังมีกล้องกระดุม ข้อดีคือสามารถเป็นหลักฐานทั้งภาพและเสียงในการนำไปใช้หาข้อเท็จจริงของข่าว แต่ข้อเสียก็เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าใช้ในงานข่าวก็สามารถใช้เป็นข้อเท็จจริงที่ชัดเจน

ในส่วนเรื่องของบุคลากรจะลดลง เพราะไม่ต้องมีแมสเซนเจอร์ (พนักงานส่งเอกสาร) พนักงานพิมพ์ดีด และอนาคตตำแหน่งที่จะลดลงคือช่างตัดต่อ เพราะปัจจุบันนักข่าวต้องนำโน้ตบุ๊กหรือแท็บเล็ตออกไปทำข่าว ต้องมีโปรแกรมตัดต่อ สามารถทำข่าว ตัดต่อและส่งข่าวได้ในทันที นักข่าว ถ่ายภาพเอง ส่งข่าวเอง ขับรถเอง ตำแหน่งคนขับรถก็จะลดลง อีกทั้งข่าวสดยังเป็นผู้ประกาศข่าวเอง

การใช้ช่องทางสื่อใหม่ของผู้รับข่าวสาร ในปัจจุบันผู้รับข่าวสาร ต้องมีความรู้ ต้องรู้จักใช้วิจารณญาณในการรับสื่อ ต้องรู้จักตรวจสอบ เลือกรับข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือจากข่าวที่แพร่หลายในโลกโซเชียลที่บางครั้งไม่สามารถทราบได้เลยว่าใครคือผู้ส่งข่าว มีข้อเท็จจริงประการใด

ผังรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ทีวี มีดังภาพต่อไปนี้ (สายสมร วงศ์กิริติกุล, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2558)

ชูชัย วงศ์พุ่ม ผู้สื่อข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ขอนแก่น ให้ข้อมูลดังนี้ สื่อใหม่ที่นำมาใช้ของผู้สื่อข่าวทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT ขอนแก่น ได้แก่ แกล์ไลน์ ทวิตเตอร์ เฟสบุ๊ก ไลน์ เพจ สังเกตว่า เว็บไซต์เริ่มใช้น้อยลง มักจะดูในไลน์ เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ส่วนมากในปัจจุบันมักใช้ไลน์ ใช้เฟสบุ๊ก สามารถนำมาออกเป็นข่าวหลักได้ ณ ปัจจุบันนักข่าวนั้นทุกคนสามารถเป็นได้ เพราะมีการใช้โซเชียลมาทำข่าวได้ นักข่าวสามารถนำข่าวส่งได้หลาย ๆ สื่อ นำไปใช้เพื่อสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้ มีภาพนิ่งทำข่าวได้ แต่จะนำเสนอหรือเชือถือนั้นขึ้นอยู่กับผู้รับข่าวสาร การทำให้ข่าวน่าเชื่อถือ ผู้สื่อข่าวจะสามารถนำข่าวที่ได้จากโซเชียลแล้วเอาไปหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้ การออกข่าวหลักในปัจจุบันสามารถนำข่าวสังคม ข่าวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คลิปวิดีโอต่าง ๆ ให้เกิดแง่มุมในหลาย ๆ ด้าน ในชีวิตประจำวันก็เป็นข่าวได้

การส่งข่าวในภาคหลักยังคงมีกระบวนการส่งข่าวรูปแบบเดิม จะเปลี่ยนในส่วนวิธีการส่งข่าว เมื่อก่อนต้องส่งเป็นม้วนเทป นำมาตัดต่อ แล้วค่อยส่งม้วนเทปไปที่ศูนย์ข่าวส่วนกลาง ในปัจจุบันมีการส่งข่าวรวดเร็วทางอินเทอร์เน็ต ทางเฟสบุ๊ก หรือ 3 G เพราะในการส่งข่าวปัจจุบันจะต้องมีความสด ความใหม่ ดังนั้นการใช้สื่อโซเชียลเข้ามาช่วยเป็นอันดับต้น ๆ การส่งข่าวทางโซเชียลเพียงเป็นการทำให้สะดวก รวดเร็วขึ้น ส่งภาพได้มากขึ้น แต่การส่งข่าวไปแล้วก็ยังมี การตรวจสอบจากบรรณาธิการก่อนที่จะออกอากาศในสื่อภาคหลัก การส่งกำหนดการ ส่งภาพข่าว ส่งเนื้อข่าว ส่งโปรยข่าวการเขียนข่าว พาดหัวข่าว ผ่านสื่อโซเชียลก็จะสั้นลง นักข่าวต้องใช้ประสบการณ์มากในการพาดหัวให้สั้น กระชับ เข้าใจได้ ทำให้นักข่าวเองต้องมีการพัฒนาตนเองเป็น อย่างมาก ทั้งในเรื่องของการพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

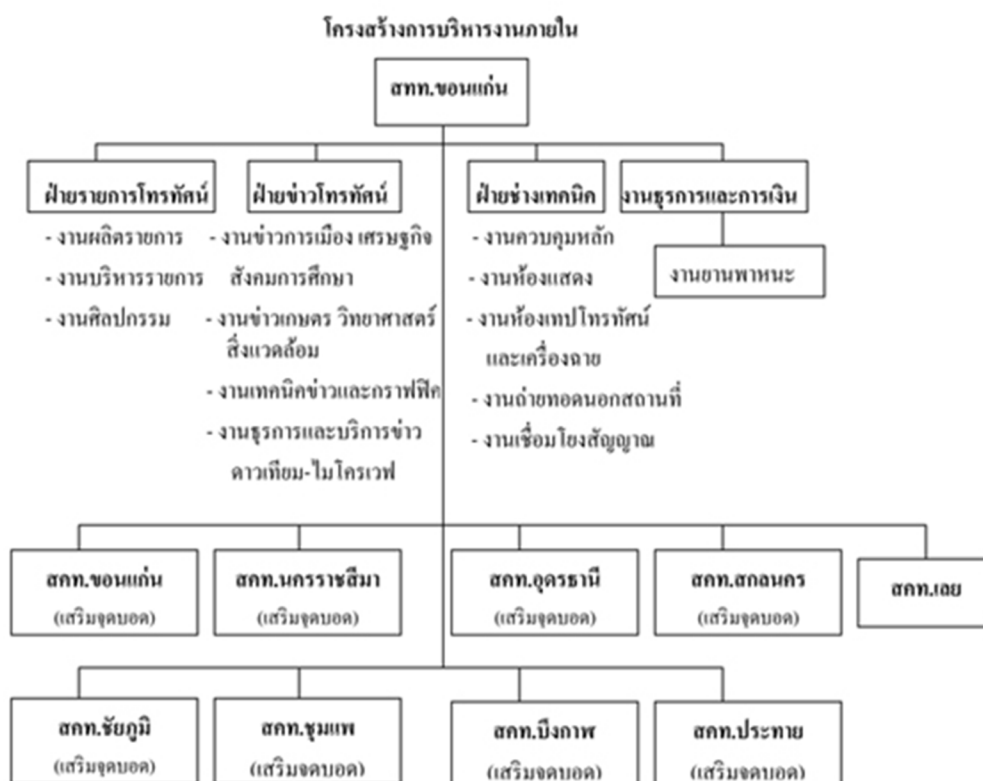
ในปัจจุบันจะเป็นการเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ให้ทันสมัยมากยิ่งขึ้น จากการใช้กล้องเบต้า ก็มีรุ่นใหม่ ๆ ที่มีความคมชัดมากกว่าเดิม รองรับระบบ High Definition เพราะปัจจุบันการออกอากาศจะเป็นระบบดิจิตอล HD (High Definition) กันทั้งหมดแล้ว การใช้รถดาวเทียมเคลื่อนที่ ในการทำข่าวถ่ายทอดสด การใช้โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนในการติดต่อประสานงานรวมถึงการใช้ แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในโทรศัพท์ เช่น Line Google Map เป็นต้น สามารถนำสื่อใหม่เหล่านี้มาใช้ใน กระบวนการส่งข่าวเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย ทางกลุ่มผู้สื่อข่าวของสถานีเอง มี กลุ่มไลน์เฉพาะสำหรับนักข่าวไว้ใช้ติดต่อประสานงาน อีกทั้งยังใช้ในการแจ้งหมายข่าว และยัง สามารถใช้ไลน์ในการแชร์ข่าวให้กันและกัน เพื่อนำไปเผยแพร่หรือหาข้อมูลเพิ่มเติมแล้วแต่ผู้สื่อข่าว

การส่งข่าวเพื่อออกอากาศยังคงต้องเป็นจากกองบรรณาธิการเป็นผู้ตรวจสอบ อีกทั้งหาก เป็นการรายงานสด ก็ต้องส่งให้กองบรรณาธิการพิจารณา ก่อน ถึงจะอนุญาตให้ออกข่าวได้ การ ตรวจสอบข่าวจะมีผู้ที่คอยตรวจสอบในตัวคือผู้เปิดรับข่าวนั้นเอง เพราะเมื่ออ่านข่าวที่ได้รับแล้ว จะมีการคอมเม้นต์ต่อหรืออาจมีการแก้ไขข่าว ซึ่งก็เป็นการตรวจสอบข่าวกันอีกทางหนึ่ง การหา แหล่งข่าว เมื่อก่อนหาจากบุคคล หน่วยงาน ทางวิทยุ ทางโทรศัพท์ ปัจจุบันใช้สื่อใหม่เข้ามาช่วยมาก เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลข่าวเพิ่มเติม หรือการหาแหล่งข่าว การตรวจสอบชื่อของ ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ให้สัมภาษณ์ได้อย่างถูกต้อง แม้กระทั่งเรื่องการส่งหนังสือร้องเรียน มีการร้องเรียน ผ่านกลุ่มโซเชียล ผู้สื่อข่าวก็สามารถไปทำข่าวได้เร็วขึ้น การทำข่าวเองหากมีข่าวด่วนก็สามารถใช้ โทรศัพท์มือถือถ่ายภาพ หรือสัมภาษณ์ส่งผ่านทางไลน์ ทางเฟสบุ๊ก ได้เลย

กระดานข่าวในปัจจุบันจะมีธุรการที่คอยขึ้นกระดานข่าวให้ในไลน์และเฟสบุ๊กกลุ่มของผู้สื่อข่าว ทำให้ไปทำข่าวได้รวดเร็วขึ้น ถ้าเป็นข่าวด่วนก็จะขึ้นทางไลน์เพื่อให้สามารถไปทำข่าวได้ในทันที อุปกรณ์ในการทำข่าว เมื่อก่อนใช้กล้องเบต้า ราคาเป็นล้านบาท เป็นการใช้มันเทป สมัยนี้เปลี่ยนเป็น memory card ทำให้เก็บภาพเป็น HD ได้ดีขึ้น เพราะมีความเร็วในการบันทึกมากขึ้น เก็บความจุได้มากขึ้น เมื่อทำข่าวแล้วก็สามารถส่งผ่านอินเทอร์เน็ตได้เลย แชร์ต่อได้ การส่งข่าวขึ้นตามเว็บเพจ จะมีแอดมินและผู้บริหาร ทำหน้าที่คอยเป็นผู้ตรวจสอบข่าวที่นักข่าวโพสต์ขึ้น แอดมินจะทำหน้าที่ตรวจสอบหากมีการแจ้งหรือร้องมาว่าข่าวไม่น่าเชื่อถือ แอดมินจะทำหน้าที่ลบข่าวออกทันที หากข่าวไม่สมบูรณ์แล้วยังน่าสนใจจะมีสิ่งให้ผู้สื่อข่าวหาข้อมูลเพิ่มเติม

ข้อดีของการใช้สื่อใหม่ก็คือ ความรวดเร็ว ความสะดวก ลดค่าใช้จ่าย และสามารถเผยแพร่ข่าวสารได้หลากหลายช่องทางมากยิ่งขึ้น

ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่ก็คือ การที่ทุกคนมีสื่อโซเชียลในมือ ทำให้เป็นผู้ที่ทำข่าวเองได้ เป็นการสื่อสารสองทางทั้งผู้ส่ง และผู้รับข่าวสาร แต่ไม่ได้เป็นผู้อยู่ในสายอาชีพ การส่งข่าวบางครั้งไม่มีการตรวจสอบข้อมูล ไม่มีการตรวจสอบแหล่งข่าว ส่งข่าวบิดเบือนจากข้อเท็จจริง อันจะเป็นผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติได้ (ชูชัย วงศ์พัฒน์, สัมภาษณ์, 22 เมษายน 2558)

บุคลากร

บุคลากร สทท.ขอนแก่น รวมทั้งสิ้น 69 อัตรา ประกอบด้วย

บุคลากร	จำนวน
ข้าราชการ	33
พนักงานราชการ	4
ลูกจ้างประจำ	10
ลูกจ้างชั่วคราว	7
ลูกจ้างเหมาบริการ	15

ภาพประกอบ 23 ภาพโครงสร้างการบริหารงานภายใน สทท.ขอนแก่น

ที่มา : <https://th-th.facebook.com/pages/สถานีวิทยุโทรทัศน์ สททขอนแก่น, 2558>

แผนผังรายการหลัก สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ เดือนเมษายน 2558

จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์	อาทิตย์																												
8, 13, 20, 27	7, 14, 21, 28	1, 8, 15, 22, 29	2, 9, 16, 23, 30	3, 10, 17, 24	4, 11, 18, 25	5, 12, 19, 26																												
<table border="1"> <tr> <td colspan="6">ข่าวภาคเช้า</td> <td>เจาะประเด็น</td> </tr> <tr> <td colspan="6"></td> <td>ข่าวภาคค่ำ</td> </tr> </table>							ข่าวภาคเช้า						เจาะประเด็น							ข่าวภาคค่ำ														
ข่าวภาคเช้า						เจาะประเด็น																												
						ข่าวภาคค่ำ																												
<table border="1"> <tr> <td colspan="6">Newsline</td> <td>Newsline</td> </tr> <tr> <td colspan="6">รายการข่าว</td> <td>รายการข่าว</td> </tr> </table>							Newsline						Newsline	รายการข่าว						รายการข่าว														
Newsline						Newsline																												
รายการข่าว						รายการข่าว																												
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">มอญรัฐสภา</td> <td>รัฐสภาของประชาชน</td> <td>นิทานเสียง</td> <td>นิวส์ เนชั่นทอล์ก</td> <td colspan="2"></td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td></td> <td>NET ซีรีส์ (เช้า)</td> <td></td> <td colspan="2"></td> </tr> </table>							มอญรัฐสภา		รัฐสภาของประชาชน	นิทานเสียง	นิวส์ เนชั่นทอล์ก						NET ซีรีส์ (เช้า)																	
มอญรัฐสภา		รัฐสภาของประชาชน	นิทานเสียง	นิวส์ เนชั่นทอล์ก																														
			NET ซีรีส์ (เช้า)																															
<table border="1"> <tr> <td colspan="4">NBT ทิวทัศน์สาระ</td> <td>ข่าวไทยคุณสมถะ (เช้า)</td> <td>มหัศจรรย์เทววิทยุ</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td>ข่าวไทยไปไหนมาไหน</td> <td>พจนานุกรม (เช้า)</td> <td></td> </tr> </table>							NBT ทิวทัศน์สาระ				ข่าวไทยคุณสมถะ (เช้า)	มหัศจรรย์เทววิทยุ						ข่าวไทยไปไหนมาไหน	พจนานุกรม (เช้า)															
NBT ทิวทัศน์สาระ				ข่าวไทยคุณสมถะ (เช้า)	มหัศจรรย์เทววิทยุ																													
				ข่าวไทยไปไหนมาไหน	พจนานุกรม (เช้า)																													
<table border="1"> <tr> <td>คิดดี คิดดี</td> <td>นักฝันไปต่อกัน</td> <td>Business Smart</td> <td>รวมรู้ทันไทย</td> <td>เบื้องหน้าเบื้องหลัง</td> <td>Energy Update</td> <td>ปฏิวัติข่าวดี</td> </tr> <tr> <td>วิทย์ชุมชน</td> <td>ธุรกิจไทยใจ</td> <td>นิทานเสียง</td> <td>สวนหลังบ้าน</td> <td>เกษตร... ฝ่าฟันภัย</td> <td colspan="2">ก้าวข้ามพายุ</td> </tr> </table>							คิดดี คิดดี	นักฝันไปต่อกัน	Business Smart	รวมรู้ทันไทย	เบื้องหน้าเบื้องหลัง	Energy Update	ปฏิวัติข่าวดี	วิทย์ชุมชน	ธุรกิจไทยใจ	นิทานเสียง	สวนหลังบ้าน	เกษตร... ฝ่าฟันภัย	ก้าวข้ามพายุ															
คิดดี คิดดี	นักฝันไปต่อกัน	Business Smart	รวมรู้ทันไทย	เบื้องหน้าเบื้องหลัง	Energy Update	ปฏิวัติข่าวดี																												
วิทย์ชุมชน	ธุรกิจไทยใจ	นิทานเสียง	สวนหลังบ้าน	เกษตร... ฝ่าฟันภัย	ก้าวข้ามพายุ																													
<table border="1"> <tr> <td colspan="7">ข่าวภาคเที่ยง</td> </tr> <tr> <td>Unseen ASEAN</td> <td>เนชั่นออนไลน์</td> <td>โยคี</td> <td>The Success Story</td> <td>สาระบันเทิง</td> <td>ข่าวเด่นสด</td> <td>เนชั่นออนไลน์</td> </tr> <tr> <td>สื่อมวลชน 1/2</td> <td>วิถีผ่านสนธิ</td> <td></td> <td>สวัสดีเช้า</td> <td>สาระบันเทิง</td> <td>สาระบันเทิง</td> <td>สื่อโลก</td> </tr> </table>							ข่าวภาคเที่ยง							Unseen ASEAN	เนชั่นออนไลน์	โยคี	The Success Story	สาระบันเทิง	ข่าวเด่นสด	เนชั่นออนไลน์	สื่อมวลชน 1/2	วิถีผ่านสนธิ		สวัสดีเช้า	สาระบันเทิง	สาระบันเทิง	สื่อโลก							
ข่าวภาคเที่ยง																																		
Unseen ASEAN	เนชั่นออนไลน์	โยคี	The Success Story	สาระบันเทิง	ข่าวเด่นสด	เนชั่นออนไลน์																												
สื่อมวลชน 1/2	วิถีผ่านสนธิ		สวัสดีเช้า	สาระบันเทิง	สาระบันเทิง	สื่อโลก																												
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">รวมภูมิภาค</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>Gold Paradise</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td colspan="2">สหภาพสื่อมวลชนไทย</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td colspan="3"></td> </tr> </table>							รวมภูมิภาค		ข่าวเด่น	Gold Paradise				สหภาพสื่อมวลชนไทย		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																	
รวมภูมิภาค		ข่าวเด่น	Gold Paradise																															
สหภาพสื่อมวลชนไทย		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																															
<table border="1"> <tr> <td>รวมภูมิภาค</td> <td>เนชั่นออนไลน์</td> <td>โยคี</td> <td>English for ASEAN (เช้า)</td> <td>สาระบันเทิง</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>เนชั่นออนไลน์</td> </tr> <tr> <td>นิทานเสียง</td> <td>วิถีผ่านสนธิ</td> <td></td> <td>English for ASEAN (เช้า)</td> <td>สาระบันเทิง</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>เนชั่นออนไลน์</td> </tr> </table>							รวมภูมิภาค	เนชั่นออนไลน์	โยคี	English for ASEAN (เช้า)	สาระบันเทิง	ข่าวเด่น	เนชั่นออนไลน์	นิทานเสียง	วิถีผ่านสนธิ		English for ASEAN (เช้า)	สาระบันเทิง	ข่าวเด่น	เนชั่นออนไลน์														
รวมภูมิภาค	เนชั่นออนไลน์	โยคี	English for ASEAN (เช้า)	สาระบันเทิง	ข่าวเด่น	เนชั่นออนไลน์																												
นิทานเสียง	วิถีผ่านสนธิ		English for ASEAN (เช้า)	สาระบันเทิง	ข่าวเด่น	เนชั่นออนไลน์																												
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">Daily Hi-light ทีวีประเทศไทย To Be Number One Idol</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>Smile Variety</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td colspan="2">ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td colspan="3"></td> </tr> </table>							Daily Hi-light ทีวีประเทศไทย To Be Number One Idol		ข่าวเด่น	Smile Variety				ข่าวเด่น		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																	
Daily Hi-light ทีวีประเทศไทย To Be Number One Idol		ข่าวเด่น	Smile Variety																															
ข่าวเด่น		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																															
<table border="1"> <tr> <td colspan="7">ข่าวภาคค่ำ</td> </tr> <tr> <td colspan="7">ข่าวในพระราชวัง</td> </tr> <tr> <td colspan="2">จุดเปลี่ยนประเทศไทย</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td colspan="2">ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td>ข่าวเด่น</td> <td colspan="3"></td> </tr> </table>							ข่าวภาคค่ำ							ข่าวในพระราชวัง							จุดเปลี่ยนประเทศไทย		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น				ข่าวเด่น		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น			
ข่าวภาคค่ำ																																		
ข่าวในพระราชวัง																																		
จุดเปลี่ยนประเทศไทย		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																															
ข่าวเด่น		ข่าวเด่น	ข่าวเด่น																															
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">NBT World</td> <td>NBT World</td> <td>World of Speed</td> <td colspan="3"></td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> <td></td> <td>Auto Spicy Tv, 30 นาที</td> <td colspan="3"></td> </tr> </table>							NBT World		NBT World	World of Speed							Auto Spicy Tv, 30 นาที																	
NBT World		NBT World	World of Speed																															
			Auto Spicy Tv, 30 นาที																															

ภาพประกอบ 24 ผังรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์

ที่มา : www.tv11.prd.go.th/khonkaen, 2558

อัครารุช ดิสองเมือง หัวหน้าฝ่ายข่าว KTV (บจก.เคเบิลเน็ทเวิร์ค ขอนแก่น) สื่อเคเบิล ให้ข้อมูลดังนี้

การสื่อข่าวในระบบเดิมใช้กล้องวิดีโอ ม้วนเทปวิดีโอ ถ่ายภาพข่าวแล้วนำมาตัดต่อภาพข่าว อีกรอบ ก่อนส่งสัญญาณภาพทางใยแก้วนำแสง ซึ่งต้องส่งไปยังห้องเครื่องโทรศัพทแห่งชาติแห่งประเทศไทย จังหวัดขอนแก่น เป็นการเช่าสัญญาณเดือนละประมาณแสนบาท เมื่อส่งภาพข่าวเป็นเทปวิดีโอแล้ว จึงเรียบเรียงเขียนเนื้อข่าว พาดหัวข่าว โปรรายข่าว ส่งทาง E-Mail หากย้อนกลับไปประมาณ 10 ปี ม้วนเทปวิดีโอต้องไปปรับที่สถานีรถปรับอากาศ นำมาตัดต่อรวมกันแล้วค่อยส่งใยแก้วนำแสงอีกครั้ง ณ ปัจจุบันใช้สื่อใหม่เข้ามาช่วยด้วยการส่งข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต เข้าเว็บเพจ ผู้สื่อข่าวเองเมื่อใช้สื่อใหม่ต่าง ๆ เข้ามาช่วยในกระบวนการสื่อข่าว จึงเป็นเหตุให้เกิดการปิดศูนย์ข่าวในจังหวัดขอนแก่นกันมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันภาพข่าวคมชัดมากขึ้น สามารถส่งผ่านอินเทอร์เน็ตได้เลย ไม่ต้องใช้อุปกรณ์ จานดาวเทียมหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่ต้องมีอยู่ในศูนย์ข่าว ทำให้สื่อเริ่มประหยัดค่าใช้จ่ายในการตั้งศูนย์ข่าวเปลี่ยนมาใช้ผู้สื่อข่าวในพื้นที่หรือสตรีตเจอร์ (ผู้สื่อข่าวพิเศษ) แทน

แต่สื่อ KTV เป็นสื่อเคเบิลในจังหวัดขอนแก่น จึงจัดตั้งศูนย์ข่าวเต็มรูปแบบ มีอุปกรณ์ในการเป็นศูนย์ข่าว มีกองบรรณาธิการข่าว มีทีมงานผู้สื่อข่าวเอง ซึ่ง ณ ปัจจุบันจะมีอยู่ 4 ทีม ไม่ได้แบ่งเป็นสายข่าว แต่แบ่งเป็นการออกไปทำข่าวตามความถนัดของทีม หรือทีมไหนอยู่ในพื้นที่ข่าวที่ใกล้เคียงก็จะเป็นทีมที่ออกไปทำข่าว อุปกรณ์ของทีมข่าวใช้กล้องวิดีโอ เมื่อก่อนกล้องยังมีความไหวแต่ทุกวันนี้การใช้งา้องมีคุณภาพสูงกว่า แม้กระทั่งการใช้สมาร์โฟน ในกรณีเร่งด่วนยังสามารถใช้ได้ แม้กระทั่งเป็นรุ่นที่ทันสมัยเก็บเสียงได้คมชัด การใช้การ์ดเป็น memory card ทำให้เก็บภาพข่าว เก็บวิดีโอได้ในความจุที่มากขึ้น ทำให้มีความสะดวก และประหยัดมากขึ้น

การส่งข่าวยังใช้กระบวนการทำข่าว การนำเสนอข่าวยังเหมือนเดิม แต่ต่างกันในเรื่องอุปกรณ์การใช้ เครื่องมือในการนำมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาข้อมูลข่าวสารหรือแหล่งข่าว นำเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการหาข้อมูล ทั้งด้านข่าว ด้านผู้เป็นประเด็นข่าวไม่ว่าจะเป็นชื่อนามสกุล ตำแหน่งที่ถูกต้องทำให้ลดระยะเวลา ลดค่าใช้จ่ายที่ต้องไปสอบถามยังแหล่งข่าว เมื่อไปทำข่าวยังต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวหรือแหล่งข่าวที่ได้ทำ การเขียนข่าว พาดหัวข่าว เนื้อข่าว รวมถึงการสรุปข่าวยังคงใช้ในกระบวนการเดิม แต่จะต่างกันตรงใช้บุคลากรข่าวจะลดจำนวนลง เนื่องจากผู้สื่อข่าว ณ ปัจจุบันต้องสามารถทำงานได้หลายอย่างจึงจะสามารถอยู่รอดได้ในอาชีพ

ทีมงานข่าว 4 ทีม เมื่อได้รับหมายข่าว การทำข่าวมีการส่งหมายข่าวโดยผ่านกระดานข่าว เป็นบอร์ด ถ้าหมายข่าวด่วนจะส่งทางไลน์ จะยังคงใช้ในรูปแบบเดิม ๆ ในการขึ้นบอร์ดกระดานข่าวอยู่ เมื่อได้รับหมายข่าวแล้ว ทั้ง 4 ทีมจะแบ่งกันออกไปทำข่าวในทุกข่าว แล้วแต่หมายข่าวที่ได้รับ ว่าทีมใดถนัดเรื่องใด หรือสามารถเข้าถึงแหล่งข่าวนั้นได้ใกล้ชิดที่สุด ทำข่าวแล้วส่งมากองบรรณาธิการข่าว เพื่อเข้ากระบวนการบรรณาธิการข่าว ตรวจสอบ รีไรท์ คัดเลือกข่าวนำเสนอก่อนที่จะออกอากาศทางเคเบิล KTV การนำเสนอข่าวให้เป็นที่น่าเชื่อถือนั้น ยังคงต้องมีกองบรรณาธิการเป็นผู้บรรณาธิการข่าวซึ่งในกระบวนการนั้นถือเป็นนายทวารข่าวสาร หรือ Gatekeeper ที่ต้องตรวจสอบ คัดเลือกข่าว กรองข่าวก่อนที่นำเสนอสู่ผู้รับข่าวสารให้ได้รับข้อเท็จจริง

KTV มีการใช้สื่อใหม่โดยผ่านทางแฟนเพจเฟซบุ๊กของ KTV คือ facebook/pages/บริษัท-KTV-Cable-Network-Khonkaen-จำกัด ทางเว็บเพจ facebook.com/KTVKK ทางผู้สื่อข่าวเองมีการใช้สื่อโซเชียลคือ ใช้ LINE มีไลน์กลุ่มของ KTV ชื่อ KTVฝ่ายข่าว มีการส่งภาพผ่านไลน์ ส่งเนื้อหาข่าว ภาพนิ่ง ซึ่งใช้ในกรณีข่าวด่วนเท่านั้น ให้ผู้ประกาศอ่านผ่านทางไลน์และเฟซบุ๊กส่วนตัวแต่ละคน เนื่องจากเคทีวีมีข่าวเที่ยง ในบางครั้งต้องส่งด่วนในทันทีเพื่อให้ออกอากาศได้ทันเวลา

การนำเสนอข่าวใช้ช่องทางแฟนเพจเฟซบุ๊กทางเดียว เฟซบุ๊กเป็น KTVฝ่ายข่าว แต่จะมีบางหน่วยงานที่นำเอาข่าวของเคทีวีไปคัดลอกใช้ลงข่าวก็มีบ้าง แต่ก็มีทำให้เครดิตไว้ในหน้าข่าวนั้น ๆ ในการใช้สื่อโซเชียล มีประโยชน์มากในการได้ข้อมูลเพิ่มเติมรวดเร็ว ลดค่าใช้จ่ายได้เล็กน้อย แต่มีผลต่อระยะเวลามากขึ้น ทำให้ได้ข่าวมากขึ้น นอกจากการนำข่าวผ่านทางเคเบิล ช่องทางอินเทอร์เน็ตอีกช่องทางหนึ่งคือ ช่อง K1 ในปัจจุบันผู้สื่อข่าวนำสื่อโซเชียลเข้ามาใช้มากขึ้น ช่วยในเรื่องการหาข้อมูล ชื่อผู้ให้ข่าว แหล่งที่มา ชื่อที่ถูกต้อง หรือรายละเอียดเพิ่มเติมที่สามารถค้นหาทางอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติมจากข่าวได้รับมาทำให้การนำเสนอข่าวได้อย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ

สื่อใหม่ที่นำมาใช้ในงานสื่อข่าว ได้แก่ กล้องดิจิทัลที่มีคุณภาพสูงสามารถถ่ายภาพได้คมชัดจัดเก็บได้เป็นจำนวนมาก มีการดอินเทอร์เน็ทในตัว เมื่อถ่ายภาพข่าวหรือเป็นวิดีโอ สามารถส่งข่าวเข้าสู่ศูนย์ข่าวได้ในทันที นอกนั้นมีสื่อใหม่ที่ผู้สื่อข่าวต้องใช้คือ สมาร์ทโฟน มี Application คือ Line ซึ่งแยกเป็นกรุปไลน์ฝ่ายข่าว KTV ที่ผู้สื่อข่าวต้องใช้ไว้ในการประสานงานข่าว หรือแม้กระทั่งใช้ส่งข่าวด่วนที่ต้องออกอากาศในเวลานั้น การใช้ Application Google Map ในการไปหาแหล่งข่าวที่รวดเร็วขึ้น การค้นข่าวเพิ่มเติมทางอินเทอร์เน็ต ล้วนแต่เป็นข้อดีในการใช้สื่อใหม่นอกจากสะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาแล้ว ยังประหยัดค่าใช้จ่าย ในทางกลับกันข้อเสียก็มีบ้างในแง่ที่ทุกวันนี้ทุกคนมีการใช้สื่อใหม่กันมากยิ่งขึ้น บุคคลทั่วไปสามารถเป็นนักข่าวเองได้ ทำให้เกิดการแข่งขันสูง ดังนั้นนักข่าวในสายวิชาชีพเองต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยีโซเชียลเหล่านี้ แต่ก็ต้องยังคงไว้ซึ่งจริยธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ ต้องเป็นผู้ที่ทำข่าวที่มีข้อเท็จจริง ถูกต้อง ไม่ใส่สี ไม่โน้มเอียง จึงจะถือว่าเป็นนักสื่อสารมวลชน เป็นผู้สื่อข่าวที่มีคุณภาพและอยู่ในอาชีพของตนเองได้ (อัทธราวุธ ตีสองเมือง, สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2558)

จิราพร มั่งคั่ง นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ขอนแก่น สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น F.M.99.50 MHz. และ A.M.648 KHz. ให้ข้อมูลดังนี้

ปัจจุบันนี้การทำงานด้านวิทยุกระจายเสียง มีการนำสื่อใหม่เข้ามาใช้เป็นจำนวนมาก เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือรุ่นสมาร์ตโฟน ซึ่งสามารถใช้งานได้หลากหลายอย่าง ใช้โทรศัพท์สมาร์ตโฟนบันทึกเสียงแล้วโฟนอิน (phone in) หรือ “คอลอิน” (call in) ซึ่งหมายถึง รูปแบบหนึ่งของรายการ ที่มีการเชิญผู้รับชมหรือผู้รับฟังให้ออกความเห็นเป็นรายการสดผ่านทางโทรศัพท์ได้ ซึ่งปกติจะครอบคลุมในประเด็นที่ได้กำหนดกันไว้ก่อนแล้ว ส่งเสียงเข้ารายการได้เลย ในกระบวนการข่าวเป็นรูปแบบสมัยก่อนยังไม่มีเทคโนโลยีเข้ามา ในการเขียนข่าวก็ใช้มือจดกับปากกา กระดาษ เขียนแบบขลุ่ยแบบตัวย่อ บุคลากรข่าวก็จะใช้คนเดียวทำ ทั้งเขียนข่าว นำเสนอข่าว คัดข่าว ลงพื้นที่ข่าว งานสัมภาษณ์ต่าง ๆ จะไม่มีการแบ่งสายงานข่าว จะใช้ผู้สื่อข่าวไปทำคนเดียว โดยจัดอันดับ

ความสำคัญข่าว ก่อนจะออกไปทำข่าวจะตรวจสอบข้อมูลก่อนถึงแหล่งข่าว สถานที่ ความชัดเจน จึงออกไปทำข่าว เน้นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมใกล้ตัว ที่ประชาชนควรรับทราบและเข้าใจ เช่น ภัยแล้ง โรคภัยต่าง ๆ การเตรียมอุปกรณ์ทำข่าว ปากกา กระดาษ เครื่องบันทึกเสียง โทรศัพท์ กล้องถ่ายภาพ

ในกระบวนการสื่อข่าวของสื่อวิทยุกระจายเสียง เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงตามหมายข่าว ค้นหาหาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ จากวิทยุโทรทัศน์ จากสื่ออินเทอร์เน็ตนำมาเรียบเรียงเขียนข่าวตามข้อเท็จจริง คัดเลือกประเด็นข่าวในสังคมที่กำลังต้องการรับทราบข้อมูล เรื่องที่ควรนำเสนอให้สังคมหรือประชาชนรับทราบ การคัดเลือกประเด็นข่าวก็จะดูตามฤดูกาล ตามเรื่องที่โดดเด่นในสังคม ในช่วงเวลานั้นที่ประชาชนสนใจ ต้องยึดหลักความเป็นจริง ถูกต้อง ไม่ใส่สีลงไป การสื่อข่าวทางวิทยุกระจายเสียงเป็นการสื่อทางเสียงต่างจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ที่มีทั้งภาพและเสียง ดังนั้นเรื่องสำคัญเป็นเรื่องการเล่าข่าวที่มีประสิทธิภาพ การใช้น้ำเสียงที่เข้ากับสถานการณ์ของเหตุการณ์นั้น ๆ สื่อเสียงออกมาให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม เข้าใจประเด็นที่นำเสนอ สื่อใหม่ที่น่าสนใจจะเป็นเรื่องการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการช่วยค้นหาข้อมูลข่าว เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนในการติดต่อประสานงาน โดยใช้แอปพลิเคชัน LINE เป็นกรุปผู้ประกาศไว้คอยติดต่อประสานงานกันในกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อใหม่ รวดเร็วสะดวกกว่า สามารถส่งข่าวได้ทันที ถ่ายภาพ บันทึกเสียงได้พร้อม ๆ กัน ผู้สื่อข่าวทุกวันนี้ในการทำข่าวเอาสื่อใหม่เข้ามาช่วยเพราะทำให้มีความสะดวก รวดเร็วและอุปกรณ์ทันสมัยทำให้เสียงคมชัด ภาพคมชัด ทำข่าวแล้วส่งข่าวได้ในทันที สามารถใช้โทรศัพท์ในการรายงานข่าวด่วนได้ในทันที ซึ่งบุคลากรข่าวเองก็ต้องปรับตัวให้สามารถใช้สื่อใหม่เหล่านี้ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อพัฒนาข่าว และพัฒนาตนเองให้ก้าวทันเทคโนโลยี

ปัจจุบันข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ จะเหมือนกันต้องวิ่งแข่งกับเวลา ความทันสมัยทำให้มีความสามารถในการหาแหล่งข่าวได้รวดเร็ว หาสถานที่ทางอินเทอร์เน็ตด้วย Google Map สามารถไปได้ถูกต้อง สามารถหาข้อมูลว่าสถานที่ที่จะไปมีความเป็นอยู่อย่างไร จะได้เข้าไปทำข่าวได้อย่างถูกต้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น ๆ ส่วนในการเขียนข่าวยังยึดหลัก 5W 1H เหมือนเดิม คือ องค์กรประกอบข่าวที่กล่าวถึงคือ ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) เพราะเหตุใดหรือทำไม (why) และอย่างไร (how) การพาดหัวข่าว ความน่าอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในการใช้คำที่ทำให้ประชาชนเข้าใจในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นการใช้ภาษาที่ต้องเปลี่ยนไปตามยุคสมัยแต่ต้องยังคงความถูกต้องของภาษาอยู่ การใช้น้ำเสียงวรรณยุกต์ที่ถูกต้องในการรายงานข่าว การมีจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าว

ส่วนของการบรรณาธิการข่าว การนำสื่อใหม่มาใช้ ทำให้การคัดเลือกข่าว การตรวจสอบแหล่งข่าว ความน่าเชื่อถือ ความถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้น ตรวจสอบชื่อผู้ให้ข่าว หรือผู้เป็นประเด็นข่าวได้ถูกต้องจากทางอินเทอร์เน็ต อีกทั้งยังมีความรวดเร็ว ข่าวก็สด กระบวนการนี้ตรวจสอบมากขึ้นเนื่องจากมีสถานการณ์หลากหลายมากยิ่งขึ้นให้ตรวจสอบ แต่กลับตรวจสอบได้รวดเร็วจากการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย

เรื่องของช่องทางการสื่อข่าวทางวิทยุกระจายเสียงของผู้จัดรายการนั้น เมื่อก่อนผู้ฟังมีจำนวนมาก นิยมฟังข่าวจากวิทยุกระจายเสียง มีการนำสื่อใหม่เข้ามาใช้ในรูปแบบสมาร์ทโฟน ซึ่งผู้จัดรายการที่จะนำเสนอข่าวสามารถใช้โฟนอินเข้ามาในรายการได้เลย รายงานข่าว ณ จุดเกิดเหตุได้

ส่วนช่องทางการสื่อสารรับข่าวนั้น ผู้ฟังเองก็เปลี่ยนแปลงจากการใช้เครื่องรับวิทยุรุ่นเดิมที่ยังไม่ทันสมัย ทุกวันนี้มีการใช้เครื่องเสียงที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น ฟังได้ชัดเจน หากคลื่นสถานีได้สะดวก แม้กระทั่งการฟังวิทยุผ่านทางโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ๆ ก็เป็นสื่อใหม่อีกช่องทางหนึ่ง อีกทั้งยังสามารถฟังวิทยุได้จากวิทยุออนไลน์ของทางสถานีฯ จากคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน

ในการเป็นนายทวารข่าวสาร หรือ Gatekeeper ของผู้สื่อข่าววิทยุกระจายเสียงนั้น ในการที่จะออกไปทำข่าว กว่าจะได้ข่าวทั้งไปสัมภาษณ์ หาข้อมูล ส่งข่าวผ่านทางโทรศัพท์ให้บรรณาธิการ ยังมีการบรรณาธิการข่าว ตรวจสอบ คัดข่าว เลือกข่าวนำเสนอเช่นเดิม ยังเป็นกระบวนการในการเป็นนายทวารข่าวสารอยู่เช่นเดิม อีกทั้งยังต้องมุ่งมั่น ขยัน อดทน มีจรรยาบรรณ ไม่เติมความรู้ใส่ใส่ ให้เกียรติผู้สัมภาษณ์ ไม่สร้างความแตกแยก ข่าวแรงไม่ควรนำเสนอ ควรรีไรท์ก่อนใช้คำที่จะออกอากาศ ตรวจสอบชื่อตำแหน่งให้ถูกต้องก่อนออกอากาศ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นสื่อมวลชนที่แท้จริง (จิราพร มั่งคั่ง, สัมภาษณ์, 4 พฤษภาคม 2558)

วิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์ ผู้ประกาศ นักจัดรายการ และพิธีกร เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเป็นนักจัดรายการของ Topteam Radio ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง F.M.100.75 MHz. และเป็นผู้ประกาศ ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สวท. ขอนแก่น F.M.99.50 MHz. ให้ข้อมูลดังนี้

วิทยุกระจายเสียง ด้านการข่าวจะบันทึกเสียงนำมาใช้ และค้นหาข่าวจากแหล่งข่าวมาเผยแพร่ ในยุคแรก ๆ จะใช้ข่าวจากหนังสือพิมพ์มาอ่านออกอากาศ ต่อมายุคที่ 2 วิทยุโทรทัศน์เข้ามามีบทบาท เพราะมีความรวดเร็ว นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงก็จะนำข่าวจากวิทยุโทรทัศน์มาเผยแพร่ได้เลย ในการนำเสนอข่าวสารจะมีปัญหาในเรื่องการลำดับชั้นของผู้ที่สามารถให้ข่าวได้ ที่จะนำเสนอได้ หมายถึงกรณีการทำข่าวเกี่ยวข้องกับรัฐมนตรีสื่อวิทยุโทรทัศน์จะสามารถไปทำข่าวในแหล่งข่าวได้เลยเพราะมีภาพมีเสียงเห็นชัดเจน แต่หากเป็นวิทยุกระจายเสียงเป็นการเสนอด้วยเสียง การที่จะต้องไปขอสัมภาษณ์หรือไปทำข่าวกับรัฐมนตรีถือว่ามีปัญหาในการลำดับชั้นคือต้องติดต่อขออนุญาต มีหนังสือขออนุญาตทำให้ลำบากในการไปทำข่าวเอง จึงนำข่าวจากวิทยุโทรทัศน์มารายงานให้ผู้ฟังทางสถานีจะสะดวกและรวดเร็วที่สุด ซึ่ง ณ ปัจจุบันประมาณปี พ.ศ. 2553 มีโทรทัศน์ดาวเทียมสามารถนำมาออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงได้เลย ในช่วงที่ต้องทันเหตุการณ์ วิทยุโทรทัศน์จะมีส่วนช่วยให้นำข่าวมารายงานมากขึ้น

ในยุคปีพ.ศ. 2555 วิทยุโทรทัศน์ก็นำเอาข่าวจากหนังสือพิมพ์มาอ่านออกอากาศ ทำให้วิทยุโทรทัศน์ในการนำเสนอข่าวรู้สึกเสื่อมถอยลง ไม่ทำข่าวเอง กลับเป็นการเอาข่าวจากหนังสือพิมพ์มาอ่านออกอากาศ วิทยุกระจายเสียงเองก็รู้สึกจะกลับไปใช้หนังสือพิมพ์ดีกว่า ในยุคนี้เองหนังสือพิมพ์จึงมีการปรับตัว มีจำหน่ายทั้งในกรอบเช้า และกรอบบ่าย เพราะมีการนำข่าวหนังสือพิมพ์ไปใช้เป็นจำนวนมาก

ยุคต่อมาวิทยุโทรทัศน์มีการแข่งขันกันมากขึ้น นักข่าวต้องออกไปทำข่าวในพื้นที่เอง เพราะมีการแข่งขันสูง จึงทำให้วิทยุโทรทัศน์กลับมามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น มีความสด ความรวดเร็ว ซึ่งเป็นการเติบโตพร้อมกับอินเทอร์เน็ตเข้ามาพร้อมกัน ทำให้นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง สามารถค้นข่าวได้รวดเร็วขึ้น ไม่ต้องรอดูวิทยุโทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ตเองเป็นสื่อที่สามารถค้นได้

ตลอดเวลา และสามารถค้นย้อนหลังได้ อีกทั้งสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ อ้างอิง เทียบเคียงได้ สามารถหาข่าวเชิงลึกได้ เพราะทางวิทยุโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์จะสรุปในช่วงข่าวสั้น ๆ แต่การค้นหาในอินเทอร์เน็ตจะค้นหารายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นได้ และต่อมาเป็นยุคสื่อของอินเทอร์เน็ตเพราะมีการแข่งขันสูง ต้องทำข่าวสด รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นในการใช้อินเทอร์เน็ตค้นหาข่าวแล้วนำมาคัดลอก และแชร์กันมาก ทำให้เกิดปัญหาในการตรวจสอบข่าว ก่อนนำเสนอ ข่าวเดียวกันบางกรณีพาดหัวแชร์คนละเรื่องแต่พอเข้าไปอ่านในเนื้อหาข่าวแล้วเป็นเนื้อหาข่าวเดียวกัน ทำให้ไม่ได้ข้อมูลที่เพิ่มขึ้น และข่าวสั้นมากขาดรายละเอียด ขาดเนื้อหาข่าวที่ชัดเจน อีกทั้งยัง ขาดความน่าเชื่อถือ เพราะไม่รู้ใครนำข่าวมาจากไหน ต้นตอ สาเหตุมาจากที่หนอย่างไร ทำให้นักจัด-รายการ ในปัจจุบันจึงไม่นิยมนำข่าวจากอินเทอร์เน็ตมารายงาน เพราะมีเรื่องการปล่อยข่าวกันมากมาย

ต่อมายุคโซเชียลมีเดียก็ยังคงมีการคัดลอก แชร์ กันอยู่ แต่ข้อดีคือมีการสื่อสารเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น ถ้าจะหาข่าวเรื่องใด ก็เข้าไปดูสื่อโซเชียลกับกลุ่มที่มีความน่าเชื่อถือในเรื่องนั้น เพราะมีเว็บบอร์ด แฟนเพจ ในเรื่องเฉพาะ เช่น หาข่าวการเมือง ก็จะมีเว็บบอร์ดการเมือง แฟนเพจการเมืองในกลุ่มก็จะเป็นผู้ที่อยู่ในวงการการเมืองเป็นคนแชร์ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงมากกว่า เฉพาะเจาะจงมากกว่าแต่เป็นข้อดีในเรื่องทันต่อเหตุการณ์ แต่ในเรื่องรายละเอียดจะเป็นข้อเสีย เพราะเนื้อหาจะไม่มาก เป็นรายงานสั้น ๆ แต่ก็มีความจริงที่สามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติมได้

กรณีของผู้รับสื่อในช่องทางสื่อใหม่ที่ขาดพื้นฐานในการแสวงหาข้อเท็จจริง ขาดการกลั่นกรอง และวิจรณ์ญาณในการรับข้อมูลข่าวสาร ก็อาจจะทำให้รับข่าวสารที่ไม่ถูกต้องแล้วคิดว่าใช่ แล้วนำออกไปเผยแพร่ต่อ อันทำให้เกิดความเสียหายต่อข่าวนั้น ๆ ได้ กลายเป็นข่าวหลอกลวงก็มีจำนวนมาก บุคคลที่อยู่ในวิชาชีพก็ไม่สามารถจะไปแก้ข่าวกับทุกคนที่ส่งข่าวโดยไม่ใช้วิจรณ์ญาณได้เพราะเป็นคนจำนวนมาก บุคคลในวิชาชีพเองบางครั้งก็ผิดพลาด ด้วยการไม่มีการพิสูจน์อักษร ไม่มีการส่งข่าวให้บรรณาธิการตรวจสอบ คัดข่าว ได้ข่าวอย่างไรเขียนไปอย่างนั้นไม่มีการเรียบเรียง ไม่พิสูจน์อักษร พิมพ์ผิดเยอะมาก จนอาจทำให้ข่าวนั้นบิดเบือนไป เนื่องจากปล่อยข่าวกันมาก ปล่อยข่าวกันได้ทุกคน ซึ่งถ้าสังเกตข่าวมักเป็นภาพเดียวกันคัดลอกกันมา แล้วก็นำมาเขียนต่อโดยไม่มีความรู้ ไม่ได้เป็นบุคคลที่อยู่ในวิชาชีพ ทำให้ข่าวที่ออกมกลายเป็นข่าวที่เป็นเท็จแต่น่าเชื่อถือ เพราะทุกคนแชร์นั่นเอง ดังนั้นผู้รับสื่อในช่องทางนี้ต้องเป็นผู้ที่รู้จักใช้วิจรณ์ญาณในการเลือกอ่าน เลือกอ่านแล้วไม่แน่ใจต้องหาข้อมูลจากหลาย ๆ สื่อหลาย ๆ ช่องทางหากต้องการทราบข้อเท็จจริง

สื่อหนังสือพิมพ์เองก็พิมพ์ผิดกันบ่อยมาก ขาดการพิสูจน์อักษร เนื่องจากต้องด่วนต้องเร็ว ต้องแข่งขัน อันเป็นสาเหตุทำให้สื่อในปัจจุบันขาดความน่าเชื่อถือ ผิดเนื้อหา ผิดอักษร มีการใช้คำว่า “กับดักควาย” ซึ่งหมายถึงการใช้คำ ใช้ภาษาที่ผิด ทำให้ผู้รับสื่อรับไปแบบผิด ๆ ด้วยเช่นกัน

ในเรื่องของการขาดจรรยาบรรณของสื่อ เกิดขึ้นจากการแข่งขัน การทำอะไรไม่คำนึงถึงบุคคลรอบข้าง อยากจะทำอะไร คิดอย่างไร มีสิทธิเสรีภาพมากจนลืมเรื่องวัฒนธรรม เช่น การเดินข้ามถนน ปัจจุบันคนเดินข้ามถนนก็ดูวารถพอชะลอก็เดินข้ามเลย ปล่อยให้รถเบรกเอง ไม่ได้รอให้รถผ่านไปก่อนหรือถนนว่างก่อนจึงข้าม และการข้ามก็เดินแบบธรรมดาไม่เร่งรีบ หรือการขายของบนทางเท้าของพ่อค้า แม่ค้า ที่ไม่เคยดูเลยว่ามีทางเดินเหลือให้คนเดินหรือไม่ ทำให้คนต้องลงมาเดินบนถนน เป็นต้น เปรียบได้กับสื่อที่นี้ก็อยากจะเป็นผู้ประกาศ แต่พูดได้ ก็มาเป็นผู้ประกาศ ไม่ได้คำนึงถึง

ใบประกอบวิชาชีพผู้ประกาศ ทำให้ในปัจจุบันจึงเป็นการพูดไม่เป็น ไม่ถูกต้องตามหลักเท่าที่ควร ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้ฟังพูดตามผู้ประกาศ และจนเป็นผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ ดังนั้นผู้ประกาศหรือนักจัดรายการ ต้องคำนึงถึงการเป็นนายทวารข่าวสาร หรือ gatekeeper ต้องนำเสนอสองด้าน เพื่อให้ผู้ฟังนำไปใช้ประเมินข่าวที่ตัวเองฟังรับข่าวสาร ณ ปัจจุบันยังต้องเป็นผู้ที่คอยเป็นประตูข่าวสารให้กับผู้รับสาร ซึ่งหากเป็นบุคคลทั่วไปที่นำข่าวไปออกในสื่อโซเชียลโดยไม่ได้เป็นผู้อยู่ในวิชาชีพ แทบที่จะไม่มีการเป็น gatekeeper เลย เพราะไม่ได้เป็นคนในวิชาชีพ เป็นการทำงานด้านนี้โดยไม่มีหลักการ ไม่มีมาตรฐานของนักสื่อสารมวลชนเป็นเหตุให้ข่าวที่มีอยู่ในสังคมโลกโซเชียลนี้เกิดความสับสนวุ่นวายกันมากขึ้น

ส่วนในรายการที่จัดเป็นรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ขอนแก่น เป็นข่าวการเมือง ซึ่งหาแหล่งข่าวจากหน่วยงานภาครัฐเจ้าของเรื่อง และเพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์

รายการวิทยุกระจายเสียง “คูใจวัยเรียน” ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จำนวน 7 สถานี สังกัดสำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น เป็นรายการแนะนำให้ความรู้เรื่องการศึกษาต่อให้แก่น้อง ๆ ระดับมัธยมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยก็จะหาข่าวจากหน่วยงานด้านการศึกษาโดยตรง หากเป็นรายการสุขภาพ ก็จะนำมาจากหนังสือที่เป็นความรู้ และองค์กรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตนำมาประกอบในการค้นคว้า รายการคูใจวัยเรียน ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สวท. ขอนแก่น F.M.99.50 MHz. และทัอปทีมเรดิโอ F.M.100.75 MHz. ทาง กสทช. ได้มีข้อกำหนดให้รายการต้องมีรายการเกี่ยวกับเยาวชน จึงออกอากาศสด ทางวิทยุกระจายเสียงในเครือ สวท. (สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย) (วิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์, สัมภาษณ์, 25 มิถุนายน 2558)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว” ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว (2) เพื่อศึกษาผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร และ (3) เพื่อศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว สรุปผลวิจัยจากการสัมภาษณ์ การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะงานวิจัย ดังนี้

สรุปการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาการนำ “สื่อใหม่” เข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนกระแสหลักทั้งนักข่าวหนังสือพิมพ์ นักข่าววิทยุกระจายเสียง และนักข่าววิทยุโทรทัศน์สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทดแทนการสื่อข่าวแบบเดิม ๆ ทำให้เกิดความรวดเร็ว ทันสมัย เข้าถึงผู้บริโภคสื่อได้ตามความต้องการ โดยสามารถสรุปการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบและศึกษากระบวนการสื่อข่าว ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อข่าว นำมาเป็นองค์ประกอบและจัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ นักข่าวหรือผู้สื่อข่าวหรือผู้ประกาศข่าว

2. สืบค้นแหล่งข้อมูล จัดทำแบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร เพื่อนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการวิจัย และจัดแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 21 แหล่งข้อมูล จากหัวหน้าศูนย์ข่าว บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และนักจัดรายการ ของสื่อต่าง ๆ ในศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งหัวข้อการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสังเคราะห์ดังนี้

- 1) กระบวนการสื่อข่าวของผู้สื่อข่าวมีกระบวนการอย่างไร
- 2) ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อข่าวอย่างไร
- 3) บรรณาธิการข่าวมีวิธีการบรรณาธิการข่าวอย่างไรและมีบทบาทในการเป็นนายทวาร ข่าวสารอย่างไร
- 4) ช่องทางการสื่อข่าว หรือการค้นหาและแสวงหาข้อมูลข่าว มีวิธีการดำเนินการสื่อข่าวอย่างไร
- 5) ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อข่าวใช้ช่องทางใด และ
- 6) ข้อดี ข้อเสียของการนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าวมีอะไรบ้าง

3. สรุปและอภิปรายผลการวิจัยแปลผลจากข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการค้นคว้า และสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามประเด็นจากแบบสัมภาษณ์ทั้ง 21 สื่อก และสามารถนำผลมาวิเคราะห์เนื้อหา และนำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษาได้ และสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาดังนี้

1. จากการศึกษาการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าวกับการนำเสนอข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว สรุปผลการวิจัยพบว่า

1.1 สื่อใหม่ที่นำมาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว ได้แก่ กล้องดิจิทัลรองรับระบบ High Definition, โดรน (Drone หมายถึง อากาศยานที่ไม่มีคนขับ), โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน, แท็บเล็ต (ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น LINE Google-Map Facebook Twitter เป็นต้น), อินเทอร์เน็ต, อีเมล, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.2 การใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว เริ่มจากการค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าว นำสื่อใหม่มาใช้ทำให้การค้นคว้าแสวงหาข้อมูลได้รวดเร็วมากขึ้น การประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว การตรวจสอบความถูกต้องหรือเรียกว่าการบรรณาธิการข่าวสามารถนำสื่อใหม่มาใช้ทำให้เกิดการตรวจสอบที่รวดเร็ว ถูกต้อง หาข้อมูลเพิ่มเติมได้รวดเร็ว ข่าวมีความสด ใหม่ นำเสนอได้หลากหลายช่องทาง การเขียนข่าวใช้คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก หรือแท็บเล็ต เข้ามาใช้ทำให้เขียนข่าว การตัดภาพข่าว การใช้โปรแกรมตัดต่อที่ทันสมัยทำให้ส่งข่าวได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์ภาพข่าวคมชัด จัดเก็บทั้งข่าวและภาพข่าวได้มากผ่าน memory card ต่าง ๆ

2. จากการศึกษาสื่อใหม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร สรุปผลการวิจัยพบว่า

2.1 การรับข้อมูลข่าวสารของผู้รับสื่อในปัจจุบัน มีช่องทางการจากที่เคยบริโภคสื่อผ่านหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ นั้นถูกเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบการใช้เครื่องรับทั้งวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่ทันสมัยขึ้น เป็นระบบที่รองรับระบบ HD หรือ High Definition และยังสามารถรับข่าวสารด้วยตัวเองผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ได้จาก Smartphone, Tablet, Computer, Notebook รับส่งข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารเอง ก็เปลี่ยนจากรับทางเล่มหรือฉบับเป็นรับได้จากหน้าจอโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนในรูปแบบ E-book

2.2 รูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าวเอง ก็เริ่มใช้ผู้สื่อข่าวประจำน้อย เพิ่มเติมในส่วนของผู้สื่อข่าวพิเศษหรือสตริงเกอร์มากขึ้น ผู้สื่อข่าวต้องมีการพัฒนาตนเองปรับรูปแบบในการทำงาน

โดยใช้สื่อใหม่ต่าง ๆ เข้ามาช่วยให้มากขึ้น บรรณาธิการเองทำงานมากขึ้น เพราะแหล่งข่าวมากขึ้น บรรณาธิการต้องใช้วิจรรย์ญาณในการตรวจสอบมากขึ้น แหล่งข่าวมากขึ้น ต้องกรอง ต้องคัดข่าวมากขึ้น ต้องใช้ประสบการณ์ ความชำนาญสูง

3. จากการศึกษาวงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และ ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว สรุปผลการวิจัยพบว่า วงจรข่าวยังคงเป็นรูปแบบเดิม คือ จากผู้สื่อข่าว ผ่านการรีไรท์จากบรรณาธิการ ตรวจสอบความถูกต้อง ความสดใหม่ และนำเสนอผ่านช่องทางต่าง ๆ ไปถึงผู้รับข่าวสารเช่นเดิม หากแต่มีการใช้สื่อใหม่เข้าไปช่วยในการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือในขั้นตอนต่าง ๆ ให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้รับข่าวสารในยุคสังคมออนไลน์ หรือสังคมโซเชียลเน็ตเวิร์ค อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนในการใช้อุปกรณ์ ลดจำนวนบุคลากรได้อีกทางหนึ่ง

4. การศึกษาเพิ่มเติมถึงข้อดีและข้อเสีย ของการนำสื่อใหม่มาใช้กับกระบวนการสื่อข่าว พบว่า

4.1 ข้อดีในการใช้สื่อใหม่มาช่วยในกระบวนการสื่อข่าว คือ มีความรวดเร็วในการทำข่าว โดยใช้อุปกรณ์กล้องดิจิทัล โน้ตบุ๊ก แม็คบุ๊ก โปรแกรมตัดต่อ แอร์การ์ด ซึ่งมีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ความเร็ว การบันทึกข้อมูลมีความจุมากขึ้น อุปกรณ์ต่าง ๆ มีความเสถียรมากยิ่งขึ้น ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลา การพกพาที่สะดวก รับ-ส่งข้อมูลสามารถสำเนา ปรับแก้ไขได้สะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งการใช้สื่อใหม่ยังทำให้ผู้สื่อข่าวเองต้องปรับตัว พัฒนาตนเองในการใช้สื่อใหม่เทคโนโลยีใหม่ ๆ ตลอดเวลา

4.2 ข้อเสียนั้นทำให้ผู้สื่อข่าวหรือสตริงเกอร์บางคนใช้สื่อใหม่ในทางที่ผิด โดยเมื่อการแข่งขันสูงทำให้ต้องการส่งข่าวจำนวนมาก ทำให้การคัดข่าว เลือกข่าว หรือตรวจสอบน้อยลง เพราะสื่อโซเชียลนั้นสามารถแก้ไขได้รวดเร็ว เช่น ลงข่าวผิด ก็สามารถแก้ข่าวได้ทันที ภาพผิด สามารถลบแล้วลงข่าวแก้ไขใหม่ได้ ทำให้จริยธรรมข่าว หรือจรรยาบรรณค่อย ๆ หายไป

อภิปรายผลการวิจัย

จากการผลการวิจัย จะเห็นว่า “สื่อใหม่” ที่พัฒนาขึ้นมาในปัจจุบัน ได้นำมาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว เป็นการนำสื่อใหม่จาก “เทคโนโลยีสารสนเทศ” (Information Technology) อาทิ เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต อีเมล หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผ่านการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้การสื่อสารสามารถมีช่องทาง การสื่อสารผ่านไปยังผู้รับสารมากขึ้น ช่องทาง รูปแบบวิธีการในการสื่อข่าวที่ทำได้หลากหลาย การได้มาซึ่งข่าวจากแหล่งที่แตกต่าง ทำให้มีโอกาสได้ประเด็นข่าวและมุมมองที่มีมิติมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสื่อข่าว ที่นอกเหนือจากจะเพิ่มความรวดเร็วในการทำข่าวแล้ว หากนำมาใช้ในมิติเชิงลึกได้ก็จะได้งานข่าวที่มีมิติ ความลึก และมีบริบทที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น บทบาทที่ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมของผู้สื่อข่าวในเรื่องการต้องทำหน้าที่เป็นนายทวารข่าวสารและ

ต้องมีความรอบคอบ เพิ่มพิจารณาญาณในการเผยแพร่ข่าวมากขึ้น ในการเผยแพร่ข่าวผ่านสื่อสังคม กองบรรณาธิการก็มีบทบาทที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานภายในกองบรรณาธิการเพื่อให้รองรับ กระบวนการสื่อข่าวรูปแบบใหม่นี้ ด้านผู้รับข่าวสารก็เปลี่ยนแปลงไป จากการสื่อสารทางเดียวส่ง ข้อมูลข่าวสารออกไปให้ผู้รับสารนั้น มีการสื่อสารระหว่างกันแบบสองทางมากยิ่งขึ้น นำไปสู่การมีส่วนร่วม (Participatory) ของผู้รับสารในการบวนการสื่อข่าวมากกว่าที่เคยเป็นมาในโมเดลแบบ ดั้งเดิมอิทธิพลของสื่อใหม่จึงมีผลต่อการพัฒนากระบวนการสื่อข่าวของสื่อสารมวลชนไปด้วย เพราะ ผู้รับสารต้องการข่าวสารที่รวดเร็ว ใช้งานง่ายและทันสมัย ซึ่งในปัจจุบันผู้รับสารส่วนใหญ่ใช้สื่อ Social Media หรือ Social Network กันอย่างแพร่หลาย ทำให้การทำงานของนักข่าวหรือผู้สื่อข่าว ต้องมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าวให้เท่าทันสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ หากแต่ด้าน กระบวนการสื่อข่าว จากการเขียนข่าวยังคงเขียนตามโครงสร้างและรูปแบบการเขียนข่าว มี องค์ประกอบข่าวคือ ใคร (who) ทำอะไร (what) ที่ไหน (where) เมื่อไร (when) เพราะเหตุใดหรือ ทำไม (why) และอย่างไร (how) ที่เรียกว่า 5W+1H เป็นมาตรฐานในการสื่อข่าวเช่นเดิม

กระบวนการสื่อข่าวดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีการนำ “สื่อใหม่” มาใช้มากยิ่งขึ้น นำเทคโนโลยีหรือสื่อโซเชียลต่าง ๆ เข้ามาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว แต่บรรณาธิการยังคงต้องใช้หลักการบรรณาธิการข่าวเพื่อสร้างมาตรฐานความน่าเชื่อถือของสื่อ บรรณาธิการเองทำงานมากขึ้น เพราะแหล่งข่าวมากขึ้น ต้องใช้พิจารณาญาณในการตรวจสอบมากขึ้น แหล่งข่าวมากขึ้น ต้องกรอง ต้องคัดข่าวมากขึ้น ต้องใช้ประสบการณ์ ความชำนาญสูง ทำให้ยังคงสอดคล้องกับการใช้หลัก ทฤษฎี “การรักษาประตู” (Gatekeeper) หรือการเป็นนายทวารข่าวสาร ผู้สื่อข่าวหรือนักข่าวยังคง เป็นผู้วินิจฉัยว่าจะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านไปได้หรือไม่ หรือข่าวสารอะไรควรส่งไปถึงผู้รับสาร ชำนาญ หรือข่าวสารอะไรควรตัดออกไปทั้งหมด ก่อนที่ข่าวสารจากผู้ส่งสารจะถูกส่งไปยังผู้รับสาร ในกระบวนการสื่อสารมวลชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และ ประภาส นวลเนตร (2550) กล่าวว่า...เทคโนโลยีจะเป็นจุดเปลี่ยนตัวสำคัญ ที่ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ สามารถปฏิบัติการกิจของการอำนวยความสะดวกข่าวสาร (Gatekeeper) ได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น ไม่ต้อง ติดพันกับภูมิหลังหรืออิทธิพลทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเช่นที่เป็นอยู่ การทำงานข่าวโดยเน้น ที่ฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์จะช่วยให้ผู้สื่อข่าวสามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว จากทุกมุมโลก ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศนั่นเอง

อีกทั้งการวิจัยนี้ยังทำให้ทราบว่านักข่าวใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติงานด้านการข่าว ทำให้การรายงานข่าวขยายตัวอย่างรวดเร็ว ผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ได้จาก Smartphone, Tablet, Computer, Notebook รับส่งข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านอุปกรณ์ และ Social Media Social Network ต่าง ๆ มาทดแทนการสื่อสารแบบเดิม ๆ เป็นการสื่อสารได้สองทางผ่านทางระบบ เครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม และจากที่ได้สัมภาษณ์ สายสมร วงศ์กิริติกุล บรรณาธิการ ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โมเดิร์นไนน์ทีวี กล่าวถึงได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่อีก ตัวหนึ่งมาใช้ คือ “โดรน” (Drone หมายถึง อากาศยานที่ไม่มีคนขับ) มาใช้ในการทำข่าวล่าสุด ถ่ายภาพบนอากาศได้ 360 องศา สามารถไปทำข่าวได้ทุกที่ เครื่องอากาศยานไร้คนขับ ก็มีข้อเสียคือ การล้วงความลับได้ทุกที่ หากนำไปใช้ในทางที่ผิดก็จะเกิดผลเสียหาย ปัญหาต่อผู้อื่นที่ถูกถ่ายทำ ซึ่ง

สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล (2555) ที่กล่าวว่า...สื่อใหม่เจริญเติบโตอย่างไม่หยุดยั้ง ที่มาของการขยายตัวนั้นส่วนสำคัญมาจากการที่สื่อใหม่เป็นธุรกิจที่น่าบุกเบิกในสายตาของภาคเอกชน รวมทั้งเป็นโอกาสที่ภาครัฐสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ทดแทนการสื่อสารแบบเดิม ๆ ที่เริ่มสื่อสารกับคนรุ่นใหม่ได้ลดลง ส่วนที่ไปหรือผลลัพธ์ผลกระทบของสื่อใหม่ คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในพื้นที่ชีวิตประจำวันตั้งแต่ลืมตา พื้นที่ที่สองคือ การแทรกซึมเข้าไปในสถาบันธุรกิจและสถาบันการศึกษา การแพทย์ การทหาร การเมือง ฯลฯ ที่เราเห็นในรูปอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น E-banking, E-library เป็นต้น พื้นที่สุดท้ายคือ พื้นที่ทางวิชาการที่สื่อใหม่เข้ามาท้าทายต่อทฤษฎีของสื่อมวลชนแบบเดิม ๆ และแนวคิดของ Burnett, R. and Dabid P.M. (2003) ที่กล่าวว่า...ความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสัมพันธ์ ทำให้สื่อสามารถสื่อสารได้สองทางผ่านทางระบบเครือข่ายและมีศักยภาพเป็นสื่อแบบประสม (Multimedia) ปัจจุบันสื่อใหม่พัฒนาขึ้นหลากหลายที่เป็นที่รู้จักและนิยมกันมากขึ้น

ที่กล่าวมานั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกุลศรี ศรีสารคาม (2554) เรื่อง “สื่อสังคม (Social Media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว” ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า สื่อสังคม (Social Media) มีส่วนทำให้กระบวนการสื่อข่าวเปลี่ยนแปลงไปดังนี้ 1. เพิ่มช่องทาง รูปแบบวิธีการในการสื่อข่าวที่ทำได้หลากหลาย การได้มาซึ่งข่าวจากแหล่งที่แตกต่าง ทำให้มีโอกาสได้ประเด็นข่าวและมุมมองที่มีมิติมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการทำข่าว ที่นอกเหนือจากจะเพิ่มความรวดเร็วในการทำข่าวแล้ว หากนำมาใช้ในมิติเชิงลึกได้ก็จะได้งานข่าวที่มีมิติ ความลึก และมีบริบทที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้นด้วย 2. บทบาทที่ปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมของผู้สื่อข่าวในเรื่องการต้องทำหน้าที่เป็นนายทวารข่าวสารและต้องมีความรอบคอบ เพิ่มวิจารณญาณในการเผยแพร่ข่าวมากขึ้น ในการเผยแพร่ข่าวผ่านสื่อสังคม ในขณะเดียวกันกองบรรณาธิการต้องเร่งหาวิธีปรับเปลี่ยนบทบาทและวิธีการทำงานภายในกองบรรณาธิการเพื่อให้รองรับกระบวนการสื่อข่าวรูปแบบใหม่นี้ 3. ความสัมพันธ์กับผู้รับสารที่เปลี่ยนไป จากการสื่อสารทางเดียวส่งข้อมูลข่าวสารออกไปให้ผู้รับสารเท่านั้น ผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการรับฟังสิ่งที่ผู้รับสารคิด มีความเชี่ยวชาญ หรือมีข้อมูลอยู่เพิ่มมากขึ้น มีการสื่อสารระหว่างกันแบบสองทางตลอดทั้งกระบวนการสื่อข่าวซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วม (Participatory) ของผู้รับสารในการบวนการสื่อข่าวมากกว่าที่เคยเป็นมาในโมเดลแบบดั้งเดิม

จากผลการวิจัยได้ศึกษาในการนำ “สื่อใหม่” หรือนำเทคโนโลยีสมัยเข้ามาใช้ ไม่ว่าจะเป็นกล้องดิจิทัลระบบ HD ที่มีภาพคมชัด หรือการใช้กล้อง “โดรน” (Drone หมายถึง อากาศยานที่ไม่มีคนขับ) มาใช้ในการทำข่าวล่าสุด ถ่ายภาพบนอากาศได้ 360 องศา สามารถไปทำข่าวได้ทุกที่ เครื่องอากาศยานไร้คนขับ ก็มีข้อเสียคือการล้วงความลับได้ทุกที่ หากนำไปใช้ในทางที่ผิดก็จะเกิดผลเสียหาย ปัญหาต่อผู้อื่นที่ถูกถ่ายทำ จะเห็นได้ว่าสื่อเองเป็นผู้ใช้มีเสรีภาพสูงในการใช้ประโยชน์จากรูปแบบอุปกรณ์ต่าง ๆ หากนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดความเสียหาย ส่งผลกระทบต่อระบอบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชนได้ ซึ่งมีการวิจัยที่สอดคล้องกันกับเรื่องนี้ของ ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์ (2554) เรื่อง “แนวทางการกำกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี” พบว่า ในยุคข้อมูลข่าวสาร สื่อใหม่ (New Media) ที่มีการหลอมรวมเทคโนโลยี อย่างเช่น สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมหลากหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในด้านการ

สื่อสาร จากคุณสมบัติดังกล่าว เป็นผลให้จำนวนผู้ใช้สื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเป็นสื่อใหม่ที่มีผู้ใช้มีเสถียรภาพสูงในการกำหนดเนื้อหาและรูปแบบการใช้ประโยชน์ หากมีการนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมอันก่อให้เกิดความเสียหายกระทบกระเทือนต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของรัฐ รวมทั้งความสงบสุขและศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงน่าจะเป็นจุดเร่งให้เกิดกฎหมายใหม่สำหรับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี และการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ การกำกับดูแลเนื้อหาในสื่อใหม่ในยุคแห่งการหลอมรวมเทคโนโลยี การเป็นประเด็นทางนโยบายที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจ

ผลการวิจัยเรื่องช่องทางการสื่อข่าวจะเห็นว่าการจากที่เคยบริโภคสื่อผ่านหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ นั้นถูกเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบการใช้เครื่องรับทั้งวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ที่ทันสมัยขึ้น เป็นระบบที่รองรับระบบ HD หรือ High Definition และยังสามารถส่งข่าวหรือนำเสนอข่าวสารผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ได้จาก Smartphone, Tablet, Computer, Notebook รับส่งข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสารเอง ก็เปลี่ยนจากรับทางเล่มหรือฉบับเป็นรับได้จากหน้าจอโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนในรูปแบบ E-book ซึ่งจะเห็นการเปลี่ยนแปลงได้จากปัจจุบันที่สื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวิทยุโทรทัศน์ จะมีการนำเสนอข่าวผ่านหลายช่องทางมากผ่านทางวิทยุกระจายเสียงหลัก หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์หลัก แล้วยังผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมีเว็บไซต์ต่าง ๆ ของสื่อเองในการรายงานข่าว มีทีมบรรณาธิการออนไลน์เพิ่มขึ้นเพื่อนำเสนอข่าวผ่านระบบออนไลน์นั่นเอง

ผลการวิจัยเรื่องช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในการใช้สื่อใหม่เองก็เช่นกันจะเห็นได้ชัดว่าในปัจจุบันผู้รับข่าวสารเองใช้สื่อใหม่ ในการรับข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ จาก Smartphone, Tablet, Computer, Notebook รับข่าวสารผ่านทาง Gmail E-mail เป็นต้น โดยอาศัยเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทำให้เห็นว่าสื่อเองก็ต้องปรับตัวให้ทันเทคโนโลยีเพื่อให้ตรงใจ ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคสื่อมากที่สุด เพื่อให้สื่อของตนยังคงได้ทำหน้าที่ต่อไปในสังคมยุคการหลอมรวมสื่อเทคโนโลยีนั่นเอง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาถึงการนำสื่อใหม่มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าวอย่างไรในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่ง “การหลอมรวมเทคโนโลยี” ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มีวิวัฒนาการรวดเร็วมาก ผู้สื่อข่าวหรือผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลการวิจัยนี้ไปเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระบบการสื่อข่าวในโลกแห่งสังคมโซเชียลเน็ตเวิร์ค ซึ่งในอนาคตอาจมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้กับกระบวนการสื่อข่าวเพิ่มขึ้นอีกมากมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การพัฒนาเทคโนโลยีในยุคปัจจุบันนี้ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในอนาคตอาจจะมีผลกระทบหรือทำให้การสื่อสารมีการเปลี่ยนแปลง กระบวนการ หรือวิธีการต่าง ๆ ดังนั้นอาจนำผลการวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบเพื่อทำการวิจัยได้ในโอกาสต่อไป

2. จากการวิจัยพบว่า อุปกรณ์บางชนิด เช่น โดรน กล้องกระดุม เป็นต้น ในปัจจุบันที่ทำการวิจัยเล่มนี้ ทางผู้สื่อข่าวได้ให้ข้อพิจารณาไว้ในการใช้ประโยชน์ทั้งผลดี และผลเสีย ซึ่งอาจมีการกำหนดมาตรการ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์เหล่านี้ และอาจนำไปสู่การวิจัยผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านการข่าวในอนาคตต่อไปได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และนิคม ชัยขุนพล. 2555. **คู่มือสื่อใหม่ศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin). 1947. **เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิตศึกษาชุดวิชาปรัชญา นิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จักรพันธ์ นาพันธ์. 22 มิถุนายน 2558. ผู้สื่อข่าว. สัมภาษณ์.
- จิราพร มั่งคั่ง. 4 พฤษภาคม 2558. นักสื่อสารมวลชนปฏิบัติการ. สัมภาษณ์.
- ชูชัย วงศ์พุด. 22 เมษายน 2558. นายช่าง ผู้สื่อข่าว. สัมภาษณ์.
- ณรงค์ศักดิ์ ศรีทานนท์. 2554. “แนวทางการกำกับสื่อใหม่ในยุคการหลอมรวมเทคโนโลยี.” วารสารนักบริหาร: 126-134.
- ชนดล ศรีบุระ. 19 มิถุนายน 2558. ผู้สื่อข่าว. สัมภาษณ์.
- ธัญญธร สารสิทธิ์. 2556. “พฤติกรรมการใช้งานและการคัดเลือกข่าวจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สื่อข่าวโทรทัศน์.” จาก <http://www.spu.ac.th/commarts/files/2013/09/%E0%B8.docx> ม.ป.ป.
- บุษดี พนมภ. 2556. “การปรับตัวของคนข่าวในยุคออนไลน์.” วารสารรังสิตสารสนเทศ.
- มาร์แชลล์ แม็คลูฮัน. 1992. **เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิตศึกษาชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิฑูรย์ ไตรรัตน์วงศ์. 25 มิถุนายน 2558. นักจัดรายการ ผู้ประกาศ ผู้สื่อข่าว. สัมภาษณ์.
- สกุลศรี ศรีสารคาม. “สื่อสังคม (Social Media) กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว.” มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2554.
- สายสมร วงศ์กิริติกุล. 6 พฤษภาคม 2558. บรรณาธิการ. สัมภาษณ์.
- สุทธิชัย หยุ่น. 2550. **นักข่าวพันธุ์ใหม่**. กรุงเทพมหานคร: เกียวโต เนชั่น พรินติ้ง เซอร์วิส.
- สุธี พลพงษ์, บุปผา ลาภะวัฒนาพันธ์ และประภาส นวลเนตร. 2550. **ชุดความรู้นิเทศศาสตร์**. คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ คงภักพูน. 19 มิถุนายน 2558. บรรณาธิการ. สัมภาษณ์.
- อัทธราวุธ ดิสองเมือง. 13 พฤษภาคม 2558. หัวหน้าฝ่ายข่าว บรรณาธิการ. สัมภาษณ์.
- เอกพงษ์ พุทธธา. 6 พฤษภาคม 2558. ผู้สื่อข่าว. สัมภาษณ์.
- เอฟเวอร์เรท โรเจอร์ (Everett Rogers). 1962. **เอกสารประกอบการสอนระดับบัณฑิตศึกษาชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร**. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Burnett, R. and Dabid P.M. .2003. **Web Theory**, London: Routlege.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์โครงการวิจัย เรื่อง สื่อใหม่กับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสื่อข่าว

หัวข้อคำถามการวิจัย

1. มีการใช้สื่อใหม่ในรูปแบบใดบ้างของผู้สื่อข่าว ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากใช้สื่อเดิมในการนำเสนอข่าวสารของกระบวนการสื่อข่าว
2. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานของผู้สื่อข่าวในกระบวนการสื่อข่าว เมื่อผู้รับสารใช้สื่อใหม่ในการรับข้อมูลข่าวสาร (เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบเดิมและรูปแบบการใช้สื่อใหม่)
3. วงจรข่าวระหว่างผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่องทางการสื่อข่าว และช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารที่ใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว (เปรียบเทียบระหว่างรูปแบบเดิมและรูปแบบการใช้สื่อใหม่)

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 : ชื่อสื่อ/หน่วยงาน ชื่อ-สกุล ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน วัน เดือน ปี ที่ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 : กระบวนการสื่อข่าวของผู้สื่อข่าวในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

1. กระบวนการสื่อข่าวรูปแบบเดิมและรูปแบบการใช้สื่อใหม่
 - 1) การค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 - 2) การประเมินความน่าเชื่อถือและการเข้าถึงแหล่งข่าว
 - 3) การตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อป้องกันข่าวไม่ให้คลาดเคลื่อน
 - 4) การเขียนข่าว ซึ่งมีองค์ประกอบคือ เขียนหัวข้อข่าวหรือพาดหัวข่าว (Headline) เขียนความนำข่าว (Lead) เขียนเนื้อข่าว (Body) และสรุปข่าว (Conclusion)
2. มีการใช้สื่อใหม่รูปแบบใดบ้างในการสื่อข่าว

ตอนที่ 3 : ผู้สื่อข่าวมีการแบ่งสายงานสื่อข่าวอย่างไรในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 4 : การบรรณาธิการข่าว และบทบาทหน้าที่ของบรรณาธิการในการเป็นนายทวารข่าวสาร (Gatekeeper) ในการสื่อข่าวรูปแบบเดิม และในรูปแบบการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 5 : ช่องทางการสื่อข่าว หรือการค้นคว้าและแสวงหาข้อมูลของข่าวมีการดำเนินการอย่างไรในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 6 : ช่องทางการรับข่าวสารของผู้รับข่าวสารในกระบวนการสื่อข่าวใช้ช่องทางใดในการใช้สื่อรูปแบบเดิม และการใช้สื่อใหม่

ตอนที่ 7 : ข้อดี ข้อเสียของการใช้สื่อใหม่ในกระบวนการสื่อข่าว

ภาคผนวก ข

แนวปฏิบัติเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. ๒๕๕๓

แนวปฏิบัติ เรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน พ.ศ. ๒๕๕๓

เนื่องด้วยในสถานการณ์ปัจจุบัน สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และเว็บไซต์ข่าวสารต่าง ๆ ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทั้งในด้านการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น หรือการเผยแพร่การทำงานขององค์กรข่าว ซึ่งมีทั้งการใช้ประโยชน์ในระดับองค์กร ตัวบุคคล และผสมผสานเป็นจำนวนมาก จึงควรมีแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชนให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนจึงได้มอบหมายให้ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เป็นผู้ประสานการยกร่างแนวปฏิบัติ โดยมีตัวแทนจากองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ได้แก่ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมผู้ดูแลเว็บไทย ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ชมรมนักข่าวสายเทคโนโลยีสารสนเทศ นักวิชาการด้านนิติศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายและเทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกันยกร่างและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง

จึงกำหนดเป็นแนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ในแนวปฏิบัตินี้

“สื่อสังคมออนไลน์” (Social Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารผ่านเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ใช้สามารถสื่อสารเนื้อหา อาทิ twitter.com, facebook.com, youtube.com, weblog ต่าง ๆ

“องค์กรสื่อมวลชน” หมายถึง องค์กรสมาชิกสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และองค์กรสมาชิกสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย

“ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน” หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตามธรรมนูญสภาการหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้ประกอบวิชาชีพข่าว ผู้ปฏิบัติงานข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ตามธรรมนูญสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นที่ยอมรับแนวปฏิบัตินี้

หมวด ๒

แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน

ข้อ ๒ การใช้ประโยชน์จากสื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและการแสดงความคิดเห็น พึงยึดมั่นกรอบจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และสภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยอย่างเคร่งครัด

ข้อ ๓ การนำเสนอข่าวโดยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ขององค์กรสื่อมวลชน ควรมีหลักในการอ้างอิงถึงองค์กรสื่อมวลชน ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อองค์กรสื่อมวลชนที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- (๒) รายละเอียด สัญลักษณ์ หรือชื่อย่อ ที่แสดงถึงองค์กรสื่อมวลชน
- (๓) มาตรการทางเทคนิคที่ยืนยันถึงสถานะและมีความเป็นตัวตนขององค์กรสื่อมวลชน รวมถึงการประกาศต่อสาธารณชนตามช่องทางที่องค์กรมีอยู่

ข้อ ๔ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรสื่อมวลชนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ควรเป็นไปตาม ข้อบังคับจริยธรรม หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติขององค์กรที่กำกับดูแลตามที่ระบุไว้ในหมวดหนึ่ง และ ต้องไม่เป็นการสร้างความเกลียดชังระหว่างคนในสังคม ไม่ยุยงให้เกิดความรุนแรงจนอาจนำไปสู่ความ ชัดแย้งและเสียหายรุนแรงขึ้นในชาติ

ข้อ ๕ องค์กรสื่อมวลชนต้องให้ความเคารพและยอมรับข้อมูล ข่าวสาร หรือภาพ ที่ผลิตโดยบุคคลอื่นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การคัดลอก เลียน ข้อความใด ๆ จากสื่อสังคมออนไลน์ พึงได้รับการอนุญาตจากเจ้าของข้อความนั้น ๆ ตามแต่กรณี กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร หรือรายงานข่าวในฐานะสื่อมวลชน ต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มาของข้อความและข่าวสารนั้น โดยรับรู้ถึงสิทธิ หรือลิขสิทธิ์ขององค์กร หรือบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลดังกล่าว

หมวด ๓

แนวปฏิบัติในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน

ข้อ ๖ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็น ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน อาจแบ่งได้ดังนี้

- (๑) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งาน (user account) ที่ระบุถึงต้นสังกัด ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน พึงใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติตามข้อบังคับจริยธรรมแห่งวิชาชีพสื่อมวลชนอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะความถูกต้อง (accuracy) สมดุล (balance) และการใช้ภาษาที่เหมาะสม
- (๒) กรณีใช้ชื่อบัญชีผู้ใช้งานที่ระบุถึงตัวตนอันอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ สื่อมวลชน ผู้ใช้งานพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลข่าวและการแสดงความคิดเห็นที่อาจนำไปสู่การ ละเมิดจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ การรายงานข้อมูลข่าวสารบนสื่อสังคมออนไลน์ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงแยก “ข่าว” กับ “ความเห็น” ออกจากกันอย่างชัดเจน พึงระวังการย่อความที่ทำให้ข้อความนั้นบิดเบือนไปจากข้อเท็จจริง และพึงระวังการเผยแพร่ข้อมูลข่าวซ้ำ

ข้อ ๘ ในกรณีที่เวลาเป็นสาระสำคัญของการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร พึงตระหนักถึงมิติของเวลาในการนำเสนอข่าวนั้น ๆ ด้วย

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงตระหนักว่าพื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่พื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งข้อมูลที่มีการรายงานจะถูกบันทึกไว้และอาจมีผลทางกฎหมายได้

ข้อ ๑๐ ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การนำเสนอ และการแสดงความคิดเห็น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนพึงระวังการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเด็กและสตรี ภาพอุจาด ลามก อนาจาร หวาดเสียว และรุนแรง

ข้อ ๑๑ ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน พึงระมัดระวังกระบวนการหาข่าวหรือภาพจากสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน รอบด้าน และควรอ้างอิงแหล่งที่มาเมื่อนำเสนอ เว้นแต่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงจากแหล่งข่าวได้โดยตรง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะการรายงานสดผ่านอุปกรณ์ปลายทางต่าง ๆ (devices) หรือการสร้างข้อความบนสื่อสังคมออนไลน์จากการประชุม ”ปิด” ต้องได้รับอนุญาตจากที่ประชุมก่อน

ข้อ ๑๒ หากการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนเกิดความผิดพลาด จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลหรือองค์กรอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนต้องดำเนินการแก้ไขข้อความที่มีปัญหาโดยทันที พร้อมทั้งแสดงถ้อยคำขอโทษต่อบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ต้องให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีโอกาสชี้แจงข้อมูลข่าวสารในด้านของตนด้วย

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางณัฐชดา จันสุข
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2512
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	368 หมู่ 5 หมู่บ้านมิตรอารีย์ ถนนกลางเมือง ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	หัวหน้าสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	ร.บ.(รัฐประศาสนศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2548	นศ.ม.(นิเทศศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช